מלונית־לינה כפרית
למשפחות
ולקבוצות קטנות
כל רביעי במשפחה חינם
בואו ונהנו!
קיבוץ אלונות
טל' להזמנות: 06-773494

יום ב', 4.4.1994, כ"ג בניסן תשנ"ד ■ שנה 51, גליון 15441 ■ 2.90 ש"ח

לקיבוץ פלך
המבוסס על עולים ממדינות חבר העמים
דרושה משפחה
להולכת הקיבוץ לעצמאות
לפרטים: צוות ההיישבות הקבה"א
03-6925350 - ליאור

שר החוץ ידון עם שגרירי נורווגיה, איטליה ודנמרק בתפקיד הכוח הרב־לאומי

נציגים של ישראל ואש"ף ייפגשו בקהיר עם נציגים משלוש המדינות לתיאום הפעילות המשותפת □ הוקם מנגנון תיאום בין ראש עיריית חברון לבין המושל בחברון, במגמה להגביר את התיאום בין ישראל, הפלסטינים והכוח הבינלאומי □ אורי סביר: השבוע הקרוב הוא תחילת המפנה

□ פאר־לי שחר

שר החוץ שמעון פרס ייוועד היום עם שגרירי נורווגיה, איטליה ודנמרק לדיון ראשון באשר לתפקידים שימלאו נציגי הנוכחות הבינלאומית בעזה, יריחו וחברון ודרכי עבודתם.

בקהיר ייוועדו מחר נציגי ישראל ואש"ף עם נציגים משלוש הארצות האלה, לתיאום הפעילות המשותפת. ישראל רוצה שנציגי הנוכחות הבינלאומית יתמקדו בנושאים האדמיניסטרטיביים הקשורים בפעולות העיריות, ובכך לנסות להקל על הפלסטינים לגבש דרך עבודה מסודרת במסגרת המנהל העצמי בעזה ויריחו.

בימים האחרונים הוקם מנגנון תיאום חדש בין ראש עיריית חברון לבין המושל בחברון, במגמה להגביר את התיאום בין ישראל, הפלסטינים והכוח הבינלאומי. הנורווגים כבר ביקשו לתאם בשבוע הקרוב מפגש בין שלוש המדינות הנוטלות חלק בכוח הבינלאומי לבין ישראל ואש"ף.

מנכ"ל משרד החוץ אורי סביר, אמר אתמול כי "משמעות כניסת הנוכחות הבינלאומית הזמנית לשטח היא להשרות אווירה של ביטחון ויציבות שטובה לשני הצדדים, אם כי האחריות הכוללת בחברון נשארת

המשך בעמוד 8

מחכונים לפינוי. חיילי צה"ל בנקודת שומרים בכניסה ליריחו על הרכב הכבד העוסק בבניית בניין המכס החדש, שישמש נקודת מעבר לאחר פינוי יריחו (צילום: אי־פי)

טרם הוחלט אם רבין ייצא לקהיר לחתום על הסכם עזה־יריחו

□ פאר־לי שחר

ראש הממשלה יצחק רבין עדיין לא יודע אם ייצא לקהיר השבוע או בשבוע הבא, כדי לחתום לצד ערפאת על הסכם עזה־יריחו. כך נמסר אתמול מלשכתו, בעקבות הודעתו של מנהיג אש"ף יאסר ערפאת, כי נעשות הכנות לחתימה על ההסכם כבר ביום חמישי הקרוב.

נזכיר כי בישראל הועלתה האפשרות ששר החוץ שמעון פרס הוא שיחתום על ההסכם, אך לפי שעה לא התקבלה עדיין כל החלטה בנושא. בלשכת ראש הממשלה הוסיפו כי עדיין לא נעשות כל הכנות לקראת טקס החתימה.

שישה קציני קישור פלסטינים יגיעו מחר לעזה

הדיונים בין משלחות ישראל ואש"ף בקהיר נמשכו לתוך הלילה

□ פנחס ענברי, סוכנויות הידיעות

על פי תוכנית הפריסה המוקדמת של כוח המשטרה הפלסטינית, אמורים להגיע לעזה ביום שלישי שישה קציני קישור פלסטינים, אשר תפקידם להקים מנגנון קישור זמני עם שלטונות ישראל. הם יבדקו את המתקנים בדיקה ראשונית, ויעסקו בכל העניינים המצריכים תיאום עם צה"ל. בכוונת ישראל להקים מנגנון קישור קבוע, אבל לפי שעה הפלסטינים מסרבים. לפי שעה, ישראל עדיין לא קיבלה את רשימת ששת הקצינים, ולפיכך ייתכן שבואם יידחה מעט. מנגנון הקישור יהיה ברמות הכוללות, שלושה מול שלושה, וברמות הנפתיות – גם כן שלושה מול שלושה. נפות המשטרה הפלסטינית יהיו: חאן יונס, עזה, יריחו.

מפקדי הכוח הפלסטיני, כחמישה עשר במספר, יבואו לאחר שיוקם מנגנון הגישור הזמני, לקראת סוף השבוע הזה. ככל הידוע, כרגע המיועד לעמוד בראש הכוח הוא הגנרל נאסר יוסף, המקורב לאבו

המשך בעמוד 8

הסטודנטים משביתים את הלימודים בת"א וירושלים

לאחר שנדחו תביעות אגודת הסטודנטים לשינוי תנאי "עובר" בפקולטה לחברה בירושלים □ גם הפקולטה לחקלאות ברחובות תשבות (ראה גם בעמוד 20)

□ נחמן גלבוע, עתים

הלימודים באוניברסיטת תל אביב, באוניברסיטה העברית בירושלים וכן בפקולטה לחקלאות ברחובות יושבתו היום על ידי הסטודנטים. מהתאחדות הסטודנטים נמסר, כי לאחר שנדחו תביעות אגודת הסטודנטים בירושלים לשינוי תנאי ה"עובר" של תלמידי הפקולטה לחברה, החליטו ראשי ההתאחדות להשבית את הלימודים בכל האוניברסיטאות. כמו כן, נמסר כי באוניברסיטה יתקיימו הפגנות "נוסח תל־אביב".

מאגודת הסטודנטים בתל אביב נמסר כי הלימודים יושבתו היום וכי השביתה תימשך עד אשר תושג פשרה. עם זאת, ייפגשו היום ראשי אגודת הסטודנטים בתל־אביב עם שר החינוך והתרבות אמנון רובינשטיין, וראשי האוניברסיטה על מנת לנסות ולהגיע לפשרה.

גם הסטודנטים בפקולטה לחקלאות ברחובות ישביתו היום את הלימודים כמחאה על אי מציאת פתרון הולם, לטענתם, לציוני

המשך בעמוד 8

ראש הממשלה יופיע מחרתיים בפני ועדת החקירה

□ פאר־לי שחר

ראש הממשלה, יצחק רבין, יופיע מחרתיים בפני ועדת החקירה הממלכתית לנושא הטבח במערת המכפלה, לקראת מתן עדותו, ביקש ראש הממשלה מהיועץ המשפטי של משרד ראש הממשלה, שמואל הולנדר, להכין עבורו את כל החומר הרלוונטי – פרוטוקולים של ישיבות הממשלה, קבינט, דרך קבלת ההחלטות של הוראות הפתיחה באש, וכרוזות.

לפי שעה, לא מתכנן רבין לשאת נאום מקדים, ועדיין לא ברור אם ימסור גם עדות בדלתיים סגורות.

הרבנים בקשי דורון ועובדיה יוסף שוקלים הוצאת פסק הלכה נגדי לרבני המפד"ל

□ יהודה צור

הרב הספרדי הראשי בקשי דורון מקיים התייעצויות עם הרב עובדיה יוסף ורבנים אחרים כדי להוציא פסק הלכה נגדי לזה של רבני המפד"ל הרב שלמה גורן, אשר קראו לחיילי צה"ל לסרב פקודה לפנות יהודים מחברון. כאשר פרסמו רבני המפד"ל את פסק ההלכה שלהם התקשר הרב הראשי בקשי דורון לרב עובדיה יוסף, וביקש ממנו לנקוט צעדים. הרב יוסף ביקש להמתין עד אחרי החג, והתלבט אם להוציא צו הלכה נגדי, או לפרסם הודעה אחרת. לדעת קבוצת הרבנים המתייעצת, פינוי יישובים יהודים אינו בבחינת "יהרג ולא יעבור" וכנגד מצוות יישוב ארץ ישראל עומד הצו בורר פיקוח נפש. בהתחלה היתה כוונה לבקש

המשך בעמוד 8

18 דרבי ת"א בגמר הגביע — בימבה (מכבי) ואמסלם (הפועל) שואפים לנגוח הרשתות בגמר ה־34

11 חבל תלוי ברבין — האם חיים רמון יחזור לשולחן הממשלה, או יעזוב את המפלגה, כדורשת יריביו

5 מרזל נחמס — ראש תנועת "כך" נלכד לאחר חודש של הסתתרות והועבר לכלא השרון

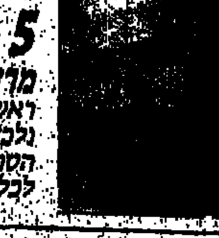

2 בזכות נחלת אבות — האפיפיור: על האומות להכיר בכך שהעם היהודי חזר לארץ אבותיו בזכות.

פסטיבל מזרחי בחיפה

מכבי חיפה ערכה אתמול חינגה רבת שערים על חשבון האלופה היוצאת, בית"ר ירושלים. אלון מזרחי כבש שלושער, וחבריו השלימו מטח מחומש (1:5), כשמכבי ת"א הסתפקה ב־1:0 (זוהר, פנדל) על 10 באר־שבע

□ י. חכם

בחיפה נמשך אתמול פסטיבל השערים המזרחי. ה"אוירון", אלון מזרחי, השחיל שלישייה לרשת בית"ר ירושלים, וחבריו השלימו חמישיית מטחים לרשת האלופה (היוצאת, זה כבר ברור), בית"ר ירושלים, במשחק שפיזר את הערפל המלאכותי שעטף את חיפה מאז פציעתו של בלם הקבוצה, רומן פץ.

ה־5:1 על ירושלים, שכוכביה הבטיחו ערב המשחק להנחיל הפסד ליגה ראשון העונה למכבי חיפה, הבהיר כי שחקניו של גיורא שפיגל מצויים בכושר מעולה, ערב מפגש הגביע, ביום שלישי, עם מכבי ת"א.

זו גם היתה זריקת עידוד מוראלית לחיפנים, אחרי שמכבי ת"א סיימה את משחקה בניצחון דחוק על הפועל באר־שבע 0:1. ת"א התקשתה לגבור על 10 באר־שבעים, לאחר הרחקתו של אילן ועקנין במחצית הראשונה, ונזקקה לפנדל של יצחק זוהר, 12 דקות מן הסיום, כדי לקפוץ לדקות ספורות לראשות הטבלה. מזרחי הוריד אותה משם כבר בדקה ה־3, בשער לרשת ירושלים...

במקום החמישי התבססה ביום ששי הפועל תל־אביב, שהשיגה ניצחון שלישי ברציפות, הפעם במשחק חוץ על מכבי פתח־תקוה 1:2, מצמד שערים של חיים רביבו.

בתחתית החומר מצבן של קבוצות הפועל כפר־סבא והפועל חיפה. הכפר־סבאים נכנעו בבית לצפרירים חולון 2:1, והפועל חיפה הפסידה ביום ששי למכבי הרצליה 3:1, כאשר צמד שערי הניצחון להרצליה הובקע בחמש דקות הסיום, מרגלי תמיר דניאל.

מכבי עירוני אשדוד השיגה ניצחון חשוב על מכבי נתניה 1:4, מרביעיית שערים שכבש אמיר תורג'מן. במשחק זה הורחק הנתנייתי, סלובודאן דראפיץ'.

1. מכבי חיפה	30	22	8	–	20–76
2. מכבי תל־אביב	30	23	4	3	25–66
3. בית"ר ירושלים	30	16	5	9	45–56
4. הפועל באר־שבע	30	15	7	7	31–45
5. הפועל תל־אביב	30	13	4	13	45–42
6. צפרירים חולון	30	9	11	10	45–35
7. מכבי נתניה	30	10	7	13	57–51
8. הפועל פתח־תקוה	30	9	9	12	40–36
9. מכבי פתח־תקוה	30	8	10	12	34–28
10. מכבי הרצליה	30	10	7	13	37–30
11. בני יהודה ת"א	30	10	5	16	52–34
12. עירוני אשדוד	30	7	7	16	45–41
13. הפועל כפר־סבא	30	6	7	17	46–25
14. הפועל חיפה	30	3	9	18	70–22

הפועל פתח־תקוה גברה בשכונת התקוה על בני יהודה תל־אביב ושלחה אותה מהמקום ה־9 למקום ה־11.
27 שערים הובקעו במשחקי המחזור ה־30.
(סקירת המשחקים – עמ' 18־19).

ליגה לאומית
הפועל "צפרירים" חולון – מ[...] חיפה; בית"ר ירושלים – מכבי [...] אביב: הפועל באר־שבע – הפ[...] חיפה: הפועל תל אביב – מ[...] "עירוני" אשדוד; מכבי נתניה – הפועל כפר־סבא; מכבי הרצליה – בני יהודה; הפועל פתח תקוה – מכבי פתח תקוה.

ליגה ארצית
הפועל אשקלון – הפועל [...] ראשון לציון; בית"ר תל אביב – הפועל אשדוד; הפועל בת י[...] הכח/מכבי רמת־גן; הפועל טייב[...] הפועל בית־שאן; הפועל חדרה – הפועל ירושלים; ס.כ. נס־ציונה – מכבי יבנה; שמשון – מכבי [...] מכבי יפו – הפועל דליית אל כר[...]

★ במשחק הראשון בדרג [...] גביע אפריקה בכדורגל [...] ניצחה ניגריה (תופיע במונדיאל) את זאיר 0:2, משעריו של ראש[...] ייקיני, בדקה 51 ו־71 מבעיטה[...]

מאבק אוירי: בדורגלי מכבי ת"א והפועל באר־שבע במאבק גבהים צמוד ברחבה • אתמול, במשחק הליגה שהסתיים בניצחון מכבי ת"א 1:0. בתצלום, מימין לשמאל: דודי, סקאוק, רפואה, בימון, קלינגר, סקאומי ופולוקארוב (צילום: אריה קנטר)

זולה עלה ביוקר למילאן

בשערו ה־17 העונה השיווה חלוץ פארמה בדקה ה־85 (בפנדל) וכפה תיקו 1:1 על האלופה המיועדת

חלוץ פארמה, ג'יאנפרנקו זולה, כפה אתמול על מילאן תיקו 1:1, כשכבש את השער היחיד לזכות קבוצתו באיצטדיון סאן סירו, לעיני 70 אלף צופים. זה היה בדקה ה־85, בבעיטת 11 מטר, שהפכה לשערו ה־17 של זולה העונה (נמצא יחד עם ג'יוזפה סיניורי מלאציו בראש טבלת הכיבושים).

דניאלה מאסארו היקנה יתרון למילאן בדקה ה־72, בבעיטת־יעף לאחר בעיטת עונשין של רוברטו דונאדוני. זה היה שערו ה־11 של מאסארו העונה. למילאן 47 נקודות מ־30 משחקים, והיא זקוקה לשלוש נקודות מארבעת המשחקים האחרונים כדי לזכות באליפות.

רוברטו באג'יו חזר להרכב יובנטוס, לאחר שהחלים מפציעה, ושיגר כדור גבוה לאנטוניו קונטה שנגח לרשת בדקה ה־85 את שער הניצחון 0־1 על אינטר מילאנו. 35 אלף צופים ראו את המשחק בטורינו. יובנטוס צימצמה את הפער בינה לבין מילאן לשש נקודות, ואילו סאמפדוריה ירדה למקום השלישי (40), לאחר שנגררה ללא שערים מקרמונזה.

לאציו סיימה בתיקו 1־1 עם גנואה במשחק חוץ, לעיני 28 אלף צופים. אונורטי היקנה יתרון למארחים בדקה ה־58, וכעבור ארבע דקות השיווה סיניורי ל־1־1.

רומא ניצחה באיצטדיון האולימפי את קאלייארי 0־2, לעיני 58 אלף צופים. ריציטלי (4) ובאלבו (61) כבשו השערים. רג'יאנה ניצחה את נאפולי 0־1, משערו של פארובאני.

אטאלנטה ואורינזה נפרדו ב־1־1. באטיסטיני כבש שער עצמי בדקה ה־43 לזכות אטאלנטה, וברגונוצו השווה בדקה ה־78.

שער של סטרופה בדקה ה־18, היקנה נצחון לפוג'יה על פיאצ'נזה 0־1, לעיני 20 אלף צופים.

טורינו השיגה נצחון חוץ על האחרונה בטבלה, לצ'ה, 1־2, משעריהם של הטורינו (16) וסילנצי (29 מפנדל). באלדיירי כבש ללצ'ה בדקה ה־40.

לאחר הפסד פרנקפורט בלייפציג

מינכן בורחת לבונדסליגה

שער של הקולומביאני, דורולפו ואלנסיה, בדקה ה־67, העניק ניצחון למוליכה, באיירן מינכן, על קלן 0־1, לעיני 52 אלף צופים, באיצטדיון האולימפי במינכן.

לבאיירן 37 נקודות מ־28 משחקים, והיא מקדימה ב־4 נקודות את פרנקפורט, שנוצחה בלייפציג 0־1, משערו של רושה בדקה ה־29.

לברקוזן במקום השלישי (32) גברה על קרלסרוהה 3־1, לעיני 17 אלף צופים. סרג'יו (19), אורנס (68) ושוסטר (85) כבשו למנצחת. שמיט (61) לאורחת.

קייזרסלאוטרן במקום הרביעי (31) סיימה בתיקו 1־1 עם שטוטגרט. ואטנשייד מהתחתית גברה על המבורג מהצמרת 3־1.

שאלקה השיגה ניצחון חוץ על פרייבורג 3־2, משעריהם סנדשייד (8), אנדרברג (68, פנדל) ומולדר (85). קארדוסו (12, פנדל) ובראקלי (70) למארחת.

דורטמונד ניצחה את ברמן 3־2, לעיני 43 אלף צופים. השוויצרי, סטפן שאפויסאט, כבש את כל השערים למנצחת, בדקות 57, 67, ו־72, לאחר שברמן הוליכה על ידי באסלר בדקה ה־31. בורה חתם בדקה ה־81.

דויסבורג – מנשנגלאדבאך 2־0; דרזדן – נירנברג 1־1.

עם 1:2 על קאן, פארים סן זירמן בדרך לאליפות

פאריס סן ז'רמן מתקרבת בצעדי ענק לתואר האליפות בצרפת, לאחר שניצחה אתמול את קאן של טל בנין 1:2.

הסקורר של קאן, מיכאל מאראר, הדהים את הפאריסאים בשער מהיר שכבש בדקה ה־8, אבל הליברי ג'ורג' וואה השווה בדקה ה־32. וינסנט גוארין הבקיע את שער הניצחון בדקה ה־70.

סן ז'רמן, שלא נוצחה מה־15 באוגוסט 93, קבעה שיא מועדון: 27 משחקים רצופים ללא הפסד. השיא הקודם נקבע ב־1986, 26 משחקים, בעונת האליפות האחרונה והיחידה של הקבוצה מפאריס.

הבשורה הנוספת לאנשי הבירה הצרפתית: היריבה הגדולה, מארסיי, סיימה רק בתיקו 1:1 בסושו.

המאמנים חברים באיגוד האירופי

□ אורי טל

במשרדי ההתאחדות לכדורגל ברמת־גן נתקבל ביום ששי מכתב משמח מאיגוד מאמני הכדורגל האירופי, ובו הבשורה על ההחלטה לקבל את איגוד המאמנים בישראל כחבר מלא באיגוד האירופי.

מזכיר האיגוד בארץ, דורון קידר, מסר שבעקבות ההחלטה יוזמנו מאמנים ישראליים להשתלמויות באירופה, במסגרת האיגוד שנמצא תחת חסות אופ"א.

תיקו לפיינורד

במשחק שהוקדם בליגה ההולנדית בכדורגל, סיימו מאסטריכט ופיינורד רוטרדאם בתיקו 1:1.

סחולטן היקנה יתרון לפיינורד בדקה ה־45 ואן אס השווה בדקה ה־70.

יתר המשחקים יתקיימו מחר.

בלקבורן פתחה את מאבק האליפות

ניצחה את מנצ'סטר יונייטד 2־0, משני שערים של אלן שירר, והפער בין השתיים עתה רק 3 נקודות

מאבק האליפות ב"פרמייר־ליג" נפתח אתמול לרווחה בבלקבורן, כי 21 אלף צופים ראו את הקבוצה הביתית מנצחת את המוליכה הגאה מנצ'סטר יונייטד 2־0, ומצמצמת את הפער בפיסגה ל־3 נקודות בלבד.

החלוץ האנגלי הבינלאומי, אלן שירר, היה גיבור הניצחון, שכבש את שני השערים בדקות 46 ו־76.

בליל שבת סיימו לידס וניוקאסל ב"אלנד רוד" בתיקו 1־1, לעיני 40 אלף צופים. אנדי קול היקנה יתרון לניוקאסל כבר בדקה השלישית והעלה את מאונו כראש המבקיעים ל־38 (אחריו שירר – 32). פרקלאף השווה בדקה ה־89. ניוקאסל ניצבת במקום השלישי (64) לפני ארסנל (62), לידס (56) וליברפול (53).

ארסנל סיימה ב"הייבורי" בתיקו 1־1 עם האחרונה בטבלה, סווינדון, לאחר שאלן סמית היקנה יתרון ל"תותחנים" בדקה הרביעית, ובודין השווה בדקה ה־29 מפנדל. כ־32 אלף צופים חזו במשחק.

זו היתה שבת מוצלחת לקבוצות התחתית. ליברפול הפסידה באנפילד לקבוצת התחתית, שפילד יונייטד 1־2, לעיני כ־37 אלף צופים. אולדהאם הביסה את ק.פ.ר 1־4, לעיני יותר מ־10,000 צופים. ק.פ.ר הוליכה משערו של הבינלאומי, לס פרדינאנד, בדקה ה־35. ג'ונסון השווה בדקה ה־44 ובדרכו הלכו בקפורד (46), ס. מקארתי (52) וא. מקארתי (89, שער עצמי).

טוטנהאם השיגה נצחון חוץ על נוריץ' 2־1, משעריהם של שרינגהאם (56) שחזר להרכב לאחר תקופה ארוכה, ודוזהורס (76, שער עצמי). סאטון כבש למארחת בדקה ה־71, לעיני יותר מ־21 אלף צופים. טוטנהאם זינקה למקום ה־16, עם 39 נקודות.

מנצ'סטר סיטי הכניעה את אסטון וילה 0־3, לעיני יותר מ־26 אלף צופים, משעריהם של ביגרי (39), וולש (45) ורוסלר (53).

סאותהמפטון ירדה למקום הלפני אחרון, לאחר שנוצחה על ידי צ'לסי בלונדון 0־2, לעיני כ־20 אלף צופים. ספנסר (44) וג'ונסון (80) כבשו השערים.

קובנטרי נוצחה במגרשה על ידי ווימבלדון, 1־2. קסטלדין (32) והולדסוורת (40) כבשו למנצחת. האפריקני גרלובו (64) לקובנטרי.

שפילד וונסדיי הביסה את אברטון 1־4, לעיני יותר מ־24 אלף צופים. ג'ונס (11) בארט־ויליאמס (43), וורתינגטון (76) ובריט (81, 87) כבשו לשפילד. טוני קוטי (76) הבקיע לאורחת.

ווסטהאם גברה על איפסוויץ' 2־1, לעיני יותר מ־18 אלף צופים. ראש (17) ומורלי (75) ל"פטישים", מייסון (87) לאורחים.

בליגת המשנה: בירמינגהאם – סטוק 3־1; בריסטול־סיטי – ברומיץ' 0־0; צ'רלטון – סאותאנד 3־4; קריסטל־פאלאס – אוקספורד 1־2; דרבי – בארנסלי 0־2; לוטון – פיטרסבורו 0־2; מידלסבורו – נוטינגהאם 2־2; נוטס־קאונטי – גרימסבי 1־2; פורטסמות – מילוול 2־2; סנדרלנד – בולטון 2־0; ווטפורד – לסטר 1־1; וולבס – טראנמיר 1־2.

תיקו לריינג'רס לאחר 10 נצחונות

המשחק המרכזי בין האלופה והמוליכה, ריינג'רס, גלזגו לאברדין, נסתיים בתיקו 1־1. קיין עצר את הריינג'רס לאחר 10 נצחונות, כשכבש את שער השיוויון לאברדין, בבעיטה אדירה, 12 דקות מהסיום, לאחר שסטוארט [...] כבש לריינג'רס בדקה ה־13.

לריינג'רס 51 נקודות, והיא מקדימה בחמש נקודות את מאדרוול (עם משחק עודף), שסיימה בתיקו 2־2 עם פארטיק.

סלטיק השיגה ניצחון חוץ על דנדי יונייטד 3־1, והיברניאן נוצחה ללא שערים מסנט ג'ונסטון.

האוריאס גברה בחוץ על קילמרנוק 0־1, רייס ודנדי נפרדו בתיקו 1־1.

ספורטינג ליסבון ופורטו לגמר הגביע

האלופה פורטו וספורטינג ליסבון ייפגשו בגמר גביע פורטוגל בכדורגל.

בחצי הגמר הביסה ספורטינג את לורוסה מליגת המשנה 0:6, ופורטו השיגה ניצחון חוץ על אמדורה 1:2.

"אומות העולם צריכות להכיר בזכותו של העם היהודי לחזור לארץ אבותיו"

אמר האפיפיור יוחנן פאולוס השני בראיון ל"וושינגטון פוסט"

□ נתן גוטמן (וושינגטון)

האפיפיור יוחנן פאולוס השני אמר, כי על האומות להכיר בעובדה שהעם היהודי חזר לארץ אבותיו אחרי 2,000 שנה וכי זוהי זכותו המלאה. "גם מי שמתבונן במדינת ישראל בעין לא אוהדת צריך להכיר בזכות זו, המוכרת על ידי הכס הקדוש ובאה לידי ביטוי בכינון היחסים הדיפלומטיים עם מדינת ישראל", אמר האפיפיור בראיון מיוחד ל"וושינגטון פוסט".

בראיון, שעסק ביחס הכנסייה הקתולית לעם היהודי ולמדינת ישראל, אמר עוד האפיפיור, כי "יחס הכנסייה כלפי אנשי הברית הישנה, היהודים, חייב להיות כאל אחים בוגרים לאותה אמונה. בכך אני משוכנע מאז הייתי ילד".

הוא ציין, כי השתכנע בכך שהיהודים הם אחיהם של הנוצרים עוד מלימודיו בפולין וכי היום חקוקים במוחו פסוקי תהילים העוסקים בכך. לדבריו, השואה הותירה עליו רושם עז והעסיקה אותו תמיד. "דיברתי על כך בכל הזדמנות שהיתה לי, אולם במיוחד בעת פגישה שהיתה לי ב־'87 עם נציגי הקהילה היהודית בוורשה. אמרתי להם שעליהם להיות העדים למה שקרה לבני עמם", אמר.

במהלך הראיון הדגיש האפיפיור את תקוותו לכינון שלום במזרח התיכון והעריך, כי "עד שנת 2,000 תהיה ירושלים עיר של שלום לעולם כולו והמאמינים יוכלו להיפגש שם, במיוחד אלה שאמונתם נובעת מאמונתו של אברהם".

הוא גינה את הטמנת הפצצה בכנסייה בלבנון, לפני כחודש ואת הטבח בחברון, שבוע לפני כן, ואמר כי פשעו של גולדשטיין בחברון היה חמור במיוחד משום שכוון נגד מאמינים בעת תפילה.

מוסטפה נאטשה שוב מונה לראשות עיריית חברון

הודח בסוף שנות ה־70 בידי צה"ל בהאשמה שהסית ותמך בטרור □ המינוי החדש בעקבות דרישת אש"ף בשיחות קהיר

(ע). מוסטפה נאטשה, ראש העיר המודח של חברון, מונה מחדש לתפקידו אתמול בצהריים בידי המינהל האזרחי.

נאטשה יחליף את עבד אל מאג'יד אזייר, שמונה גם הוא בידי המינהל האזרחי. אזייר ישוב לתפקידו כמנהל בית החולים עליה בחברון.

נאטשה הוזמן אתמול למשרדי מושל המינהל האזרחי בחברון, שם קיבל את המינוי בצורה רשמית מידי אלים שלום גולדשטיין, מושל חברון.

המינוי בוצע בשל דרישת הפלסטינים, למרות שלא הוסכם על כך בהסכמי קהיר בנוגע לסידורי הביטחון החדשים בחברון.

נאטשה וגולדשטיין יהיו למעשה חברי הוועדה המשותפת, שתפקח על כוח המשקיפים, שאמור להיות מוצב בחברון בימים הקרובים.

מוסטפה נאטשה נבחר לתפקיד ראש העירייה בסוף שנות ה־70. לאחר מקרי רצח ופיגועי טרור ביהודים, הודח מתפקידו בידי צה"ל, בשל היותו מסית ותומך במעשי טרור.

במהלך השיחות בקהיר דרש אש"ף להחזיר את נאטשה לתפקידו.

רבין אמר למתנחלים כי אין עתה כוונה לפנות את תל־רומיידה

בפגישה עם נציגי המתיישבים בשטחים הודה ראש הממשלה כי אפשרות של פינוי נלקחה בחשבון □ גוש השלום: הפגישה התרפסות לפני אויבי השלום

חייל מג"ב מיידה רימון־רעש לעבר מיידי אבנים אתמול ביריחו. ההתפרעויות החלו כאשר החלה המשטרה לטעון ציוד במסגרת ההכנות לפינוי עזה ויריחו (צילום: אי.פי)

□ פאר־לי שחר, כתב "על המשמר"

ראש הממשלה, יצחק רבין, גילה אתמול, כי לפני זמן מה היתה מחשבה להעביר זמנית את מתיישבי תל־רומיידה לחברון והעברה אחוזת תל־רומיידה לידי צה"ל, מתוך שיקולי ביטחון. הוא הדגיש, כי הרעיון אינו עומד כרגע על הפרק.

ראש הממשלה אמר את הדברים בפגישה עם נציגי המתיישבים ביהודה שומרון וחבל עזה.

הוא הבהיר, כי השיקול המנחה אותו בקבלת ההחלטות בנושא הוא יחידי: הבטחת שלום המתיישבים וחיילי צה"ל המאבטחים אותם.

הפגישה נערכה לבקשת המתיישבים, שרצו ללבן את הסכנות הטמונות במתח השורר בישובים היהודיים בשטחים נוכח הכוונה לפנותם.

בשיחה נדונו גם קריאות המתיישבים ואנשי ימין לחיילי צה"ל להפר פקודה ולא לפנות מתיישבים אם יורו לעשות כן. רבין אמר, כי "זהו הרס צה"ל והרס אושיות קיום המדינה".

הוא הוסיף, כי לפי הסכם אוסלו לא ייעקרו ישובים יהודיים בתקופת הסדר הביניים, וכי לא ישונה מיקומם של ישובים בגוש קטיף.

נציגי גוש השלום גינו את הפגישה. "לפני ועדת שמגר הבוקר העז ראש מועצת קריית ארבע, צבי קצובר, לאיים בגלוי ובמפורש, כי חבריו יבצעו מעשי טבח נוספים. במקום לסגור את קצובר מאחורי סורג ובריח, הבטיח רבין למתיישבים הסיכות, מפני פינוי. זהו מעשה חסר אחריות והתרפסות בפני אויבי השלום", אמרו.

על המשמר
לציונות לסוציאליזם לאחוות עמים
עורך ראשי: צבי טימור | מנכ"ל: יוסף הולנברג
עורך משנה: ישראל זמיר | מרכזת המערכת: דורית גמן
המו"ל: עיתונו וספר בע"מ
המערכת והמנהלה
תל אביב, 67771 רח' המסגר ומגדל 2 טל. 03-6388555 פקס. 03-5370037
מח' מודעות: טל' 03-6388508 פקס' 03-372301
מח' המנויים 177-022-0668 שירות שק דואר נע"ל 61999
סניף ירושלים: רח' בן יהודה 2, חדרים 102, 121, טל' 02-255161 פקס 02-250145
ת"ד 1216 ירושלים 91008
סניף חיפה: רח' פבאר 17 טל' 04-673673, פקס' 04-676057, ת"ד 4007 חיפה 31040
AL HAMISHMAR (THE GUARDIAN) Daily
Tel-Aviv P.O.B. 61999
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי יד.
© כל הזכויות שמורות
מודפס ב"הדפוס החדש" בע"מ, טל. 03-6388510

שני חיילים נפצעו בעזה

□ רמי שני

שני חיילי צה"ל נפצעו אתמול בבוקר בעיר עזה, האחד באורח קל והשני באורח בינוני, מסרו מקורות צבאיים רשמיים.

כוח צה"ל שנע בסיור בעיר הבחין בארבעה מקומיים חמושים, היוצאים מתוך רכב.

חיילי הכוח פתחו לעברם באש, ומהירי נפצע אחד מהמקומיים ונמלט. שאר המקומיים הגיבו באש, ממנה נפגעו שני חיילי הכוח.

השניים פונו לבית חולים בארץ.

במהלך סריקות לאחר האירוע נמצא הרכב ששימש את אנשי החוליה, ורובה סער מדגם "קלצ'ניקוב" עם מחסניות תואמות.

נעצרו לחקירה כמה מקומיים.

רבין התקבל בקריאות "בוז" בחגיגות "רוזה באע"

קביעתו כי הממשלה תביא שלום וביטחון לעם התקבלה בתשואות סוערות

(ע). ראש הממשלה, יצחק רבין, התקבל אתמול אחה"צ בקריאות בוז כשבא להתארח ב"רוזה באע", חגיגות המימונה של יוצאי אירן, שנערכו בפארק הלאומי ברמת גן.

לאחר דברי ברכות מפי ממלא מקום יו"ר ארגון הגג של יוצאי אירן, שמעון הנסאב, וטעימה ממיני המטעמים של החג, שהוכנו על טהרת המטבח הפרסי, יצאו רבין ושאר אישי הציבור אל האמפיתיאטרון, שם נערך האירוע המרכזי לעיני אלפים רבים של יוצאי אירן, שהתפרסו בשטח.

"ההיסטוריה היהודית עם אירן ופרס יצרה לנו את שני האויבים הגדולים ביותר שקמו לעם היהודי במזה"ת – המן והחומייני," אמר. כן אמר ראש הממשלה, כי הוא מקווה "שהחומייניזם לא ידבק בעם הישראלי. לא נתיר מקום לחומייניסטים".

ראש הממשלה ציין, כי זהו הלקח שנלמד מאויבי ישראל שקמו לנו בעבר ובהווה.

לאחר שאמר, כי אינו מתרשם מצעקות ההמון והממשלה תמשיך ללכת בדרכה ותביא שלום וביטחון לעם, זכה למחיאות כפיים סוערות וקריאות הידד.

הוא שיבח את הקהילה האירנית בארץ שידעה, לדבריו, לשמור יהדותה ולהשתלב בכל הפעולות היוצרות והלוחמות בארץ.

הפת"ח והחמאס שיחררו חטופים הדדיים בעזה

(ע). הפת"ח והחמאס שיחררו אתמול שני חטופים לאחר פשרה שהושגה בין מנהיגי הארגונים.

בשבת חטף החמאס את כאמל עבד אל מג'יד, תושב שכונת שייח' רדואן שבעזה, בטענה שהוא מסייע לישראל. החטוף מוכר כפעיל פת"ח בכיר בעיר, ואנשי הפת"ח דרשו לשחררו.

בתגובה חטפו אתמול אנשי הפת"ח את ואלד אל הינדי, פעיל חמאס בכיר.

בשעות הצהריים התקיימו שיחות בין מנהיגים משני הצדדים ולפי הפשרה שהושגה שוחררו השניים, אולם הפתח ימשיך בחקירת החשדות כלפי אל מג'יד.

צלם טלוויזיה ערבי נפצע קל בחברון

(ע). הישאם אל שרבט, צלם רשת הטלוויזיה W.T.N, נפצע אתמול באורח קל ברגלו כתוצאה מפגיעת כדור גומי.

בזמן צילום מהומות ותקריות יידוי אבנים במרכז חברון, נפגע מירי של חייל צה"ל. הוא פונה לבית החולים "עליה" לקבלת טיפול ושוחרר כעבור זמן קצר.

הנהלת רשת הטלוויזיה בישראל פנתה לדובר צה"ל וללשכת העתונות הממשלתית במטרה להגיש תלונה.

ה"ג'יהאד האיסלאמי" מאיים בפעולות גמול במערב ירושלים

□ יהודה ליטני

בסוף השבוע הפיץ ארגון "הג'יהאד האיסלאמי" במזרח ירושלים ובגדה המערבית כרוז בו הוא מזהיר את תושבי מזרח העיר שלא להיכנס השבוע למערב ירושלים בשל פעולת גמול על הטבח בחברון, שנערך לפני 40 יום.

לפי מנהגי האסלאם ביום ה־40 למות נוהגים לערוך אזכרה למתים ולעלות על קבריהם.

נמסר, כי גורמי הביטחון יהיו היום בכוננות למניעת פעולות טרור נגד מטרות יהודיות באיזור ירושלים ובגדה המערבית.

אבלים וכואבים על מות
ברית
בוגרת המוסד, מחנכת ורכזת פדגוגית
יחד עם המשפחה, קבוץ בית־זרע, חנוכה והחברה הרבים
אנו חשים באבדן הגדול.
המוסד החינוכי "בקעת כנרות"
חניכיו ועובדיו

מטח קטיושות לעבר איזור הביטחון

מחבלים שיגרו 10 קטיושות אל איזור הביטחון אור ליום א', דיווחה תחנת "קול לבנון החופשית". נמסר, כי הקטיושות נורו מהאיזור שבשליטת חיזבאללה ונחתו במארג'־עיון. ע"ר

משמרת מחאה מול ביתו של הרב שפירא

כ־25 צעירים דתיים מחו אתמול בבידה מול ביתו של הרב הראשי לשעבר, אברהם שפירא. הם מחו נגד פסק ההלכה של הרבנים שפירא, נריה וישראלי. עתי"ם

מעריכים שתפקיד שר ימנע התמודדות רמון להסתדרות

נראה שהמפתח להחלטת רמון נמצא אצל רבין □ גורמים במרצ סבורים שרמון חייב להחליט השבוע, ונערכים לאפשרות שהוא אמנם יתמודד

□ יהודה צור ויגאל וילפנד

גורמים בכירים במרצ סבורים, שחבר הכנסת חיים רמון יחליט בימים הקרובים אם יעמוד בראש רשימה עצמאית בבחירות להסתדרות.

אותם גורמים העריכו, כי רמון חייב להחליט עוד השבוע אם בכוונתו להתמודד בראש רשימה משותפת למרצ ולכמה חכ"ים מהעבודה, עם אפשרות לצרף אליה את ח"כ מאיר שטרית (ליכוד). זאת, לאור העובדה שה־20 באפריל הוא המועד האחרון להגשת רשימות לבחירות.

אמש דנו בהתפתחויות סביב הבחירות גורמים בכירים במרצ, במטרה לגבש עמדה לקראת אפשרות שבסופו של דבר יחליט רמון להתמודד.

גורמים במפלגת העבודה העריכו שההחלטה נתונה בידי ראש הממשלה, יצחק רבין, שעתיד להיפגש בימים הקרובים עם רמון. השניים נפגשו לאחרונה ביום חמישי. גם מקורביו של רמון סבורים שהמפתח נמצא בידי ראש הממשלה.

נראה שאם יוצע לרמון תיק בממשלה בימים הקרובים, הוא יזנח את הניסיון לעמוד בראש רשימה נפרדת להסתדרות.

אתמול גינה בחריפות שר הכלכלה, שמעון שטרית, את הכוונות המיוחסות לרמון. עם זאת הוא אמר, כי "הגיע הזמן שרמון יעיז וינסה לממש את הפוטנציאל האלקטורלי שעומד לרשותו," במקום לאיים דרך אמצעי התקשורת.

גורמים במפלגת העבודה אינם צופים שרמון ייצא למערכת בחירות נפרדת ללא תמיכה של ראש הממשלה, או אף בניגוד לרצונו המפורש.

● מועצת הקיבוץ הארצי קראה לכל חברי הקיבוצים של התנועה, להתגייס להצלחת מפ"ם ומרצ בבחירות להסתדרות. "לבחירות יש הטעם חשיבות במאבקים המדיניים שמעבר לדמות העתידית של ההסתדרות," קובעת המועצה. "ביכולתנו להתייצב מול התסלנים ובעד המחרשים."

יו"ר מפ"ם, חגן ארז, אמר לחברי המועצה שכבר ברור שגם הבחירות להסתדרות יעמדו בצל המאבק המדיני ויש לעשות מאמץ שכל חברי הקבה"א, יתרמו מכוחם למאבק.

לדבריו, המאבק על נפשה של ההסתדרות הוא גם מאבק על דמותו של הקיבוץ. "לצערי," אמר, "הרבה חברים בקיבוצים, גם בעמדות כלכליות בכירות, מגלים בורות ולעתים אף עמדות מנוגדות לחלוטין לתפיסתנו החברתית."

ראש הרשימה להסתדרות, ח"כ חיים אורון, הציג את המצע, שיש בו גם שמירה על ערכי יסוד, אך גם הבטחה ברורה לקורה של רפורמות בנושא הדמוקרטיה ההסתדרותית, קופת חולים, סגירת פערים ועוד. לדבריו, יש בהחלט לשאוף לכך שמרצ תהווה לשון מאזניים שבלעדיה העבודה לא תוכל לשלוט בהסתדרות, אך יש לעשות זאת בזהירות ובענווה.

אורון גילה שרק משפחה אחת מתגוררת בתל רומידה

לאחר שביקר בחברון הוא סיפר למועצת הקבה"א, כי היישוב היהודי בעיר קטן בהרבה מהפרסומים עליו □ מאמין שהרגיעה תבוא רק לאחר פינוי המתנחלים

□ יגאל וילפנד

אין 400 מתנחלים בחברון, אלא רק משפחה אחת בתל רומידה, גרעין קשה בבית הדסה ובית רומנו שהוא כמעט ריק משום שהאברכים בחופשה – כך אמר אתמול ח"כ חיים אורון (מרצ), בישיבת מועצת הקיבוץ הארצי בגבעת חביבה.

"זה שלא פינו את המתנחלים מלב חברון מיד לאחר הטבח, זה כישלון נוראי של הממשלה ושל רבין," האשים אורון. "אינני מאמין שניתן להגיע לרגיעה בעיר ללא פינוי המתנחלים."

אורון סקר בישיבה את המצב המדיני, לאחר שביום שישי ביקר בחברון עם ח"כ דדי צוקר. השניים נפגשו עם ראש העירייה, מוסטפה נאטשה, ועם אישים פלסטיניים בכירים. הוא תיאר את המצב בחברון כ"רותח מאוד, ועומד כל הזמן לפני פיצוץ."

אורון הדגיש שהמצב הנוכחי, שבו המרכז המסחרי של חברון נתון בעוצר, הוא בלתי אפשרי. "זהו מעגל סגור של פרובוקציות המוביל למתיחות, שחייבים להפסיקה," קבע. עוד אמר, כי יש חובה להצליח במימוש הסכם עזה ויריחו, שיהווה דגם לפתרון אפשרי ונכון בשטחים. להערכתו, הממשלה ובראשה יצחק רבין חוששים ברעתם להצליח במימוש ההסכם, ובקרוב מאוד יוחל גם בקידום ההסכם עם סוריה, "שאם לא כן ייתקע כל ההסכם."

הוא הציע לחברי המועצה לא לאבד את הביטחון והאמונה בקידום התהליך, וציין שלצד ההתבטאויות הקיצוניות בימין שוררת אצלם מבוכה, והבנה של רבים מהם שדרך ההתנחלות נכשלה. אורון דרש לצאת בתקיפות נגד הסרבנות הלאומנית הקיצונית וההסתה בזכותה מצד רבנים. הדברים התבטאו אחר כך בהחלטת המועצה (ראו למטה).

מועצת הקיבוץ הארצי מוקיעה את סרבנות השירות בצה"ל

נושא הוועידה הבאה: "ממשבר לצמיחה – אמונה חדשה בין הקיבוצים לתנועה"

□ יגאל וילפנד

בקריאה להוקיע כל קריאה לסרבנות שירות בצה"ל, ובעיקר זו הנשמעת לאחרונה מצד רבנים ימניים לאומניים, יצאה אתמול מועצת הקיבוץ הארצי.

בהחלטה נאמר שהקבה"א, שהתייצב תמיד נגד כל סרבנות בצבא – "גם כשהיו חברים בתוכו שהדבר היה להם קשה ביותר" – קורא לכל מי שרמותה של מדינת ישראל וצה"ל יקרים לו להוקיע את הסרבנים הלאומניים, ואת אלה הנותנים להם לגיטימציה דתית.

"אנו קובעים שאין לגיטימציה לסרבנות בצה"ל. חמורה במיוחד היא ההטפה לסרבנות על ידי פוסקי הלכה בשם הדת. אין לאפשר לאלה לעמוד בראש מוסדות החינוך שהמדינה תומכת בהם."

● הוועידה הבאה של הקבה"א, שתתכנס כנראה בסוף השנה, תעסוק בנושא "ממשבר לצמיחה – אמונה חדשה בין הקיבוצים לתנועה."

בפני חברי המועצה הוצגו ארבעה נושאים אפשריים לדיון, ורק שניים מהם זכו לתמיכתם: ממשבר לצמיחה, והחינוך בקיבוץ הארצי.

בסוף הדיון נערכה הצבעה כדי להחליט על נושא הוועידה, והנושא הראשון התקבל ברוב גדול.

קביעת השרים מטעם ש"ס תיעשה בתום פגרת הכנסת

□ יהודה צור

ח"כ אריה דרעי (ש"ס) הודיע לחברי הסיעה, הרוצים לקבוע מי יהיו הנציגים בממשלה, כי הדיון הזה ייפתח רק בתום פגרת הכנסת.

בשבועות שחלפו מאז חתימת ההסכם בין ש"ס למפלגת העבודה, על שובה של הראשונה לקואליציה, מתנהלים דיונים בין ח"כים בסיעה על כניסתם לתפקידי שרים וסגני שרים. נראה שלח"כים מאיה וגמליאל יש את הסיכויים הטובים ביותר להתמנות לשרים.

דרעי והרב יוסף טרם החליטו האם יהיו למפלגה נציג אחד או שניים בממשלה. ייתכן שיעדיפו לשלוח רק שר אחד למשרד הדתות, ולמנות סגן שר במשרד הפנים.

בינתיים נודע שבסיעה מתנגדים לדרכי ח"כ יוסף עזרן, לגבי דרישה לתקן סעיף בחוק יסוד: חופש העיסוק, כתנאי לכניסת הסיעה לממשלה. לטענת ש"ס, הסעיף הראשון בחוק צורף על ידי מרצ ושר המשפטים לפני ההצבעה בכנסת, מבלי שיהיו ערים לכך. ואולם, הדבר אינו תנאי לחזרה לקואליציה.

הליכוד והמפד"ל יוזמות דיון על הכנסת השוטרים הפלסטיניים

□ יהודה צור ועתי"ם

סיעות הליכוד והמפד"ל אוספות חתימות של חברי כנסת, כדי לכנס עוד השבוע דיון מיוחד במליאה על הכנסת שוטרים פלסטיניים לעזה וליריחו.

אתמול אמר יו"ר הליכוד, ח"כ בנימין נתניהו, כי הוא רואה בחומרה רבה את הכנסת הכוח, גם מפני שהדבר נעשה סמוך ליום הזיכרון לחללי צה"ל. "נעשה עוול, כי הדבר יהפוך את יום הזיכרון שלנו לחג כינון המדינה הפלסטינית, ואסור שזה יקרה," הסביר נתניהו את דבריו.

הוא גם הביע חשש, שפינוי המתנחלים לא ייעצר בתל רומידה ויגיע בסוף לירושלים. דובר הליכוד מסר, שההחלטה להכניס שוטרים פלסטיניים מוסיפה שמן למדורת האינתיפאדה.

ראש הממשלה יצחק רבין, ימשיך לקיים מפגשים עם ראשי האופוזיציה כפורומים רחבים ובשיחות בארבע עיניים – כך נמסר אתמול מלשכת ראש הממשלה.

ביום שישי נועד ראש הממשלה, בלשכתו בתל אביב, עם ראשי האופוזיציה. הוא עדכן אותם בנושאים בטחוניים ואמר להם, כי אין כוונה לפנות את המתנחלים מחברון.

ח"כ נתניהו הביע סיפוק מאפשרות שרבין יערוך את המפגשים גם בעתיד, והדגיש כי הדבר תלוי לחלוטין בראש הממשלה. בתשובה לשאלה אמר יועץ התקשורת של ראש הממשלה, גד בן ארי, כי אין כוונה למסד מפגשים בין רבין לנתניהו. ואולם, אם נתניהו יבקש פגישה כזו, אין כל סיבה שהיא לא תתקיים.

עשינו זאת בממשלה נעשה זאת בהסתדרות

מרצ הוכיחה כי כשיש עקרונות, וכאשר נאבקים על מימושם, ניתן להגיע להישגים.
עשינו זאת בממשלה. אפשר לעשות זאת גם בהסתדרות.

כשיש ניכור בין העובדים להסתדרות,
קופת החולים בצרות, קרנות הפנסיה קורסות
והמנגנון מנופח. מי אשם?
ודאי לא חברי ההסתדרות.

האשמה היא במנהיגות, ולכן, צריך להציע אלטרנטיבה,
שתחזיר את ההסתדרות לעובדים.
עשינו זאת בממשלה. נעשה זאת בהסתדרות.

ולכן: צריך מרצ בהסתדרות

"הטבח בוצע ברובה גלילון שהחזיק גולדשטיין"

העיד תא"ל דוד אגמון, יועץ הרמטכ"ל לענייני אינתיפאדה

ועדת שמגר

(ע). תת אלוף דוד אגמון, יועץ הרמטכ"ל לענייני אינתיפאדה, אמר אתמול בעדותו בפני ועדת שמגר, כי הטבח במערת המכפלה בוצע מנשק אחד מסוג גלילון, שעמו נכנס ברוך גולדשטיין למערת המכפלה.

תת אלוף אגמון שניהל את חקירת צה"ל על נסיבות הטבח ועל אירועי בוקר ה־25 בפברואר בחברון, קבע זאת על סמך עדויותיהם של חיילי צה"ל, ששמרו בכניסה למערת המכפלה, וכן על סמך הממצאים באולם יצחק בו בוצע הטבח, הכוללים את המחסניות ותרמילי הכדורים.

"הירי בוצע רק מנשק אחד, אלא אם כן מישהו אחר שירה אסף את תרמילי הכדורים באיזושהי צורה, אבל זה לא סביר", אמר אגמון. השופט זועבי העלה בפני העד את האפשרות, כי אדם אחר חמוש בגלילון, נכנס אחרי גולדשטיין למערה, ואילו גולדשטיין עצמו היה חמוש ב"אם־16", כדי להערים על החיילים. זועבי טען, כי ייתכן ושני האנשים ביצעו ביניהם החלפה של כלי הנשק.

תת אלוף אגמון השיב כי אפשרות תיאורטית קיימת, אבל נראית לו לא סבירה. הבלבול, לדעתו, נובע מהעובדה שבדרך כלל הגיע ברוך גולדשטיין למערה חמוש באם־16, שהיה ברשותו כאזרח. "בבוקר הטבח, העידו החיילים כי שלא כרגיל, היה חמוש בגלילון, שנופק לו ע"י צה"ל, והם שיערו כי הסיבה היא שהוא יוצא למילואים, כפי שאמר להם. אין לי מושג מהיכן היה לגולדשטיין אם־16, אבל זה לא הרובה שצה"ל ניפק לו", העיד תת אלוף אגמון.

לגבי הדרך בה נכנס גולדשטיין למערת המכפלה, סבור אגמון כי היה זה דרך הדלת הראשית לאולם יצחק, האולם בו בוצע הטבח, ולא דרך הדלת המקשרת בין אולם אברהם, האולם בו מתפללים היהודים, לאולם הטבח. "אני מסתמך על עדותו של סגן משנה רותם שטוען, כי הדלת בין שני האולמות היתה נעולה וכן על עדותו של מפקד מערת המכפלה, רב סרן רב סטלמן, שהעיד כי הוא בעצמו נעל את הדלת בערב שקדם לטבח", הסביר אגמון.

לדבריו, יש דרך נוספת להיכנס לאולם הטבח והיא דרך אולם המבוא של המערה האג'אוואליה, אך רק מעטים יודעים כיצד לפתוח את הדלת משם, ואפילו מפקד המערה בעצמו לא מודע לאפשרות הכניסה משם. "ייתכן וגולדשטיין בכל זאת הכיר את הדרך הזאת למרות שמעטים הכירו אותה. אנחנו סבורים שהרוצח נכנס דרך הדלת הראשית. הסתמכנו גם על כיווני הירי ופגיעות הכדורים בקירות, וגם על פיזור הקליעים על הרצפה ומתוך כך קבענו כי גולדשטיין נע מכיוון הפתח המרכזי מזרחה, תוך כדי ירי", הסביר אגמון.

אגמון הוסיף, כי לדעתו, לקח לחיילים הרבה זמן להתאושש. "רותם טען שניסה להיכנס לאולם הטבח מיד לאחר שהחלו היריות, אך נהדף ע"י ההמון הנמלט. להערכתי, לקצין מנוסה יותר היה מספיק זמן, בערך 15 שניות, שבו היה מספיק להיכנס פנימה עד שיחלו המתפללים לברוח החוצה".

בתום עדותו של תת אלוף אגמון, העיד בדלתיים סגורות סגן אלוף יאיר בלומנטל, ראש ענף תשתית באוגדת יהודה ושומרון.

ועדת שמגר לחקירת האירועים במערת המכפלה בחברון שמעה אתמול את עדותם של צבי קצובר, ראש מועצת קרית ארבע, שמואל מרגי ראש המועצה הדתית, וכן גבריאל שווילי, אלי גנון, יצחק חלילי וחיים סעדיה, תושבי הקריה.

קצובר הציג בפני הוועדה סקירה היסטורית על מעמד היהודים במערת המכפלה וחזקתם על המקום, ואמר כי בכל 27 השנים שחלפו מאז מלחמת ששת הימים, לא הופעל בתוך מערת המכפלה נשק על ידי יהודים, למרות התנכלויות, פגיעות וההסתות במקום.

לדבריו, לא ידוע לו על כל דרשה או נאום של רב יהודי שבו נקרא הציבור לפגוע במוסלמים או ברכושם. כאשר היו פגיעות כאלה, אמר, היו אלה מעשים של יחידים ובודדים, שהציבור היהודי ברובו הסתייג מהם.

כן אמר קצובר כי הכיר את ד"ר גולדשטיין, שהיה חבר מועצה עד לפני מספר חודשים, ואז התפטר והוחלף על ידי ברוך מרזל. "לא היה כל רמז למעשה שהוא עומד לבצע, הוא היה איש ערכי ביסודו, איש חסד שהיה מסור מאוד לתפקידו כרופא", אמר.

לשאלת חברי הוועדה האם נודע לו על התנכלויות של יהודים כלפי מוסלמים במערת המכפלה, ענה קצובר כי מועצת קרית ארבע עושה ככל יכולתה כדי למנוע מאנשים לקחת את החוק לידיים, אבל קרית ארבע צריכה את עזרת הממשלה, ולא יכולה לפעול כשהתושבים מרגישים נטושים על ידי הממשלה.

הוא סיפר, כי היו התנכלויות של בודדים כלפי מוסלמים במערה, אך הוא גינה אותם וביקש מהצבא להוציא צווי הרחקה נגד הבודדים שהתפרעו.

לדברי קצובר, הוא מסייע ומשתף פעולה עם המשטרה ככל יכולתו, למרות שלעתים הדבר מביא להתנכלויות לרכושו ולכינויו "בוגד ומשתף פעולה". "רק הבוקר, לפני שיצאתי לעדותי בוועדה, התקשרו אלי תושבים זועמים שסיפרו כי אתמול בלילה נורגמו לעברם אבנים וטענו, כי המועצה אינה עושה מספיק ואינה נלחמת מספיק על בטחונם של התושבים", סיפר קצובר.

"גולדשטיין היה אידיאליסט, שראה את העולם בצורה חד מימדית. גם אם הייתי שותף ב־99 אחוז לדעותיו, ובאחוז אחד חולק עליו, בעיניו הייתי נחשב לשמאלני. כנראה שרצה לבצע מעשה שיעורר זעזוע כל כך גדול ולכן ביצע אותו דווקא במקום קדוש", הסביר לשופט זועבי.

שמואל מרגי, ראש המועצה הדתית העיד כי נשקם של המתפללים משמש להגנה עצמית, אחרת — היה כבר מזמן המון מוסלמים מתנפל על קבוצת היהודים המתפללים במערה ומבצע בהם טבח. לדבריו, הוא הכיר את גולדשטיין בתור עובד של חברה קדישא, שסייע לו לטפל בגופות רבות של הרוגי פיגועים. "כנראה, שזה השפיע עליו, אבל עדיין קשה לי להאמין שהוא עשה את מה שעשה", אמר מרגי.

גבריאל שווילי, תושב הקריה, המתפלל באופן קבוע במערת המכפלה בבקרים, העיד כי הגיע בבוקר הטבח כרגיל, לבדו, כשהוא לא חמוש. לדבריו, הוא לא ראה את ברוך גולדשטיין בבוקר הטבח, כיוון שהיה מרוכז בקריאת תהילים ולא שם לב למתרחש.

יצחק חלילי, גם הוא מתפלל קבוע במערה העיד כי לא ראה את ברוך גולדשטיין בבוקר הטבח. אלי גנון, נהג ביובית מקרית ארבע, הגיע למערת המכפלה מיד אחרי ברוך גולדשטיין. גנון העיד כי היה חמוש באקדח מסוג ברטה ולא ברובה, ובכך סתר את הגירסה כאילו היה חמוש בגלילון. בעדויות קודמות, בפני הוועדה טענו העדים, כי ברוך גולדשטיין היה חמוש באמ־16, ואחריו נכנס אדם נוסף, חמוש בגלילון, שהוא הרובה שנמצא ליד גופתו של הרוצח. לאחר העדויות האלה, עלה החשש, כאילו אדם זה שיתף פעולה עם גולדשטיין, אך בעדותו בפני הוועדה, הפים גנון את החשד הזה. הוא סיפר, כי הנשק שברשותו בדרך כלל הוא מסוג עוזי, אך בבוקר הטבח כלל לא נשא אותו.

חיים סעדיה, העד האחרון, העיד כי ראה את ברוך גולדשטיין נכנס לאולם תפילת היהודים, אך לא שם לב באיזה נשק היה חמוש, ומתי עזב את האולם.

אושר מינויו של משה טנא למנהל "צוותא" תל אביב

מועצת הקבה"א דחתה הערעור של קיבוץ עמיר על הבחירה ברוב של 56 נגד 37

□ יגאל וילפנד

לאחר דיון מתוח, החליטה אתמול מועצת הקבה"א בישיבתה בגבעת־חביבה, לאשר מחדש את מינויו של משה טנא כמנהל "צוותא" תל אביב.

הבחירה אושרה לאחר שערעור של מזכירות עמיר נגד בחירתו של טנא נדחה ברוב של 56 קולות כנגד 37. טנא בן 47, מזכיר קיבוץ גת, נבחר לפני כחודש וחצי ברוב של 56 אחוז להיות מנהל צוותא, במקומו של נסים ציון שנפטר. באותה ישיבה, התמודד מול טנא דן רודולף מעמיר, שהיה מועמד הוועדה הממליצה וקיבל רק 44 אחוז מן הקולות. על החלטת הבחירה ערער קיבוץ עמיר ואתמול הציג את עמדת הקיבוץ המזכיר אורי ישראלי. ישראלי טען כנגד סדרי הבחירה, אי הצגת כישוריו של המועמד המועדף על ידי הוועדה, ואי ידיעה של דן רודולף שמדובר, לדבריו, בתהליך של פרמיירים.

אלעזר גרנות משובל ועמירה הגני מגן־שמואל תמכו בערעור, ואילו בבחירתו של משה טנא תמכו יוסף נצר משער־הגולן ואילן שרה ממענית. הגני יצאה נגד הערעור על עבודת הוועדה הממליצה, ואמרה כי הגיעה למסקנה שבחירות לתפקידים מקצועיים צריכות להיעשות בידי ועדה נבחרת ולא על ידי מועצת הקבה"א. לדעתה, מתאים רודולף לתפקיד מנהל צוותא ולייצוג התנועה בתפקיד חשוב זה. אלעזר גרנות טען שכישוריו של רודולף לתפקיד טובים הרבה יותר. הוא יצא נגד הערעור על סמכות ההנהגה לבחור ולהוביל, ערעור העלול להביא לתהליך של הרס עצמי.

לאחר הדיון בירך דן רודולף את טנא, והבטיח לעזור לו בכל שידרש, אך ביקר את חברי המועצה על שלא נתנו בדיון הראשון ובדיון אתמול לחברי הוועדה להשמיע הסברים מדוע בחרו דווקא בו כמועמד.

גם המחזאי הלל מיטלפונקט אמר לחברי המועצה שהוא מכיר טוב יותר מהם את הנעשה בצוותא ב־30 השנים האחרונות, ולצערו, לא מבינים חברי המועצה את חשיבותה של צוותא, דרכי עבודתה ושיתוף הפעולה עם האמנים.

משה טנא הודה לחברים שתמכו בו, ואמר כי לא רצה בכל המאבק שהתלווה לבחירה. עם זאת, ציין שיחד עם אחרים יעשה הכל כדי שצוותא תפרח, "ואם תחשבו לאחר שנה שלא הצלחתי, תוכלו להחזיר אותי הביתה".

מת אלוף (מיל.) אהרון רמז שפיקד על חיל האוויר במלחמת השחרור

□ כתב "על המשמר"

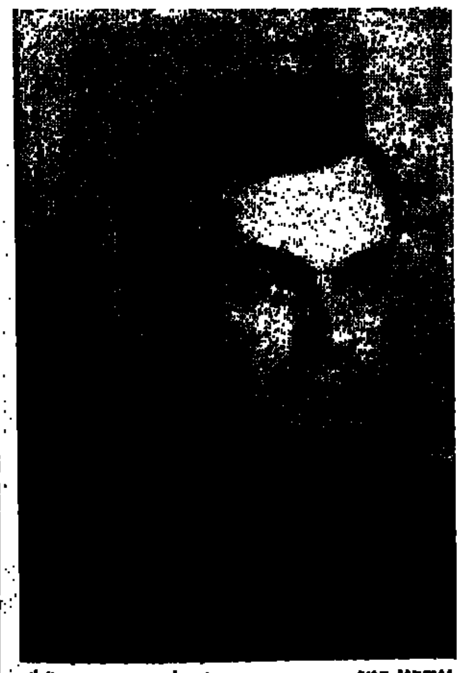

אהרון רמז (צילום: דובר צה"ל)

אלוף במילואים אהרון רמז, מחלוצי התעופה הצבאית בישראל, ומי שהיה מפקד חיל האוויר בתקופת מלחמת העצמאות, מת אור ליום אתמול לאחר מחלה קשה. בן 75 היה במותו.

אלוף (מיל') אהרון רמז, היה מפקד חיל האוויר בחודשים הקשים ביותר של מלחמת העצמאות, והיה ממניחי היסוד להקמת הכוח האווירי העברי בארץ ישראל. הוא נולד בארץ ב־1919, לדוד רמז שהיה לימים שר התחבורה של מדינת ישראל.

אהרון רמז היה בוגר גימנסיה הרצליה בתל אביב. הוא הצטרף לארגון ההגנה ב־1936 וב־1942 התגייס לחיל האוויר הבריטי ונלחם כטייס קרב בחזית המערבית, כולל בימים שלאחר הפלישה הגדולה לאירופה. לאחר סיום מלחמת העולם השנייה, נשאר בגרמניה ובשנים 5־1946 סייע בארגון העלייה של שארית הפליטה מאירופה.

בראשית 1947 השתחרר מחיל האוויר הבריטי, חזר ארצה והצטרף לכפר בלום. בסוף אותה שנה הגיש למטה ההגנה תוכנית להקמת הכוח האווירי של המדינה בדרך. תכנית זו, אותה ערך עם היימן שמיר ז"ל, היתה בסיס להקמת "שירות האוויר", ולאחר מכן "חיל האוויר", בהם שירת כקצין מבצעים ולאחר מכן כראש מטה.

ב־29 ליולי 1948, בעיצומם של הקרבות, נקרא לפקד על חיל האוויר הישראלי במקום ישראל עמיר (זבלודובסקי) שהיה המפקד הראשון, והודח על ידי בן גוריון. רמז היה חסיד ההפעלה העצמאית של חיל האוויר כזרוע נפרדת של המטה הכללי. תפיסה זו שיושמה בחילות אוויר אחרים בעולם, הביאה לחיכוכים מתמידים עם הרמטכ"ל יגאל ידין, אשר לא השכיל להבין את הצורך בהקמת מערכת נפרדת. חיכוכים אלה גרמו לבסוף להתפטרותו של האלוף רמז מפיקוד חיל האוויר, בדצמבר 1950.

רמז יצא בשליחות משרד הביטחון לארה"ב, שם עמד בראש משלחת הקניות עד 1953. לאחר שחזר ארצה מונה ליועץ שר הביטחון לענייני תעופה, תפקיד אותו מילא בין השנים 1954־1953. בשנת 1954 פרש מהשירות הפעיל, ולאחר תקופת מה מונה כשגריר ישראל בלונדון.

שגרירות אוקראינה מכחישה כוונה לסגור את משרדי הסוכנות

□ יוסף גלילי

בעקבות פרסומים בסוף השבוע, לפיהם בודק משרד המשפטים באוקראינה את פעילות הסוכנות היהודית, הכחיש יועץ שגרירות אוקראינה בישראל, אלכסנדר מידאנק, שיש איום מצד ממשלתו לסגור את משרדי הסוכנות היהודית בתחומה, או שיש התנגדות כלשהי מצד ממשלת קייב לעידוד העלייה.

שליח הסוכנות באוקראינה, צבי רום, דיווח כי בעקבות פרסומים אשר קיבלו ביטוי גם בתקשורת האוקראינית, הוצפו משרדי הסוכנות בעשרות פניות של יהודים שביקשו לברר את משמעות הידיעה.

בישיבת ההנהלה האופרטיבית של הסוכנות היהודית צוין, כי פעילויות הסוכנות באוקראינה נמשכות כרגיל, והובע ביטחון מלא שמצב זה יימשך ללא שינוי.

• **הוחש הטיפול במועצה להשכלה גבוהה בישראל**, במימוש התוכנית להקנות למכללה הטכנולוגית באשדוד זכות למתן תארים אקדמיים ללומדים. ראש העיר אשדוד פנה לא מכבר בעניין לשר החינוך והתרבות, בבקשה להמשך טיפול, ונענה כי שר החינוך יטפל בכך בקרוב.

ראש ממשלת מדינת הריאנה בהודו בביקור בישראל

□ יוסף גלילי

ראש הממשלה של מדינת הריאנה בהודו, בהג'אן לאל, הגיע אתמול לביקור בן 3 ימים בישראל. הביקור יוקדש לקידום קשרי החקלאות בין ישראל להודו והוא אורחו של שר החקלאות, יעקב צור. במהלך הביקור נקבעו פגישות עבודה עם שר החוץ, שמעון פרס, שר החקלאות, יעקב צור, איש העסקים שאול איזנברג, וראשי חברת תה"ל.

13 סופרים ומשוררים יהודים וערבים מישראל למפגש בצרפת

פריס (ע"צ). 13 סופרים ומשוררים ישראלים, יהודים וערבים, עומדים להגיע ביום רביעי לצרפת, כדי להופיע בפני קהל בהרצאות ובאסיפות. פגישות אלה יתקיימו לרגל מפגש "היהפכויות הזהות" ה־22 מטעם משרד התרבות הצרפתי, שנועד להציג יצירות שאינן מוכרות לקהל הצרפתי.

גרשון שקד, המציג את הספרות הישראלית־יהודית, מבחין בין שלושה דורות: בני המהגרים מהעליות הראשונה והשנייה, דור קום המדינה, והדור שעבר את מלחמת יום כיפור, השלום עם מצרים, מלחמת של"ג והאינתיפאדה.

לצד הספרות העברית צמחה בישראל ספרות בשפות אחרות, וכן הספרות בערבית שאותה מייצג אמיל חביבי, שגם הוא בין המוזמנים.

עם המשתתפים נמנים יהודה עמיחי, דליה רביקוביץ, דוד שחר, יצחק אורפז, ואירה סינק, הכותבת בפולנית, את הדור הצעיר מייצגת אורלי קסטל־בלום.

ניתוח חדשני לתיקון דליפת שתן

(ע). ניתוח חדשני לתיקון דליפת שתן אצל נשים בוצע בעזרת לפרוסקופ במרכז הרפואי "בני ציון" בחיפה. הניתוח החדשני — המונע דליפת שתן במאמץ אצל נשים, בוצע בשיטת הכירורגיה הלפרוסקופית, ע"י חדירה לחלל הבטן מבעד לפתחים, שקוטרם כ־5 מ"מ, דרכם מוחדרים מכשירים המאפשרים את הרמת מוצא שלפוחית השתן והצמדתה לעצמות האגן.

ההסכם עם המשטרה בטל — הכריז הרב עוזי משולם

ראש עמותת "משכן אוהלים", שהתבצרה ביהוד והשיגה הסכם על חקירה של חטיפת "ילדי תימן", טוען שהמשטרה לא עמדה בהתחייבותה

(ע). ראש עמותת "משכן אוהלים" ביהוד, הרב עוזי משולם, הכריז אתמול כי ההסכם שנחתם עם המשטרה בערב חג הפסח — מבוטל.

בראיון בגלי צה"ל אמר הרב משולם, כי המשטרה לא עמדה בהתחייבותה וכי היא "ממשיכה בפרובוקציות." משטרת ישראל סירבה להגיב על ההודעה.

"אנשים לבושים שחור ניסו להתקרב לגדר הבית בשבת," טען משולם. "אני יודע שמול ביתי הציבו מצלמה. צמרת המדינה צריכה לעמוד לדין על פשע נגד העם. אם המשטרה תתקרב, היא תהיה בסכנה כבדה מאוד. לא ניתן להתקרב לבית, לשוטרים אין מה לעשות פה. אנחנו כמו חיילים בעזה, חמושים, ונגן על עצמנו אם יסכנו אותנו."

תזכורת: לפני כשבוע וחצי התבצרו משולם ואנשיו בבית ביהוד, ולאחר משא ומתן אינטנסיבי שבמהלכו נסוגה המשטרה מהמקום, נחתם הסכם עם העמותה לגבי היענות לתביעותיה.

נודע, כי בימים האחרונים הוכנה תוכנית לעצור את חברי הקבוצה שבראשה עומד הרב, והדורשת להקים ועדת חקירה לחטיפת הילדים שעלו מתימן בשנות החמישים, לצד תביעות נוספות. עוד נודע, כי בתוכנית המבצעית של המשטרה נלקחה בחשבון אפשרות של שימוש בנשק חם מצד מאמיניו של הרב. אלה, כאמור, חמושים.

שמחה בנווה תרצה

אסירות כלא נווה תרצה חגגו את המימונה עם פעילות נעמ"ת ביבנה, שהביאו למקום את מאכלי החג וחגגו עם האסירות בריקודים. במרכז: יו"ר האגף למעמד האשה בנעמ"ת, עו"ד עפרה פרידמן. (צילום: ישראל מלובני)

ראש תנועת "כך", ברוך מרזל, נלכד במעלה חבר

לאחר שנמלט מהמשטרה במשך חודש כדי שלא ייעצר, נתפס מרזל לבדו בהתנחלות שבהר חברון מבלי שהתנגד □ הוא נחקר ביח"פ והועבר לכלא השרון

□ נחמן גלבוע

ראש תנועת "כך", ברוך מרזל, שהצליח להסתתר מהמשטרה במשך כחודש, נלכד אתמול בבוקר בהתנחלות מעלה חבר, דרומית לקרית ארבע.

שוטרי היחידה הארצית לחקירת פשעים, בשיתוף עם שוטרי נפת יהודה ואנשי משמר הגבול, הם שתפסו את מרזל. הוא נעצר והועבר לחקירה במשרדי יח"פ בפתח תקווה. יח"פ ניהלה את המרדף אחריו בחודש האחרון, בסיוע שירות הביטחון הכללי.

השוטרים מצאו בשש בבוקר את מרזל, שהצליח להתל במשטרה מאז שהוצא נגדו צו מעצר מינהלי, מסתתר לבדו בדירתם של סיגלית ויורם שקולניק במעלה חבר. המעצר בוצע ללא שימוש בכוח או בנשק.

בסוף השבוע שעבר הספיק מרזל להשתתף בהפגנת הימין בקרית ארבע, שם הצהיר כי ימשיך להימלט מהמשטרה ויורה לאנשיו לא להעיד בפני ועדת שמגר. גם את ליל הסדר הוא לא עשה לבד, אלא עם בני משפחתו. לפני כשבועיים הביע נכונות להסגיר את עצמו באמצעות חברי כנסת. ואולם, לבסוף חזר בו.

ראש אגף החקירות במטה הארצי, ניצב יוסי לוי, מסר שמרזל סירב להשיב לשאלות על מקומות המסתור שבהם שהה. לוי אמר שלא יינקטו צעדים נגד מרזל לגבי הסתתרותו, מכיוון שלא מדובר בעבריין נמלט אלא באדם שלא מילא אחר צו מינהלי.

בשעות הצהריים הסתיימה חקירתו והוא הועבר לכלא השרון, שבו נתונים שמונה אנשי "כך" שהוצא נגדם צו מעצר מינהלי.

בנוסף עליהם נמצא שם הרב אברהם טולדנו, איש "כך" שנתפס בנמל התעופה בן־גוריון כשברשותו אמצעי לחימה.

נציב שירות בתי הסוהר, רב גונדר אריה ביבי, סייר בכלא ביום שישי והחליט להעביר את האגף התורני — שבו שוהים אנשי "כך" — אל אגף ברוש, שהוא שמור ומאובטח יותר. באגף התורני כלואים 40 אסירים, שניים בכל תא. בשב"ס העריכו, כי עצורי התנועה עלולים לתכנן בריחה.

סיגלית שקולניק טענה אתמול, כי מרזל פרץ לדירתה ללא ידיעתה. עוד אמרה, כי לה ולבעלה יורם — שנכלא לפני כשנה לאחר שירה בערביי כפות לאחר פיגוע, בהתנחלות סוסיא — לא היה כל קשר למרזל ולתנועת "כך". שקולניק הביעה כעס על השימוש בדירתה ואמרה, כי הדבר יסכל את מאמציה לשחרר את בעלה מהכלא. היא סיפרה שבשבוע האחרון היתה בבית הורי בעלה בירושלים, ולא ידעה שמרזל משתמש בביתה.

אמו של שקולניק אמרה, כי היא בטוחה שמרזל לא ידע שפרץ לדירה של בנה. "הוא יודע שמצבו עדין ושהוא גורם לו נזק. מישהו כנראה פרץ בעבורו את הבית, וברוך אפילו לא ידע שזה הבית של יורם," אמרה בתוכנית "הכל דיבורים" בקול ישראל. למרות שסיגלית טענה שהשאירה דלת פתוחה, חזרה האם (שביקשה להישאר בעילום שם) על גרסתה.

בתשובה לשאלה אמרה סיגלית שקולניק, כי היא עשויה להתלונן במשטרה על הפריצה לביתה.

טירן פולק החל לרצות את עונש המאסר בגין התפרעות

(ע). טירן פולק, מראשי תנועת "כך", החל לרצות אתמול בבוקר את עונש המאסר שנגזר עליו בשבוע שעבר. חצי שנת מאסר נגזרה עליו בגין התפרעות.

בבית משפט השלום בירושלים, שם נקבע מאסרו, הוחלט שפולק יתחיל לרצות את העונש בתום החג השני של פסח. אתמול בבוקר הוא עתר לבית המשפט המחוזי בבירה, בבקשה לדחות שנית את ריצוי העונש עד שיידון ערעורו בפני בית המשפט.

לפני כשלוש שנים הפגינו ראשי המועצות הערביות מול משרד ראש הממשלה בירושלים, וקבוצה של אנשי "כך", ובראשם פולק, נעם פדרמן וברוך מרזל, באה לשם כדי להתפרע.

פדרמן, שנעצר לא מכבר, נידון על אותה עבירה לשנת מאסר על תנאי.

שופט אסר על האזנת סתר ולאחר שנעשתה אישר אותה עקב טעותו

ביהמ"ש המחוזי בחיפה יחליט כיצד להתייחס להאזנה לשוטרים, שנעשתה בניגוד לצו נשיא ביהמ"ש המחוזי בירושלים, ורדי זיילר, והתקבלה מצדו בדיעבד

(ע). השופט המחוזי בחיפה, מיכה לינדנשטראוס, יכריע בימים הקרובים לגבי תיקון טעות של שופט בקשר להאזנת סתר לשוטרים.

השופט דן אתמול במשפטם של השוטרים דן כרמל (27) וירון וליגנר (29), ששירתו במחלק הסמים של מרחב חיפה ומואשמים בגניבת חשיש ממצבור סמים שנתפס אצל עבריין. השניים כפרו בסעיפי האישום וטענו, שחוקרי המחלקה לחקירות שוטרים במשרד המשפטים גבו מהם הודאות באיומים.

פרקליטות המחוז ביקשה להציג תמליל שיחה של הנאשמים, שאותה הקליטה המשטרה בסתר. הסניגוריה התנגדה להגשת הקלטת כמוצג, בטענה שנתגלה בה פגם מהותי: נטען שנשיא בית משפט המחוזי בירושלים, ורדי זיילר, התבקש בחודש שעבר לתקן החלטה שיפוטית שאותה נתן ביולי אשתקד — ולפיה נאסר לבצע את האזנת הסתר.

השופט זיילר נענה ב־14 במרס השנה לפניית ראש מחלקת חקירת שוטרים במשרד המשפטים, עו"ד ערן שנרר, ובמעמד צד אחד החליט להתיר בדיעבד את האזנת הסתר. שנרר טען בפני השופט זיילר, כי היתה כאן טעות סופר. לדבריו, השופט התיר לבצע את ההאזנה.

בהחלטתו מלפני חודש כתב הנשיא זיילר: "המקרה, שהוא יוצא דופן בנוף ההאזנות, זכור לי היטב, ואכן התרתי את האזנת הסתר כמבוקש בבקשה. הרישום שנעשה על ידי היה מוטעה, ואני מתקנו כמבוקש במעמד עו"ד שנרר."

הסניגוריה טענה אתמול, כי ההיתר־בדיעבד אינו חוקי והראיה פסולה. לטענת עו"ד ששי גז, ההליך לא היה כשר וקביל, הואיל והתיקון של השופט זיילר ניתן בעוד שהפרשה נבדקת בפני ביהמ"ש המחוזי בחיפה. "דברים כאלה לא נעשים בסתר, הדבר חמור ביותר," הטעים גז.

התובעת, עו"ד אמירה ריינגר, ציינה שבקשות להאזנות סתר לא נעשות לעולם בנוכחות הצדדים, אלא בנוכחות קצין משטרה. מכאן, אמרה, שבתיקון של השופט זיילר לא נפל פגם.

השופט לינדנשטראוס יכריע אפוא בימים הקרובים במחלוקת המשפטית.

עבודות שירות לאדם שנתן שוחד כדי להתחמק ממילואים

(ע). שישה חודשי עבודות שירות, קנס של 2,500 שקל ושנת מאסר על תנאי נגזרו אתמול על דורי נאוי (37) מהרצליה, שנתן שוחד כדי לקבל פטור משירות מילואים.

בכתב האישום שהוגש לבית משפט השלום בתל אביב נטען, כי נאוי נקרא ב־87' לשירות מילואים של 18 יום. הוא פנה לשלמה נבון, קצין קישור ביחידת רפואה שאליה השתייך, והציע לו פריטי ביגוד ממפעל של משפחתו בתמורה לשחרורו. נאוי נתן לנבון עשרה זוגות מכנסיים ועשר חולצות, ואכן שוחרר מהשירות.

הדבר לא הפריע לנאוי לפנות למוסד לביטוח לאומי, בבקשה לקבל תגמול על השירות שלא עשה, וכך זכה ב־511 שקל.

נבון נידון למאסר ממושך על תיק זה ותיקים רבים אחרים, שהמעורבים בהם נידונו בדרך כלל לעונשי מאסר בעבודות שירות.

נאוי הביע חרטה וציין שהוא מתבייש. השופטת נורית אחיטוב גינתה את עבירת השוחד, "הפושטת כסרטן בגוף החברה," בפרט שכאן היא פוגעת בחלוקת נטל המילואים בצורה שוויונית.

תושב רמת גן מואשם בניסיון לרצוח נערה שנפרדה ממנו

(ע). משה וולראוך (42) מרמת גן הואשם אתמול, בבית המשפט המחוזי בתל אביב, בהרעלת אהובתו ובניסיון לרצוח אותה.

התביעה טוענת שהנאשם הכיר נערה ב־91', ולאחר שנה עלו היחסים על שרטון. היא ניסתה במשך כשנתיים להיפרד ממנו, אך ללא הצלחה: וולראוך נהג כל אותה תקופה להטריד אותה ולעקוב אחריה.

עוד נטען, כי איים על הנערה ש"יסגור איתה את החשבון ויפול אותה יחד עמו."

ב־20 במרס השנה חדר וולראוך לביתה של המתלוננת, הסתתר בעליית הגג והמתין לבואה. היא חזרה לפנות בוקר, ולאחר שנרדמה הוא שפך אתר על מטפחת, והצמיד אותה לפניה: "את עם המשחקים שלך גמרת," אמר לה. הדביק אספלנית על פיה וכפת את ידיה בחוט ניילון.

הנערה ניסתה להרחיק את הנאשם מעליה, אך הוא הצמיד כרית גדולה לפניה. לאחר מאבק היא הצליחה להסיר את הכרית, ולזעוק לעזרה. וולראוך דחף סכינה לפיה וכרך גרב על צווארה. בשלב זה הוא שב וכיסה את פניה בכרית, וחנק אותה בידיו עד שאיבדה את ההכרה.

אז כיסה את הנערה בשמיכה מעבר לראשה, ונמלט מהדירה. המתלוננת אושפזה במצב של חרדה וזעזוע, שם אובחנו חבלות בפניה.

יו"ר הליכוד בהנהלת הסוכנות תובע פיצוי על פרסום נגדו

(ע). שלמה גרביץ, חבר הנהלת הסוכנות היהודית ויו"ר סיעת הליכוד בהנהלתה, תובע 700 אלף שקל מיצחק בן יעקב ומיוסף שטיינר, עקב כתבה שפרסמו בבטאון בית"ר על שמחה דיניץ.

בן יעקב הוא ראש ההנהגה הארצית והעולמית של בית"ר וחבר הנהלת התנועה הציונית, ושטיינר הוא המו"ל של הבטאון, "כדרכנו".

בתביעה שהוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, טוען גרביץ שבדצמבר 93' התפרסמה בבטאון כתבה מאת בן יעקב, שציינה כי גרביץ משתף פעולה עם דיניץ ומשמש לו כסות קבועה.

"האם נציגי הליכוד בסוכנות היו כבן הנהנים משיטות פסולות, ועל כך שתיקתם?" שאל הכותב.

גרביץ טוען שמדובר בהוצאת לשון הרע, ומזכיר שחברי הנהלת הסוכנות מטעם הליכוד סירבו להעניק גיבוי לדיניץ עד למיצוי החקירה נגדו.

לטענתו, המניע לכתבה הוא "חיסול חשבון של יצחק בן יעקב עם מוסדות בית"ר ועם גרביץ, לאחר שהאחרון חשף אי סדרים בחשבונותיו." הנתבעים טרם הגישו כתב הגנה.

סוכנות פיס נשדדה

(ע). ארבעה נערים וצעירים חשודים בשוד סוכנות פיס בחיפה, בשבוע שעבר.

גיא גרשון (20), ליאור לנגסי (20) ושני נערים בני 17 הובאו אתמול לבית משפט השלום בעיר, ומעצרם הוארך בשבוע. לדברי המשטרה, הם תקפו את הסוכנת (60), שדדו ממנה 10,000 שקל במזומן וגרמו לה לשבר בכתף ולחבלות.

מנופאי נפצע באילת

(ע). מנופאי נפצע באורח בינוני עד קשה, לאחר שמנוף פגע בו בשמורת האלמוגים באילת.

המנוף הוצב על דוברה במי השמורה כדי לסייע בבניית מזח נוסף, אך קרס. אתמול בצהריים הובא מנוף אחר לחילוץ המנוף, ובזמן העבודה נקרע כבל ההרמה. זרוע המנוף צנחה על ראש המנופאי, תושב יהוד, ופצעה אותו.

הוא טופל והועבר לבית החולים "יוספטל". המשטרה חוקרת.

פעוטה נדרסה בטייבה

(ע). פעוטה בת שלוש, רשא חאלד חג' יחיא, נדרסה למוות בטייבה מפגיעת משאית אשפה.

התאונה אירעה אתמול בבוקר, כאשר תושב טייבה (50) נהג במשאית. רופא שהוזעק למקום קבע את מותה של יחיא. הנהג נעצר לחקירה בלשכת התנועה של מרחב השרון, ונראה שהפעוטה קפצה לכביש והוא לא הצליח להבחין בה.

גובשה תוכנית סיוע ל־30 קיבוצי ספר הזקוקים לשיקום

מדובר בקיבוצים קשי קיום שלא ייעזרו גם אם יימחקו כל חובותיהם □ התוכנית אינה קשורה בהסדרי החובות האחרים לקיבוצים

□ עודד ליפשיץ

מזכירי שלוש התנועות הקיבוציות, מעילי משק וכלכלה מן התנועות ונציגי המרכז החקלאי ואיגוד התעשיה הקיבוצית, נפגשו אתמול עם שר החקלאות יעקב צור וראשי משרדו.

הם דנו בתכנית ממלכתית חדשה לסיוע נקודתי לכ־30 קיבוצים בפריפריה שמצוקתם קשה במיוחד. קיבוצים אלה יתקשו לפרנס את עצמם גם אם ימחקו את כל חובותיהם.

התוכנית אינה קשורה בהסדרי החובות לקיבוצים או בתכניות למכירת קרקעות.

במגעים להכנת התוכנית לקחו חלק גם מנכ"ל משרד ראש הממשלה שמעון שבס, ואריאל הלפרין ראש מנהלת הסדר חובות הקיבוצים.

על־פי התוכנית תוקם קרן מיוחדת לסיוע שתפעל במסגרת מנהלת ההסדר. הקרן תסייע לקיבוצי המצוקה בתחום התשתית, בעיקר בניה למגורים, ובמציאת אמצעי פרנסה נוספים.

הכוונה אינה להתמקד בהקמת מפעלי תעשיה חדשים אלא בחיבור קיבוצי המצוקה למפעלים מצליחים בקיבוצים אחרים.

על־פי ההצעה המימון לקרן יבוא ממקורות הממשלה, הבנקים והתנועות הקיבוציות.

את הקרן ינהל רכז, שיפעל במסגרת משרד החקלאות.

בנוסף לקרן, מוצע שכל משרד ממשלתי יתן לקיבוצים אלה סיוע ברמה המירבית שהוא נותן לישובים העומדים בראש סדר העדיפויות הלאומי.

אשתקד הופעל הסדר דומה לסיוע למושבים ועיירות ב־6 אזורים מועדפים, והוא מופעל ישירות באמצעות מנכ"לים ממשרדי הממשלה השונים בראשם שמעון שבס מנהל משרד ר[...] הממשלה.

שבס ירכז כנראה גם צוות סיוע ה[...] לקיבוצים.

השר צור מקווה שתוכנית הסיוע תגובש סו[...] ותאושר בממשלה בהקדם.

"לבד מן הסיוע עצמו", אומר השר צור, "י[...] באישור התוכנית על־ידי הממשלה מסר ברור [...] המדינה תומכת בהמשך קיומם ושיקומם [...] קיבוצי המצוקה בפריפריה. פירוש ההחלטה [...] שהמדינה "מלאימה" את בעיות קיבוצי המצו[...] ואחראית לפתרונן."

רשימת הקיבוצים שיכללו בתוכנית [...] תקבע על־ידי התנועות הקיבוציות.

ראש חכם יצוא תשומות החקלאות מישראל הסתכם ב־93' ב־1.2 מיליארד דולר, נמסר אתמול ממכון היצוא. חידושים רבים יוצגו השנה בתערוכה "משוב 94", שתיערך ב־10־12 במאי בקיבוץ געש. יציגו בה יותר מ־200 יצרנים ומגדלים. יחם התערוכה, חיים אלוש, אמר, כי יושם בה דגש על פיתוחים חכמים בתחומי המיכון, הגינון ואיכות הסביבה. צפויים להגיע לתערוכה אורחים מהודו, אפריקה, איטליה, בריטניה וארה"ב. בתמונה: מרסס הספוה המשוכלל "תמרד" לריסוס תמרים ופקנים (כיתוב: יוסף גליל)

סניף ראשון של בנק אוף ג'ורדן נפתח היום ברמאללה

בסניף יהיו 42 עובדים □ הבנק מתכוון לפתוח סניפים גם בשכם, חברון ועזה

רבת עמון, (עי"ד). פקיד בכיר בבנק אוף ג'ורדן אמר אתמול, כי סניפו הראשון של הבנק אוף ג'ורדן ייפתח היום ברמאללה.

"הסניף של הבנק ברמאללה יתחיל בפעילות בנקאית מלאה, כולל פתיחת חשבונות, העברות כספים בדינרים ובמטבע חוץ, מתן הלוואות ומכתבי אשראי," מסר מוחמד עלי אבריהים, עוזר מנהל בנק אוף ג'ורדן.

הוא הוסיף כי בסניף יהיה צוות של 42 עובדים. הבנק מתכוון לפתוח סניף גם בשכם, ברגע שיקבל אישור לכך, ולאחר מכן סניפים בחברון ובעזה.

הבנק כבר רכש חלקת ארמה ביריחו, להקמת סניף באזור שיקבל אוטונומיה.

"התחלנו לשפץ את סניף שכם, ואנו מכינים אותו וממתינים לאישור מצד הבנק המרכזי הירדני כדי לפנות אל הממשל האזרחי הישראלי", מסר.

הוא הוסיף כי אין הוא צופה בעיות והוא מקווה שהסניף ייפתח תוך חודשים ספורים.

ישראל וירדן חתמו בדצמבר אשתקד על מיזכר־הבנה, המתיר לבנקים ירדניים שהיו להם סניפים בגדה המערבית לפני מלחמת ששת הימים, לפתוח אותם מחדש.

הבנק, שהיו לו סניפים לפני 1967 בירושלים, ג'נין ויריחו, יהיה הבנק הירדני השני הפותח מחדש סניפים בשטחים.

פחות דירות חדשות נמכרו במרס

שש החברות המובילות בענף הבנייה הודיעו כי במרס נרשמה ירידה במכירת דירות חדשות - 269 בלבד, לעומת 387 דירות בפברואר.

עם זאת, אמרו, אין להסיק שמדובר במשבר.

יאיר מידן

נדחתה הפרטת אולם נחמני בתל־אביב

רשות החברות הממשלתיות דחתה את הפרטת חברת אולם נחמני, שהיתה אמורה להסתיים עד סוף השנה.

הדחייה נובעת מאי הסכמה עם עיריית ת"א לגבי ההפרטה.

יאיר מידן

יתרות המט"ח עלו במרס ב־684 מיליון דולר

יתרות המט"ח של ישראל עלו בחודש שעבר ב־684 מיליון דולר.

סך־כל יתרות המט"ח בסוף מרס עמדו על כ־6.84 מיליארד דולר, לעומת כ־6.1 מיליארד דולר בפברואר.

יאיר מידן

הנגיד פרנקל ביקר בתורכיה

בעקבות פרסומים בתקשורת התורכית אישר אתמול בנק ישראל כי נגידו, פרופ' יעקב פרנקל, שהה בשבוע שעבר בתורכיה ונפגש עם ראש הממשלה, טאנסו צ'ילר, עם הקבינט הכלכלי ועם ראשי הבנק המרכזי.

בנק ישראל לא היה מעוניין בפרסום אך נאלץ לעשות כן בשל הדלפה במשרד החוץ הישראלי.

הנגיד הוזמן כדי לייעץ לממשלת תורכיה על צעדים אפשריים לייצוב המשק ובלימת האינפלציה שם.

יאיר מידן

אושרו 12 תוכניות השקעה

מרכז ההשקעות במשרד התמ"ס אישר אתמול 12 תוכניות להשקעה כוללת בסכום של 11.5 מיליון דולר.

יאיר מידן

הקבלנים דורשים להתיר לאלתר יבוא של 30 אלף עובדים זרים

טוענים כי ללא יבוא ייאלצו לפטר 70 אלף עובדים

□ יאיר מידן

מנכ"ל התאחדות הקבלנים, עמוס ברעם, מזהיר את הממשלה כי אם בתוך שבועיים היא לא תאשר לקבלנים ייבוא של 30 אלף עובדים זרים, ייאלצו הם לפטר עד 70 אלף עובדים ישראלים, הנמצאים כרגע במלאי החברות.

זאת מאחר ולטענתו, העבודה באתרי הבניה הופסקה בשל מחסור של כ־50 אלף פועלי בנין, מאז הוטל הסגר בשטחים.

ברעם מעריך את הנזק הישיר לקבלנים בכ־400 מיליון דולר ומתריע שבשל חוסר בדירות, מחירי הדירות יעלו בסוחרור כלפי מעלה.

התאחדות האיכרים מתנגדת להקמת רשות פיקוח נוספת

□ יוסף גלילי

בישיבת דירקטוריון הרשות לפיקוח חקלאי נמסר אתמול, כי הושג סיכום בין משרדי החקלאות והאוצר בדבר הקמתה של עוד רשות לפיקוח חקלאי וטרינרי עם החלת האוטונומיה.

מנכ"ל התאחדות האיכרים שלמה רייזמן, שהשתתף בישיבה, אמר, כי לא ייתכן שהאוצר ירוקן את רשות הפיקוח מסמכויותיה. כן אמר, כי פריצת הפיקוח האחיד תרע על מצבם של חקלאי ישראל לעומת חקלאי האוטונומיה ותביא לירידת מחירים שאינה הגיונית.

כן התרעם מנכ"ל ההתאחדות על הסכמת משרד החקלאות לצעד זה של האוצר.

"זה מעשה שלא ייעשה," כתב רייזמן לשר החקלאות. כן טען מנכ"ל ההתאחדות במכתבו לשר צור, כי כוונתם האמיתית של אנשי האוצר היא חיסול מועצות הייצור.

עוד טוען מנכ"ל התאחדות האיכרים, כי כמה מבכירי האוצר אדישים לצורכי החקלאים. "הם רואים בנו מוצצי לשדה של המדינה," כתב במכתב.

מנכ"ל התאחדות האיכרים גם דרש משר האוצר לזמן את דירקטוריון רשות הפיקוח, מועצות הייצור וארגוני המגדלים.

הברפלד ושוחט פועלים להסרת הקשיים במו"מ על הסכמי השכר

מזכ"ל ההסתדרות, חיים הברפלד, הודיע אתמול בוועדה המרכזת, כי בפגישה עם שר האוצר, אברהם (בייגה) שוחט, ייעשה ניסיון להסיר את הקשיים המונעים את השלמת מערכת הסכמי השכר עם איגודים מקצועיים רבים וגדולים.

הפגישה היתה אמורה להיערך אתמול בערב, ואולם לא נמסרו פרטים עד שעת מסירת הידיעה.

המזכ"ל אמר, כי אם לא יוסרו הקשיים תאמץ ההסתדרות החלטות של ההסתדרויות והאיגודים מקצועיים העלולים להסיק מכך שלא נותרה דרך זולת מימוש סכסוכי העבודה שהוכרזו.

כן הברפלד אמר, כי אנשי המכון למחקר כלכלי וחברתי בהסתדרות מנתחים עתה את ההסכם שהושג באוניברסיטאות. אם יתברר שהיתה בהסכם חריגה ממוכר ההבנות עם האוצר, ייבחנו ההשלכות על מגזרים רומים בשירות הציבורי.

כן קראה אתמול הוועדה המרכזת לממשלה לשתף פעולה עם ההסתדרות בתמיכה במתכונת העבודה המאורגנת בישראל ובהבטחת ערך הגימלאות.

עש"ת

שר התמ"ס רוצה להפריט את החברה לביטוח סחר חוץ

צופה שהתהליך יימשך עד סוף 94' □ יקים עם האוצר צוות ללוויי ההפרטה

□ יאיר מידן

השר מיכה חריש, שר התמ"ס, פועל להפרטת החברה לביטוח סיכוני סחר חוץ.

להערכתו, תהליך הבדיקה יימשך עד סוף 94', לפחות.

בשלב ראשון מבקש השר חריש להגדיל את היקף ערבויות המדינה ליצוא ולהרחיב את פעילות החברה.

פגישה בעניין מתוכננת היום עם שר האוצר שוחט.

שני השרים אמורים לסכם הקמת צוות מקצועי משותף כדי ללמוד ולפתור את בעיית הערבויות הפיננסיות.

דגש עיקרי יושם על הגדלת היקף ערבויות המדינה לעסקאות יצוא בארצות שלישיות.

עליות שלאחר הפסח

□ כתב "על המשמר"

מגמת ביקושים ועליות היתה אתמול ביום המסחר הראשון לאחר חג הפסח.

בסיכום המסחר עלה מדד המשתנים ב־1.92% לרמה של 212.06 נקודות ומדד המעו"ף עלה ב־1.24% לרמה של 208.54 נקודות. מחזור המניות הסתכם בכ־215 מיליון שקל.

בקרנות הנאמנות היתה צבירה קטנה של כמה עשרות מיליוני שקלים.

כגורמים לשיפור באווירה מנו בבורסה את המומנטום המתחדש בתהליך השלום וכן ראיונות עם בכירים במערכת הבנקאית, שבהם שציינו כי יגדילו רכישותיהם בבורסה.

עם זאת, היו מי שחששו מהשפעות שליליות שמעוררות הירידות בבורסה בניו־יורק והקיפות הרשות לני"ע.

בין המניות שבלטו טדר (+2.5%) טבע (-4%) במחזור של כ־13 מיליון שקל על רקע חששות מנפילות נוספות בניו־יורק, כלל תעשיות אלקטרוניקה (-3.8%) וישראמקו (-6.3%).

האג"ח נסחרו בד"כ בתנודות מתונות לשני הכיוונים.

הודעות הבורסה

- פלטוב – רווח של 10 מיליון שקל ב־93', לעומת 8.8 מיליון שקל אשתקד.
- ארגמן – הפסד של 285 אלף שקל לעומת רווח של כ־1.7 מיליון שקל.
- מי חן – החברה בודקת אפשרות לבצע הנפקה פרטית לגיוס של כ־7 מיליון דולר.
- טבע – הקבוצה רכשה תמורת כ־6.9 מיליון דולר 34% בחברה הצרפתית "פרוגרפארם" המתמחה בטכנולוגיות ציפוי ושחרור מושהה של תרופות.
- טמפו – רווח של 1.75 מיליון שקל ב־93', לעומת 3.6 מיליון שקל ב־92'.
- ארגמן תעשיות – הפסד של 285 אלף שקל, לעומת רווח של 1.7 מיליון שקל.

גוברות הדרישות בבריטניה להתפטרות ג'ון מייג'ור

ה"סנדיי טיימס": מצבו של ראש הממשלה "סופני" □ סקר "גלופ" מגלה כי 68% מן הבוחרים סבורים שאין הוא כשיר מבחינה מדינית

לונדון, (ע"ר). ראש ממשלת בריטניה ג'ון מייג'ור ספג בסוף השבוע ביקורת מוחצת בעיתוני יום ראשון ומוספי חג הפסחא. במרבית העיתונים נכתב, כי הציבור דורש למעשה את התפטרותו מראשות הממשלה, וימיו בצמרת – ספורים.

ה"סנדיי טיימס" כתב במאמר מערכת שמייג'ור גילה את חוסר יכולתו לתכנן אסטרטגיה אמינה לשקם את מעמדו המדיני ושיש לו כישרון להפוך מצב גרוע למצב חמור עוד יותר.

המאמר מוסיף, כי מצבו הוא "סופני" וכי המאבק לרשת את כסאו במפלגה השמרנית החל כבר לפני התמודדות פורמלית שתהיה מאוחר יותר השנה.

ה"אובזרבר" לעג למנהיגותו החלשה וההססנית וציין, כי רואים אותו כעת "כאיש שיפסיד בבחירות הכלליות הבאות".

ל"סנדיי טלגרף" היו בשורות מרות עוד יותר למייג'ור, שהגן נמרצות על מדיניותו אחרי שבוע של ביקורת מבית וקריאות גלויות להתפטרותו.

בעיתונות גם התפרסם סקר של חברת "גלופ", שבו התברר כי 65% מן הבוחרים הבריטיים רוצים שהוא יפרוש וכי 68% רואים בו "לא כשיר מבחינה מדינית".

הסקר נערך ביום ה' ולפיו 31% מן הבוחרים השמרנים מעוניינים בהתפטרותו.

סקר של ה"סנדיי טיימס" ציין, כי רבע מחברי הפרלמנט השמרנים סבורים, כי עליו להתפטר וכי 40% מאמינים, כי הוא לא יוביל אותם לבחירות הכלליות הבאות.

בינתיים, מייג'ור אינו מתכוון להתפטר בעתיד הקרוב.

השמרנים בפרלמנט נוהגים לבחור את מנהיגם מדי שנה כדרך שיגרה. ככלל, הדבר אינו אלא צד פורמלי לאישור של ראש ממשלה בפועל אך הדבר כבר גרם ב־1990 לסילוקה של מרגרט תאצ'ר מן השלטון.

מתחרים אפשריים הם שר המסחר הזלטיים ומעט אחריו שר האוצר קנת קלארק. שניהם כבר הודיעו שהם מעוניינים, בבוא היום, להחליף את מייג'ור.

29 טרוריסטים הוסגרו למצרים ממדינות ערביות ואסיאניות

מובראק אישר עונש מוות לתשעה קיצונים מוסלמים

קהיר, (ע"מ, ע"צ) שר הפנים של מצרים, חסן אלאלפי, אמר בראיון לעיתון "אל־ג'מהוריה", כי במסגרת הסכם שיתוף הפעולה עם מדינות ערביות ואסיאניות, הוסגרו למצרים 29 טרוריסטים מחו"ל.

הוא ציין, כי הוקמה מחלקה לענייני מעברי הגבול, כדי לשלוט על "מעבר נשק או הסתננות טרוריסטים מחו"ל".

העיתון הסעודי "אלמג'לה" מסר, כי שלטונות מצרים מנהלים שיחות חשאיות עם שלטונות תימן כדי להגיע להסכם סופי בקשר לקליטתם של "האפגנים הערבים" השוהים במחנות בתימן. במצרים סבורים, שלאנשים אלה קשרים עם קבוצות האחראיות למעשי אלימות במצרים.

מקורות מסרו, כי נשיא תימן הגיע לקהיר בלוויית קציני ביטחון ומודיעין, כדי לשכנע את נשיא מצרים, חוסני מובארק, ש"האפגנים הערבים" נמצאים תחת שליטת המפלגה הסוציאליסטית.

מובארק אישר את עונשי המוות שנגזרו ב־17 במארס על תשעה קנאים מוסלמים, שהיו מעורבים בניסיון לרצוח את ראש הממשלה עאטף סידקי, מסר אתמול מקור משפטי.

תשעת הנידונים, שארבעה מהם לא נתפסו, הם חברי קבוצה הנחשבת כזרוע הצבאית של ארגון המחתרת הקיצוני "אל־ג'יהאד".

ב־25 בנובמבר אשתקד היה פיצוץ שנועד לפגוע בשיירת המכוניות של סידקי, אך הפצצה החמיצה בשניות ספורות את מטרתה.

12 שנות מאסר למנהיג האופוזיציה באלבניה

טיראנה, (ע"ר, ע"צ). מנהיג המפלגה הסוציאליסטית האלבנית (הקומוניסטית־לשעבר), פאטוס נאנו (42) נידון אתמול בטיראנה ל־12 שנות מאסר על מעילה בכ־7 מיליון דולר, מכספי הסיוע ההומניטרי וזיוף מסמכים רשמיים בזמן שכיהן כראש ממשלה בין פברואר ליוני 91'.

נאנו טען, כי הינו קורבן למשפט פוליטי.

דובר המפלגה הסוציאליסטית אמר, כי הרשעתו של נאנו היא "הפגיעה החמורה ביותר בדמוקרטיה ובזכויות האופוזיציה באלבניה".

ממשלת דרא"פ שלחה תגבורות למחוז נטאל

פסגת המנהיגים צפויה ביום ו' □ אזרחים רבים מצטיידים בשימורים ובנשק □ כל המקומות בטיסות לישראל תפוסים זה שלושה חודשים

דרבן, (ע"ר, ע"צ). ממשלת דרום־אפריקה שיגרה אתמול עוד חיילים לחבל נאטל־קוואזולו, כדי לאכוף את מצב החירום שהוכרז בחבל בעקבות הטבח בשבוע שעבר והבחירות שיהיו ב־26־28 באפריל.

במישור הפוליטי הסתמנה אתמול אפשרות, שפסגת המנהיגים אכן תתקיים, לאחר שנלסון מנדלה אמר, כי ייפגש ביום ו' עם הנשיא דה קלרק, מנהיג אינקאתה בותלזי ומלך זולו זווליתיני.

אתמול צויין, כי פחתו מקרי הרצח בדרבן אחרי שהוכרז מצב החירום. עם זאת, באיזורים מרוחקים נמשך הקטל.

תגבורות של כ־150 חיילים כבר הגיעה לחבל ומצפים לעוד 300 שהיו אמורים להגיע אתמול.

דובר מפקדת צבא דרום אפריקה בנטאל, קולונל פרנס פרפוס, אמר לכתבים, כי 1,200 חיילים מוצבים בחבל.

המחלוקת הגוברת בין הקונגרס לאינקאתה נוגעת גם בתפקידה של משטרת קוואזולו. רבים מן הפרשנים סבורים, כי המשטרה תישאר נאמנה למנהיג אינקאתה בותלזי, שהוא גם השר הבכיר בקוואזולו.

מנהיג הקונגרס הלאומי האפריקני נלסון מנדלה אמר ביום ה', כי משטרת מדינת החסות תישאר במחנות בתקופת החירום, אך דובר המיפקדה בנטאל אמר, שאנשיו ימשיכו בפעילותם השגרתית עד שיוגדר תפקידם ותקבע שרשרת הפיקוד.

בדרא"פ חוששים כי אם תיכשל פסגת המנהיגים יהיה במדינה מרחץ דמים.

פקידה בחברת התעופה הדרום אפריקנית מסרה, כי כל הטיסות באפריל לתל אביב וללִיסבון תפוסות זה שלושה חודשים, ויש רשימת המתנה של מאות ליעדים אלה.

"אני מוכר יותר תחמושת מאי־פעם בעבר", מסר פטר ואן רייין, בעל חנות לכלי נשק, בהוסיפו כי המכירות עלו בכ־20% מיום שני כאשר נטבחו 53 בני אדם ביוהנסבורג.

מייקל הוי סיפר אחרי שביקר בחנות נשק ביוהנסבורג: "זה היה טירוף ממש... לא הספיקו למכור אקדחים ורובים בקצב הדרוש".

גם שחורים לא מעטים רכשו לאחרונה נשק חם ואגרו תחמושת.

הלבנים חוששים מפני ביזה, והתקפות של שחורים ופיגועים ברשתות החשמל והמים.

קווין מורגאן, דובר חברת החשמל הארצית "אסקום", מסר כי תוגברו אמצעי הביטחון. הוא טען כי לא תהיה אפשרות לחבל ברשת החשמל הארצית, אך ייתכנו שיבושים מקומיים.

מנהל חנות כלבו מסר כי מלאי הנרות אוזל. מנהל חנות אחרת דיווח על עלייה של 70% במכירת מוצרי מזון בלתי מתכלים כשימורי בשר, ירקות וחלב עמיד.

פחתה התמיכה בקונגרס הלאומי האפריקני

לקונגרס הלאומי האפריקני מובטח ניצחון כולל בבחירות הקרובות, אולם התמיכה בו פוחתת. לעומת זאת, המפלגה הלאומית של הנשיא דה קלרק חיזקה את מעמדה בשלושה איזורי מפתח, נמסר בסקר שפורסם אתמול.

ביוהנסבורג ירדה התמיכה בקונגרס האפריקני מ־65.9% בנובמבר ל־56.5% במרס. התמיכה במפלגת דה קלרק הגיעה באותה תקופה ל־19.9%.

בהלת קנייה בערים הראשיות

יוהנסבורג. חרדה פשטה בקרב אזרחי דרום אפריקה והם אוגרים שימורי מזון ונרות, נשק חם ותחמושת, ובודקים את תוכניות הטיסות לחו"ל לקראת הבחירות הכל־גזעיות הראשונות במדינה.

הנסיך הבריטי אדוארד יתחתן בקיץ

בנה הצעיר של המלכה אליזבת, הנסיך אדוארד, יישא בקיץ לאשה את סופי רייס־ג'ונס.

מקורות בארמון מסרו, כי נערכות הכנות לחתונה ביולי־אוגוסט.

עיתוני לונדון מסרו, כי רייס־ג'ונס (29), בכירה בחברה ליחסי ציבור, הוזמנה לארמון לקראת נישואיה לאדוארד.

אדוארד (30) הוא הבן היחיד של המלכה שאיננו נשוי. שלושת האחרים – יורש העצר צ'ארלס, הנסיכה אן, בנישואיה הראשונים, והנסיך אנדרו – לא ראו אושר בנישואיהם.

ע"ר

נערך הסיבוב השני בבחירות לפרלמנט האוקראיני

קייב, (ע"ר, ע"צ). אתמול נערך הסיבוב השני של הבחירות המוקדמות הראשונות לפרלמנט באוקראינה העצמאית ב־47 אזורי הצבעה.

ברוב המדינה, 354 אזורי הצבעה, יתקיים הסיבוב השני של הבחירות ב־10 באפריל.

בסיבוב הראשון, שנערך ב־27 במרס, בחרו ערי התעשייה במזרח המדינה בעיקר במועמדים קומוניסטיים, התומכים בחידושה של בריה"מ־לשעבר, ואילו אורחי מערב אוקראינה בחרו כמעט בלעדית במועמדים דמוקרטיים־לאומיים, התומכים בעצמאות אוקראינה ובהתקרבות למערב.

רבע מבין המועמדים בסיבוב השני הם פרו־קומוניסטיים.

בשבת הזהיר נשיא אוקראינה ליאוניד קרבצ'וק, כי יישפך דם, אם ינסו לאחד שוב את בריה"מ.

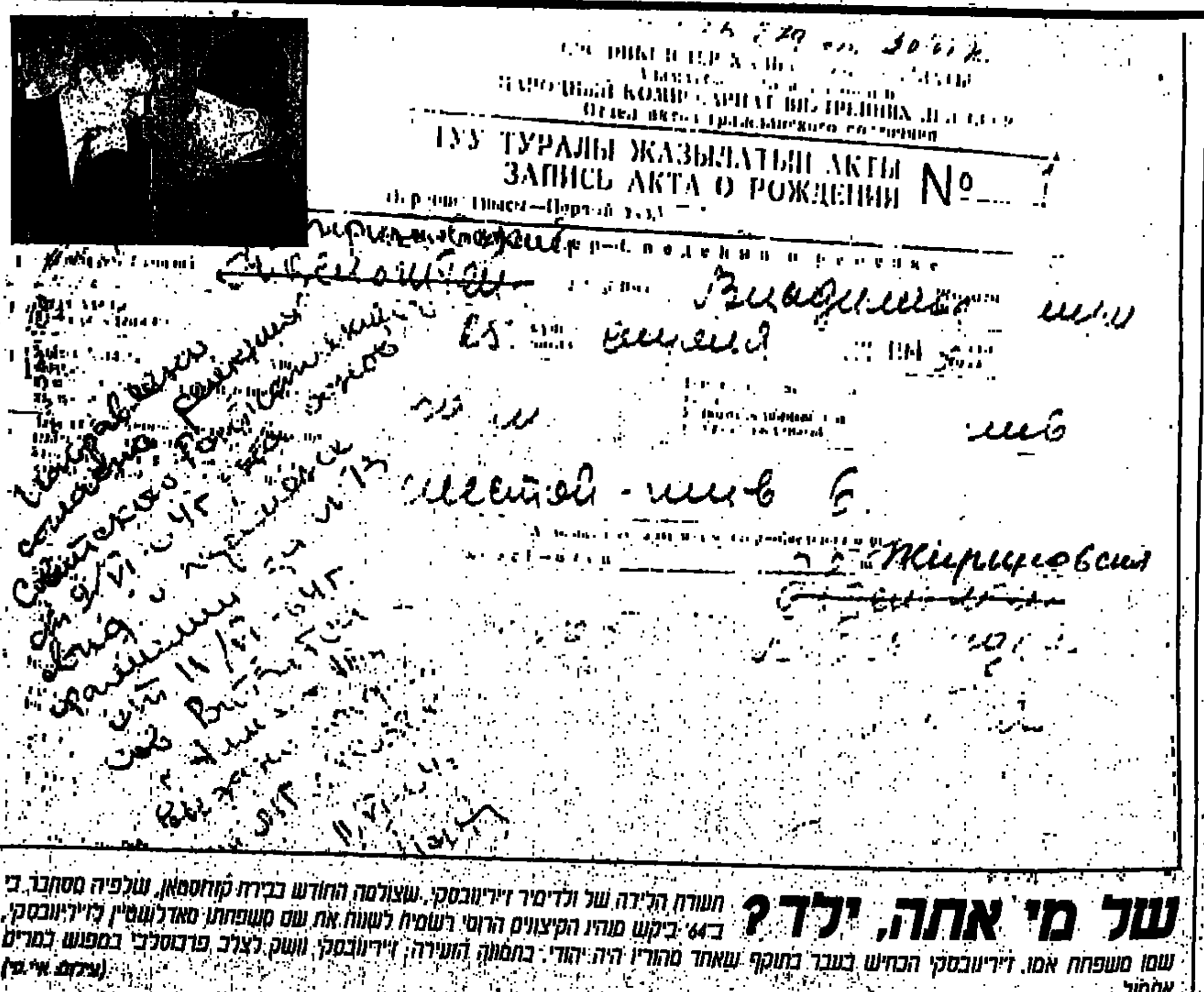

של מי אתה, ילד? תעודת הלידה של ולדימיר זירינובסקי, שצולמה החודש בבירת קזחסטן, שלפיה מסתבר, כי ב־64' ביקש מנהיג הקיצונים הרוסי רשמית לשנות את שם משפחתו מאדלשטיין לז'ירינובסקי, שמו משפחת אמו. ז'ירינובסקי הכחיש בעבר בתוקף שאחד מהוריו היה יהודי. בתמונה: הנערה; ז'ירינובסקי, נושק לצלב פרבוסלבי במפגש במרים אתמול (צילום: אי־פי)

תחקיר חדש: ג'ונס מ"האבנים המתגלגלות" נרצח ולא טבע

לונדון, (ע"ר). נגן הגיטרה בריאן ג'ונס מלהקת "האבנים המתגלגלות", שנמצא מת בבריכת השחייה שלו לפני כמעט 25 שנה, נרצח – כתבו אתמול עיתוני בריטניה.

חוקר מקרי המוות פסק בזמנו, כי ג'ונס מת כתוצאה מתאונה באחוזתו הכפרית בחבל סאסקס ביולי 69'. ג'ונס פרש מלהקת הרוק לפני מותו.

העיתונים "ניוז אוף דה וורלד" ו"פיפל" פרסמו, כי מתוך תחקירים של מחברי ספרים חדשים עולה, שג'ונס הוטבע בכוונה תחילה.

כאשר ג'ונס מת, הניחו הכל כי אורח חייו – סיפור קלאסי של מין, סמים ורוק אנד רול – גרם למותו בהיותו בן 27.

העיתונים מסרו, כי אחד או אולי שניים ממקורבי ג'ונס החזיקו את ראשו מתחת למים בבריכת השחייה שלו עד צאת נשמתו.

משטרת חבל סאסקס, שהשלימה עם פסק הדין המקורי, מסרה אתמול על נכונותה לעיין בהוכחות חדשות כלשהן.

באחרונה הועלו טענות דומות, בדבר נסיבות חשודות לגבי מותו של כוכב רוק אחר, הגיטריסט האמריקני ג'ימי הנדריקס, שמת ב־70'.

הנדריקס, שהיה גם הוא בן 27 במותו, מת בשל מנת־יתר של סמים בביתה הלונדוני של ידידתו הגרמניה.

בחודש שעבר סירבו שלטונות בריטניה לפתוח מחדש את תיק הנדריקס, לאחר שעיתונאים דיווחו על הוכחות חדשות, כולל איחור בדיווח על מותו, שהטילו ספק על ההחלטה המקורית של חוקר מקרי המוות.

המשכים

שר החוץ

המשך מעמוד ראשון

בידי ישראל". סביר העריך כי כניסת הנוכחות הבינלאומית תתבצע רק בעוד כמה שבועות, לאחר סיום ההכנות הדרושות. שרי החוץ של איטליה דנמרק ונורבגיה כבר נתנו הסכמתם העקרונית.

סביר הדגיש כי הנוכחות הבינלאומית הזמנית לא תורחב לאזורים אחרים, מאחר ועל פי ההסכם, היא תהיה בעזה ויריחו בלבד, ובחברון בשל הטבח שאירע. "השבוע הקרוב מהווה תחילת המפנה בשטח. יהיה זה שבוע של מו"מ בארבע תת־ועדות", אמר.

סוכנות הידיעות הצרפתית מסרה אתמול, כי משלחת של חמישה נורווגים המריאה מאוסלו בדרכה לקהיר, על מנת להכין את פריסת המשקיפים הנורווגיים בחברון. בראש המשלחת עומדים קייל יוהנסן, שכיהן בעבר כמפקד השוטרים הנורווגיים שנשלחו בשירות האו"ם ליוגוסלביה־לשעבר, וארנסטיין אוורקיל, מנהל שירותי הרואר במרכז של אוסלו אסקר־ביירום. במשלחת מצויים גם נציגים של משרדי ההגנה והמשפטים הנורווגים. נורווגיה אמורה לשגר לחברון 90 משקיפים.

שישה קציני

המשך מעמוד ראשון

מאון, אבל מקורות פלסטינים אומרים כי ייתכן שברגע האחרון יחליט ערפאת למנות את עבד ראזק יחיא, אשר ניהל רוב הזמן את שיחות הביטחון עם ישראל.

מפקד אחר של הכוח הוא עבדול ראזק מג'יידה.

לאחר כניסת המפקדים, ייכנס חיל החלוץ של 300 שוטרים, והכוונה להשלים את כניסתו עד סוף שבוע הבא. 200 שוטרים יתפרסו בעזה ומאה ביריחו. ארצות הברית תעניק להם רכב קל ויון מדים. רב כח החלוץ יהיה מורכב מאנשי תחזוקה או מנהלה, ורק מקצתם יהיו שוטרים ממש.

במקביל, אישרה ישראל את שובם של מגורשים מן התנועות המשתתפות בתהליך השלום: פתח, מפלגת העם, ופידא. אחד המועמדים החשובים לשיבה, ג'בריל רג'אב אמר בראיון לקול ישראל בערבית כי לא יחזור בגל הצעורים הראשון. בחברון הופץ כרוז מטעם המכונה "הקדרים של פתח" ותוקף קשות את ראג'וב. ראג'וב הוא מאיזור חברון, ומיועד לקבל תפקיד פיקודי בהר חברון.

אתמול החלו הדיונים בין משלחות ישראל ואש"ף בקהיר, ונמשכו לתוך הלילה. המשלחת הישראלית הגיעה לקהיר בשעות הבוקר, כדי לנהל את המו"מ עם אש"ף על שיגור כוח חלוץ של המשטרה הפלסטינית לעזה ויריחו. המשלחת בראשותו של האלוף עוזי דיין, הגיעה כדי להשתתף בדיוני הוועדה לענייני ביטחון. ראש המשלחת, סגן הרמטכ"ל האלוף אמנון שחק, עומד להגיע היום. בראש המשלחת הפלסטינית עומד נאביל שעת'.

האלוף דיין אמר בהגיעו לקהיר, כי "אנו מקווים שהשיחות יושלמו במהירות". שעת' אמר כי תחילה תגיע קבוצה קטנה של שוטרים פלסטינים לעזה וליריחו לסידורים מוקדמים, ולאחר מכן, אולי ביום חמישי, תבוא קבוצה גדולה יותר כדי לקבל לידיה את הטיפול במחנות הפליטים ולעשות הכנות להתפרשות מלאה.

לפני שהתחילו השיחות במלון בקהיר, אמר שעת' לכתבים, כי "אנו עובדים יומם ולילה כדי להשלים הסכם זה עד לתאריך־היעד – ה־13 באפריל. אנו רוצים לעשות זאת כדי שהנסיגה הישראלית תוכל להתחיל ולהסתיים בתוך הזמן הקצר ביותר. לפי שעה אינני מצפה לבעיות כלשהן".

אתמול מסרה סוכנות הידיעות הצרפתית כי ייתכן שמנהיג אש"ף יאסר ערפאת, יגיע לקהיר מחר או מחרתיים. במהלך ביקורו אמור ערפאת להיפגש עם הנשיא מובארק ומנהיגים מצריים אחרים.

ראש המשלחת הפלסטינית לשיחות השלום, נאביל שעת', אמר אתמול בקהיר, בהפסקה בשיחות בין שני הצדדים, כי אם לא יתעוררו בעיות של הרגע האחרון, יוכלו שני הצדדים לסיים את המו"מ על יישום הממשל העצמי תוך שבועיים, לכל היותר.

הרבנים

המשך מעמוד ראשון

שהרבנות הראשית שמתכנסת היום תוציא צו הלכה ברוח זו, אך הרב הראשי האשכנזי, ישראל לאו, התנגד לכך. מכל מקום, אפשר שכבר היום יפורסם פסק הלכה נגדי מצד קבוצת הרבנים נגד פסק הלכה של רבני המפד"ל. היום ייטול חלק סגן השר הביטחון מרדכי גור בישיבת הרבנות הראשית.

אתמול אמר חבר הכנסת רפאל איתן, שהצבא חייב לקבל פקודות מהדרג המדיני ולמלא אחר דרכו הפוליטית. הוא ציין שחיילים דתיים הלובשים מדים, הם קודם כל חיילים ועליהם לשכוח מהרבנים, שכן מדובר במשמעת. כן אמר שאין לשאול את דעתו של הרב הראשי הצבאי בעניין, וכי על חיילים למלא פקודות. לדבריו, לרבנים אין שום זכות לקבוע לצבא מה מותר ומה אסור.

הסטודנטים

המשך מעמוד ראשון

סמסטר א' בעקבות השביתה הממושכת.

37 סטודנטים נעצרו אתמול בהפגנה סוערת באוניברסיטת תל אביב, שבמהלכה קראו אלפי תלמידים להנהלת המוסד להעניק ציון עובר על כל הקורסים שנלמדו בסמסטר א'.

מאוחר יותר, שחררה משטרת מרחב דן 34 סטודנטים מבין העצורים, אך השאירה במעצר חמישה מן הסטודנטים ובהם יו"ר האגודה, שלמה בועז. עדיין לא הוחלט כיצד לנהוג בסטודנטים שעדיין עצורים.

ח"כ גל מבקש לבדוק ירידת רווחי החברות התעשייתיות

□ יאיר מידן

יו"ר ועדת הכספים ח"כ גדליה גל, ביקש אתמול מבנק ישראל לערוך בדיקה מקפת כדי לבדוק את ירידת רווחי החברות התעשייתיות בשנה שעברה. גל טוען, כי הרווח התפעולי הממוצע של החברות התעשייתיות ירד אשתקד מ־21 אחוז ל־15 אחוז.

אחת הסיבות לכך לדברי גל, היא אי התאמה במועד של שערי החליפין. את דרישתו לבדוק את הסיבות לירידת רווחי החברות התעשייתיות הפנה ח"כ גל למנהלת מחלקת המחקר בבנק ישראל ד"ר ליאורה מרידור.

הרב שך: מותר לפנות יהודים אם השטח נשאר בבעלות יהודים

(ע). הרב אליעזר שך, מנהיגה של דגל התורה קבע אתמול בלילה כי מותר לפנות יהודים, כל עוד השטח ממנו הם מפונים נשאר בבעלות יהודית. קביעתו התקבלה לאחר שנשאל ע"י הרב הראשי לישראל, ישראל מאיר לאו, לגבי פסק ההלכה של הרבנים שפירא נריה וישראלי, הקורא לחיילים שלא לציית לפקודה שתורה להם לפנות יהודים מחברון.

מקורבים לרב שך מסרו, כי הרב שך לא התייחס ישירות לגבי סירוב פקודה או לא, אולם קבע כי העברת יהודים ממקום למקום מותרת, בתנאי שהמקום ממנו יוצאים היהודים נשאר בבעלות יהודית. עם זאת הדגישו המקורבים כי למרות שהדבר מותר הלכתית, הרי הרב שך חושב, שאין הדבר נכון פוליטית בתקופה זו. בתגובה מסר הרב הראשי לישראל, ישראל מאיר לאו, כי אמנם נפגש עם הרב שך, אולם הוא סירב לפרט.

תן

תרבחו ותסעדו רבים השתתפו אתמול בחגיגות המימונה בכל רחבי הארץ. בתמונה - אשה בבגד מסורתי בן סאקר בירושלים (צילום: יצחק הררי)

12 נהרגו ו־40 נפצעו בהתהפכות רכבת בפקיסטן

איסלמאבד (ע"צ). שנים עשר בני אדם נהרגו ו־40 נפצעו אתמול בערב, כאשר רכבת נוסעים ירדה מן הפסים כ־60 ק"מ מזרחית לאיסלמאבד – נמסר ממקורות רשמיים. הקטר והקרון הראשון של הרכבת, שעשתה את דרכה בין העיר להור ובין ראוואלפינדי, ירדו מן הפסים בקירבת טאראקי מסיבות בלתי ידועות. על פי מידע ראשוני נהרגו 9 גברים ו־3 נשים.

שלטונות הרכבת של פקיסטן ארגנו פעולות חילוץ, וכל הפצועים אושפזו בלא דיחוי. שירותי הרכבות הורו על פתיחת חקירה.

הודעות תכנון ובניה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "לודים"

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק ניתנת בזה הודעה שהוגשה בקשה להיתר בגוש 6070 מגרש 80 [illegible] מהות הבקשה: [illegible]

כל בעל קרקע או בניין או מחזיק בהם הרואה עצמו נפגע כתוצאה מאישור הבקשה [illegible] לוועדה המקומית "לודים" [illegible]

ע. לאלו, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה - לודים

אותנטיות בערבון מוגבל

קונצרט ראשון של פסטיבל באך עם "הרכב הזהב" של פרייבורג. נגן ראשי: פרנציזק מאייר. סולן: גינטור הלר, חליל. בתוכנית 8 סוויטות מאת באך. אולם הנרי קראון.

גם נגינה משובחת של מוסיקה עתיקה בכלים אותנטיים אינה מרוקנת מתוכן את הוויכוח בין מתנגדי וחסידי סגנון זה.

נגינת "הרכב הזהב" מפרייבורג היתה מדויקת ועשירה מבחינה דינמית וסגנונית. עם זאת, היה צלילם עגול ומתוק מדי, לטעמי.

מצד שני, הוכיח "הרכב הזהב", כי נגינה נאמנה למקור אינה חייבת להישמע אקדמית. היא בהחלט יכולה להשמע חיונית, טבעית, ומאוזנת, כפי שאכן אירע בקונצרט שלפנינו.

חרף מעלותיו הרבות של "הרכב הזהב", לא התלהבתי מהנגינה במחצית הראשונה. הסיבה לכך היא, שלכלי המיתר והנשיפה מעץ חסר הברק המתכתי של הכלים המודרניים, בשתי הסוויטות הראשונות.

סגנון אותנטי עשוי להישמע משכנע הרבה יותר בכנסיה או באולם קאמרי, אך באולם קונצרטים רגיל הולך לאיבוד קולם של כלי הנשיפה מעץ, ובמיוחד של החליל.

המחצית השניה היתה מעניינת ותוססת עד מלהיבה. זה קרה בזכות הנגינה המצוינת של הסוויטה השלישית עם כלי הנשיפה המבריקים ממתכת, ובזכות קטע האלגרו, המוצרטי מאוד, מאת יוהן כריסטיאן באך.

יצחק שור

האהבה הגדולה

התזמורת הפילהרמונית הישראלית עם סולנים, במחווה למשה ארגוב עם תזמונים לגבורות; מנצח שמעון כהן, מנחה אהוד מנור.

הערב לא היה מחווה למשה ארגוב בלבד, אלא חגיגה אמיתית שלנו, אוהבי הזמר העברי, שאין לדעת מה היינו עושים אילמלא משה ארגוב היה איתנו. לא חשוב אם זמר פיספס כניסה, או אם מנצח טעה בסימון. סך הכל, היה חיבור מרגש בין גדול מלחיני הזמר העברי של היום.

היו רגעים משעשעים אצל זמרים רבים, ורגעים מצמררים בשירתם של אורה זיטנר, אחינועם ניני ויזהר כהן.

והיו שם קטעי נגינה ושירה של קהל עם האקורדיוניסט איתן שפירא, עיבודים מחממי לב שריגשו אפילו את נגני הפילהרמונית המשופשפים וקהל שאוהב את הזימרוק אוהב את ארגוב, ומוחה בסוף הקונצרט דמעה. גם אני. תודה, משה.

יוסי שיפמן

לאורה ולמשפחת נאור

איתכם באבלכם במות

האם

ההלוויה תתקיים בקיבוץ זיקים ביום ג' 5.4.94 בשעה 15:30

כל בית זיקים

אנו מודיעים בצער רב על פטירת יקירתנו

לאה רובק

(לבית פטולמן מדטרויט)

ההלוויה היום, יום ב' 4.4.94 יושבים שבעה בבית אחותה עוה גילן

המשפחה

לאשר, למשפחה ולקיבוץ בית־זרע

משתתפים אתכם בצערכם במותה של

נורית ז"ל

קיבוץ שער־הגולן

לא חכם, לא מוסרי

הרבנים, שבתוקף ידיעתם וסמכותם יכלו, ואף היו צריכים להדגיש את הצווים המוסריים, בחרו במשך שנים למלא פיהם מים, ובמיוחד באותם מקרים בהם נמצא פגם מוסרי בהתנהגותם של דתיים □□□ קולם לא נשמע בפרשות שוחד ושחיתות. הם לא פסלו בפומבי את פולחן הבאבא סאלי, ואת הייירי הפרוע של הרב לוינגר. הם לא הוציאו פסילה הלכתית חד־משמעית וגורפת על מגמות פסולות, כמו זו של יהודה עציון, ולא גערו בתומכי הרוצח ברוך גולדשטיין העולים לקברו

יעקב אבן

פסק ההלכה של שלושת הרבנים, הקורא לחיילי צה"ל לסרב לפנות מתיישבים מחברון, עורר גל של תגובות. תגובה אחת מעניינת במיוחד. "זה מה שקורה כאשר מערבים הלכה עם פוליטיקה" – כך צוטט בתקשורת הרב עמיטל.

אבל הפלישה של הדת לפוליטיקה טבעית ומתבקשת. הדת, כל דת, ובוודאי היהדות, היא כוללת וטוטלית. המאמין פונה אל ההלכה להדרכה, לייעוץ והכוונה בכל נושא ועניין. גם בנושאי ביטחון ומדיניות.

אני מחזיק עכשיו בידי את ספרו החדש של יהושע הגר־לאו, "העוז והענווה, ביטחון, צבא ומלחמה בהשקפת הרמב"ם", וכמה זה מרתק. אלף שנים עברו בלי מדינה יהודית ובלי צבא יהודי, וגם בלי סיכוי נראה לעין לחידושם הקרוב. והנה הרמב"ם פוסק הלכות בביטחון ובנימה אקטואלית, כמו היה עונה לשאלותיהם של מפקדי אוגדות בשידור חי, וגם לשאלותיו של שר הביטחון. והוא מטפל במגוון רחב מאד של נושאים: חינוך לאומץ וגבורה, מלחמת חובה, מלחמת מצווה ומלחמת רשות (מלחמת "יש ברירה"), מיתקפת מנע, עידוד ההתנדבות, מי זכאי לשחרור ומי זכאי רק לדחיית שירות, הגנת העורף, תלמידי חכמים שצריכים להיבטל מלימודיהם ולצאת למלחמה, אבחנה בין סוגי מחנות שונים (קו מוצבים קרבי מול בסיס עורפי), תפקידיו של תלמיד חכם בשמירת העיר ועוד.

ולא רק דינים, גם עצות טובות באמתחתו למצביאים: איך להטיל מצור, מתי לקרוא לאויב לשלום, ענייני ניקיון וטוהר בתוך המחנות. גם מצאתי שם המלצה להקיף את האויב משלושה כיוונים, ולא מארבעה, שיקולים אסטרטגיים.

אבל הרמב"ם היה גדול הפוסקים ביהדות. הבאים אחריו, גם ענקי־הרוח, התמקדו יותר בבעיות שנבעו ממצב היהודים בימיהם. אלה לא היו בעיות ממלכתיות. התפישה "המצמצמת" נמשכה גם בהתארגנויות דתיות־פוליטיות בתקופת הציונות.

הברית בין הציונות הדתית (ולפעמים גם החרדים) לבין ההנהגה הציונית, ואחר־כך ממשלות מפא"י, התבססה על כך שלדתיים יינתנו הישגים פוליטיים בתחומי הדת והם יתמכו במדיניות הממשלה בנושאי חוץ וביטחון. המעשה הציוני הגדול נעשה על־ידי תנועות חילוניות, כשהדתיים מנגנים כינור שני, אם לא למטה מזה.

מאז מלחמת ששת הימים השתנו היחסים האלה. כיבושה של "ארצישראל" נתפש כאירוע משיחי, וכהזדמנות לתקן. ישיבות בני עקיבא, ובמיוחד "מרכז הרב", בהשראתו של הרב צבי יהודה קוק המנוח ואחר־כך בהשראת הרב אברהם שפירא, משדרות מסר חינוכי־פוליטי ברור של דבקות בארץ־ישראל השלמה והמשך הכיבוש. ועכשיו, גם ש"ס אינה מסתפקת עוד בהישגים דתיים, ומבקשת להשפיע על המדיניות.

באופן עקרוני, זוהי התפתחות טבעית, ובוודאי לגיטימית. ענייני הממלכה צריכים לקבל תשובות דתיות, והציבור הדתי זכאי לייצוג הולם בעניינים שקובעים את חיינו ואת אופי מדינתנו. זה בסדר. אלא שהכנסת ההלכה לפוליטיקה צריכה להיעשות בטעם, בשכל טוב. ואילו כאן – טעות גסה.

ההתערבות הרבנית, במקרה הפוליטי ששמו חברון, היתה מלכתחילה לא חכמה מבחינה פוליטית, ופגומה מבחינה מוסרית.

פוליטיקה היא אמנות האפשרי. התיישבות יהודית בלב חברון, לטווחו הארוך, אין לה סיכוי אמיתי ולכן היא שגויה. ומראש ניתן לצפות בוודאות כי שימור בכוח של מיעוט יהודי בלב חברון (ואיזה מיעוט, ואילו יהודים!) יביא בעקבותיו להחרפת החיכוך – כוחנות, ביטויי גזענות, ובסופו של דבר שפיכות דמים. זאת התיישבות לצרכי טרנספר, והיא פגומה באופן מוסרי.

אנשי הריאל־פוליטיק טוענים לפעמים, כי הפוליטיקה חפה ממוסר. אבל הרי גם הם לא יטענו טענה כזאת על דת ישראל. אולם הרבנים, שבתוקף ידיעתם וסמכותם יכלו, ואף היו צריכים להדגיש את הצווים המוסריים, בחרו, כבר הרבה שנים, למלא פיהם מים, ובמיוחד באותם מקרים בהם נמצא פגם מוסרי בהתנהגותם של דתיים. כך לא

> *הברית בין הציונות הדתית (ולפעמים גם החרדים) לבין ההנהגה הציונית, ואחר־כך ממשלות מפא"י, התבססה על כך שלדתיים יינתנו הישגים פוליטיים בתחומי הדת והם יתמכו במדיניות הממשלה בנושאי חוץ וביטחון □□□ המעשה הציוני הגדול נעשה על־ידי תנועות חילוניות, כשהדתיים מנגנים כינור שני, אם לא למטה מזה. מאז מלחמת ששת הימים השתנו היחסים האלה. כיבושה של "ארצישראל" נתפש כאירוע משיחי וכהזדמנות לתקן*

נשמע קולם בפרשות שוחד ושחיתות. לא בתל גבורים, לא בפרשת אהרון אבו־חצירה ולא בבנק צפון אמריקה, או בפרשת החנינה של הבנקאי בן־ציון, או כשנכשל הח"כ יאיר לוי. הם לא פסלו בפומבי את פולחן הבאבא סאלי, ואת הייירי הפרוע של הרב לוינגר, ולא הטילו ספק ברבנותו של מאיר כהנא המנוח. הם לא הוציאו פסילה הלכתית חד־משמעית וגורפת על מגמות פסולות, כמו זו של יהודה עציון, ולא גערו בתוקף בתומכי הרוצח ברוך גולדשטיין שעולים לקברו.

כמובן, התנהגות כזאת יוצרת ניכור. הציבור החילוני נעשה חשדן. ילדי בית־ספר שואלים אותי: בגולה אמרו, דינא דמלכותא דינא. דין המלכות מחייב. וכאן, שיש ממשלה יהודית, איננו דין. מדוע אין מדקדקים בכבוד ממשלת ישראל, לפחות כמו שדיקדקו שם?

הלא פסק הלכה כזה, אם יקויים, קורע את אושיות החברה. הוא שולל מצה"ל אפשרות תיפקוד. זהו פסק ששופך את התינוקות כולם עם מי האמבט.

מוטה גור צדק כאשר רץ אל הרב שפירא, הרב היותר בולט בקבוצה, לשכנעו. זאת איננה התרפסות, כי אם גילוי של אחריות. תשובת הרב היתה נוקשה: זו ההלכה!

כאילו לא שמענו על הלל ושמאי, שסתרו זה את זה יום־יום, ודברי שניהם הוגדרו כדברי אלוהים חיים.

כמו לא ראינו באיזו גמישות, בכמה סובלנות ובאיזה כישרון היה הרב גורן, בימיו הטובים, מתחן ומגרש, ומטהר ממזרים על־פי ההלכה. האמנם זו ההלכה? תמהני. הרבנים שלנו אינם אפיפיורים. הם טועים, ועוד איך.

על המשמר

סנונית ראשונה

מחר, ככל הנראה, תגיע קבוצה ראשונה של מפקדי המשטרה הפלסטינית לרצועת עזה ולאיזור יריחו. הם יגיעו, כדי להיכנס לתהליך של חפיפה עם הצבא והמשטרה הישראלית, וכדי להבין את קליטת שארית הכוח הפלסטיני, כפי שהוסכם עליו בקהיר. ישראל למעשה החליטה להקדים את כניסתה של המשטרה הפלסטינית לעזה וליריחו – כך שמוסדות המימשל העצמי הפלסטיני יוכלו להתחיל מייד בהתארגנות. למעשה, כל עוד רק דיברו והדיבורים לא היו מלווים במעשים – הן הרחוב הערבי והן הרחוב היהודי פקפקו אם אכן יש כיסוי לדברים. אך אם מחר תוכנס קבוצה ראשונה של מפקדי משטרה לעזה וליריחו יומחש שהעניינים אכן רציניים.

השבוע, אף תתחיל לפעול ועדת הקישור הבטחונית המשותפת לישראל ולאש"ף, שתהיה אחראית לתיאום מירבי בין צה"ל למשטרה הפלסטינית, ובכך יש לקוות שיימנעו אותן תקריות בלתי הכרחיות, כמו הריגתם של שישה נוצי הפתח.

אין ספק כי שני הצדדים הבינו שלאחר הטבח בחברון, גבר מספר המיואשים מן הסיכוי להסדר בין שני העמים, והיה צורך דחוף ותיוני בצעדים בוני אמון, כדי להוכיח שהטבח בחברון לא טבח את השלום.

הכדור נמצא עתה בידי שתי המשלחות, שתצטרכנה להגמיש עמדות, לגלות נכונות, איפוק והבנה, כך שהסכם הנסיגה יתבצע על פי לוח־זמנים שנקבע. ישראל אמנם התנגדה שעתו לכניסתו של גורם בינלאומי לחברון, אך משנסתבר כי בטחונם של ערביי חברון אינו מובטח הבינה ישראל שעליה להיעתר לתביעה הערבית וכ־160 משקיפים מנורווגיה, דנמרק ואיטליה יתחילו לפטרל ברחובות העיר. זהו ויתור ישראלי מובן ומוצדק, שבא להוכיח הן רצון טוב, והן הבנה למצוקות אנשי חברון. יש לזכור, שמדובר בימים שעוד לפני החלת הסדר הביניים, כאשר עם כניסת הכוח הרב לאומי – ייצא צה"ל מהעיר ועימו המינהל האזרחי, ובמקום תישאר משטרת האוטונומיה בלבד. כיצד ישפיע הדבר על היישוב היהודי בחברון – עדיין לא ברור.

מוזר שעוד לפני כניסת "כוח המשקיפים", כבר דורש הליכוד לבחון את נוכחותם מקץ שלושה חודשים, במגמה להפסיק את פעילותם. זוהי ללא ספק תביעה מוזרה, כאשר השקט בעיר עדיין לא השתרר ויש לקוות שאותו גורם זר אולי יצליח להרגיע את שני הצדדים, את המתנחלים למיניהם מזה, ואת הפלסטינים מזה.

כך או כך, מחר, אם לא תהיה עוד תקלה, יהיה היום הראשון לתחילת היישום הממשי של תהליך השלום, העובר משלב הדיונים לשלב הביצוע. שני הצדדים נדרשים למקסימום איפוק ומשמעת, כדי שתהליך השלום יביא בסופו של דבר, לשלום המיוחל.

תקדים מסוכן

פסיקתם של שלושה ורבני המפד"ל היא פוליטית במהותה, ונועדה לעכב את תהליך השלום. הם מאמינים כי אם יסיתו נגד צה"ל, ויהפכו את פקודותיו לבלתי חוקיות, יצליחו לערער את החלטות הכנסת והממשלה □□□ אם התנועה ההתיישבותית של קיבוצי ומושבי הפועל המזרחי רוצה להמשיך ולתפוס את מקומה כתנועה ציונית־דתית מתקדמת, עליה להחרים את פסק ההלכה הזה המטיף למעשה למדינה אנטי־דמוקרטית ואנטי־סובלנית, פונדמנטליסטית בתכניה ואנטי־לאומית בהתנהגותה

ישראל זמיר

בכנס של תנועת בני עקיבא אמר אחד הרבנים, כי הרכבו האנושי של צה"ל חייבת להשתנות כך, שבפיקוד הזוטר של צה"ל, בדרגי השדה, יהיו יותר ויותר אנשי ישיבות ההסדר. לרגע האמנתי שהרב מתכוון לעודד את חניכי התנועה ללכת לקורס קצינים, להיות כ"ראש גדול", כי צה"ל הוא הבן יקיר לי אפרים.

היום אני מבין את דבריו קצת אחרת: ככל שיגדל מספר אנשי ישיבות ההסדר בדרגי השדה, יש יותר סיכוי שהם לא יצייתו לכל פקודה הנוגעת לפינוי במסגרת תהליך השלום, ויבקשו את תמיכת רועיהם הרוחניים, העלולים אף לדרבן אותם לסרב למלא פקודות.

פסק ההלכה של שלושת רבני המפד"ל מהווה תקדים מסוכן ושערורייתי. מסתבר, שהציונות הדתית נוסח המפד"ל נתונה בדילמה, בין רבנים לפוליטיקאים. בעוד הפוליטיקאים מבינים את ההשלכות המסוכנות והתמורות של אי־ציות לפקודות, נטלה המנהיגות הרוחנית שסטתה אל מחוזות הקיצוניות הלאומנית את הדגל, והחלה להטיף לאי־מילוי פקודות של הדרג הצבאי, אם הן נוגעות לנסיגה.

היה זה הרב נחום רבינוביץ, ראש ישיבת ההסדר במעלה אדומים, שאמר ב"ערב חדש", כי "אין ספק שכל חייל כפוף למשמעת הצבאית, אבל הוא גם כפוף למשמעת המוסר והמצפון, ולעקור יהודים ממקומם זהו חטא בל יסולח, אלא אם הם אשמים במשהו". נראה שהרב המבוכר שכח כי אנשי ימית ופיתחת רפיח לא חטאו ולא פשעו. הוא לא התייצב אז חזיתית מול בגין־שרון־רפול בזעקה האוסרת לעקור יהודים ממקומם. או זה היה כשר, והיום לא?

למיטב זכרוני, המפד"ל היתה אז בקואליציה עם ממשלת הליכוד, ואיש מהם לא פצה פיו על פקודות בלתי חוקיות בעליל. אבל כל ניסיון היפותטי לתויג את יהודי תל־רומיידה ממקומם, כדי שצה"ל יוכל להגן עליהם, הופך את המפד"ל למקהלה זועקת "אל תגעו במשיחי". ואילו הרב גורן, ששיכתו מבייש את ימי שירותו כצה"ל, ממהר לאיים כי "דם יישפך", קביעה שכדאי היה לדעתי לבדוק, מבחינה משפטית, האם אין כאן משום הסתה למרד.

פסק ההלכה של שלושת הרבנים, המסית חיילים לסרב למלא פקודה של ממשלה חוקית, פוגע בסיסית במערכת הרגישה של יחסי דת ומדינה במדינת ישראל. אם נוסף על הוראות הרמטכ"ל ואלופי צה"ל תחוייב פקודה צבאית כלשהי לקבל את אישור רבני המפד"ל, נגיע למצב בו יווצר איום רציני מאוד על הצבא כמכשיר צבאי לאומי השומר על בטחון ישראל.

ברוך גולדשטיין גוייס לשירות מילואים פעיל למרות שהצהיר לא אחת כי צווי הרמב"ם והרב כהנא עדיפים בעיניו על פקודות המטכ"ל. בכך הוא מיקש את צה"ל והפך את השירות של בחורי ישיבות ההסדר לבעייתי. אם חובשי הכיפות הסרוגות לא יתנערו מפסיקות רבניהם בצורה נחושה וברורה, קיימת בעיה. צה"ל ישלח יחידות צבאיות למשימות כלשהן, והבחורים ירימו טלפונים לרבנים בטרם יחליטו אם לציית לפקודה או לאו.

מדינת ישראל האמינה כל השנים באותם חובשי כיפות סרוגות, שהצטיינו בשירותם הצבאי, וכיבדה את מנהגם להתפלל לפני הקרב או לאחריו. יש להם זכויות רבות בהיסטוריה של מלחמות ישראל, וגם מספר החללים מקרבם רב. אולם בעוד החיילים שמרו בקנאות על מילוי פקודות צה"ל, החל תהליך חדש ובעייתי, של נאמנות כפולה, שלא אחת עלולה להכניס אותם להתלבטות למי לציית, לקצין או לרב.

קצין מגבעתי סיפר לי, שהוא מהסס מאוד אם לשלוח חיילים חובשי כיפות סרוגות לפטרל בחברון, כי הם אינם עומדים בתקיפות ובנחישות מול אברכי חברון, שמעליבים אותם בגסות והוסכים באסטות כל אימת שבא להם.

פסיקתם של שלושה הרבנים היא פסיקה פוליטית במהותה, שנועדה לעכב את תהליך השלום. הם מאמינים, כי אם יסיתו נגד צה"ל ויהפכו את פקודותיו לבלתי חוקיות, ישפיעו על תהליך השלום ויערערו את החלטות הכנסת והממשלה.

אם התנועה ההתיישבותית של קיבוצי ומושבי הפועל המזרחי רוצה להמשיך ולתפוס את מקומה כתנועה ציונית־דתית מתקדמת, עליה להחרים את פסק ההלכה, של שלושת הרבנים, המטיפים למדינה אנטי־דמוקרטית ואנטי־סובלנית, פונדמנטליסטית בתכניה ואנטי־לאומית בהתנהגותה.

יש קו אדום בוהק בין פקודה לפשע מלחמה

בעקבות פסק ההלכה של הרבנים, הקורא לחיילי צה"ל חובשי הכיפות לא לציית לפקודת פינוי יהודים מחברון – אם תגיע – התעורר כמובן ויכוח חריף מאוד, עקרוני וגם מעשי. אחד האנשים ששמו שורבב לוויכוח זה הוא הסופר עמוס עוז

קובי מידן: חיים יהלום מהמפד"ל מצטט מאמר שלך בחוברת של "יש גבול". בין היתר, הוא מצטט את דבריך: "זהו רעיון בלתי אפשרי, מפני שאנחנו לא ניתן לכם (אני מניח שהמאמר מדבר בטרנספר), אפילו אם נצטרך לפלג את המדינה ואת הצבא; אפילו אם נצטרך לפוצץ את הגשרים – הימין הישראלי צריך לדעת, שיש מעשים, שאם ינסה לעשותם, הוא יגרום להתפרקות המדינה". אפשר להעמיד ראי מול הדברים האלה, ולייחסם היום לאיש הימין.

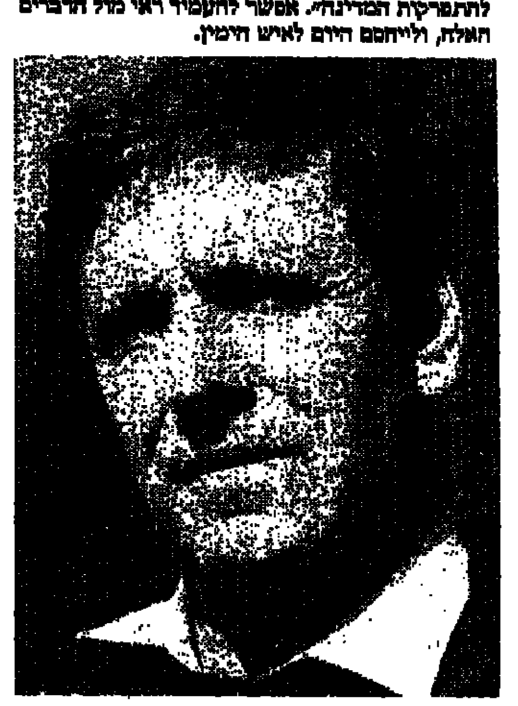
הממשלה היא החוק. עמוס עוז (צילום: בועז לניר)

עמוס עוז: בשום אופן לא, וכל רעיון כזה הוא עלילה, הסתה ודמגוגיה אופיינית לימין. מה שקראתי לסרב למלא, זו פקודה בלתי חוקית בעליל – לפי ההגדרות של כפר־קאסם – שמתנוסס מעליה דגל שחור של פשעי מלחמה. קראתי בפירוש למלא בהחלט כל פקודה חוקית.

איפה עובר ההבדל העקרוני אצל איש, שבעיניו פינוי יהודים מבתיהם נתפס כטרנספר, כפקודה בלתי חוקית בעליל? מדוע שיתייחס לפקודה זו אחרת משאתה מתייחס לפקודות האחרות?

תרשה לי להקריא לך שני משפטים, שכתבתי בימים הקשים ביותר של מלחמת לבנון ושל ממשלת בגין, בשאלת גבולות הציות.

"כבר עשר שנים משתמש גוש אמונים וסביביו בנימוקים של צו אלוהי, כדי לרמוס את סמכות הכנסת, המייצגת את סמכות העם. זה עשר שנים אנו מנסים לעמוד על חומות החוק ולטעון – בצדק – שאם לא תהיה כאן מדינת חוק, תהיה כאן מפולת; אנרכיה, מלחמת אזרחים ולבסוף דיקטטורה. כל עוד המדינה היא מדינת חוק, וכל עוד היא פועלת בגבולות הרחבים של החוק הבינלאומי – צריך להכיר בכך שהשלטון הזה, שלטון בגין, המאוס עלי, הוא שלטון חוקי".

עולה שאלת הקו האדום – היכן גבול הציות. כל פקודה חוקית – מלא וקיים. רק פקודה בלתי חוקית בעליל, על פי ההגדרות שנקבעו במשפט כפר־קאסם, היא הקו האדום. כל ניסיון לטשטש את הגבולות בין פקודה בלתי חוקית לפקודה שלא מוצאת חן בעיני מישהו, מסיבות דתיות, היא ניסיון דמגוגי.

בכל אופן, מבחינה עקרונית, פקודה לפנות יהודי מביתו, על ילדיו ורכושו, איננה פקודה בלתי חוקית?

בתוך המדינה מותר להזיז אנשים – וכבר הוזזו מאות, גם יהודים וגם ערבים – מביתם, משיקולי ביטחון. טרנספר הוא עניין אחר, טרנספר הוא הגליית אנשים מארצם. אין שום דמיון בין העברת תל־רומיידה או בית הדסה מנקודה לנקודה, משיקולי ביטחון, לבין המזימה הפושעת להגלות עם שלם לארץ אחרת. זה לא דומה, זה לא קרוב, זה לא קשור. איש לא מתכוון לגרש את המתנחלים האלה לחוץ לארץ. מתכוונים להעבירם ממקום אחד למקום אחר.

אז את הרבנים שפרסמו את פסק ההלכה הזה אתה רואה כממרידים?

כמסיתים וממרידים לכל דבר.

והיית מצפה שיטפלו בהם כחוק?

בוודאי, הם צריכים לעמוד לדין. מה יהיה דינם – יקבע השופט, לא אני.

מעבר לטיפול ברבנים, שהיית מצפה לו, ובמובן היותר רחב וכללי: אני חושב שאחת הסיבות לכך, שפסק ההלכה הזה עורר כל כך הרבה רעש והתבטאויות חריפות היא, שמדובר ברבנים שנתפסו עד עכשיו כסופר־ציוניים לכל דבר, לא אנשי שוליים תמהוניים; אנשי מפד"ל, אנשי ישיבות ההסדר. יש לנו כאן צעד חדש, או התרחבות של קרע, שאנשי הימין מאיימים שהוא הולך ומתרחש כבר חודשים רבים?

גוש אמונים ורבניו לא נתפסו בעיני אף פעם כסופר־ציוניים, בשום מובן. הם נתפסו בעיני כיסודם כתנועה משיחית, שאחת ההנחות המסוכנות ביותר שלה היתה, שפעמי המשיח מצדיקים השעיית החוק ואפילו השעיית המוסר המקובל. לא כולם היו שותפים להנחה הזאת; לא כל מתנחל הוא פושע ולא כל איש גוש אמונים הוא רוצח, חלילה. רחוק מזה. אבל פסק הלכה כמו זה שהוציאו הרבנים האלה פותח דלת בפני ההנחה המשיחית, שבזמנים שהם תופסים אותם תפיסה דתית מסוימת – המדינה וסמכותה והחוק וסמכותו בטלים ומבוטלים.

איך אתה מתייחס לחיילי ישיבות ההסדר, המצויים בין הפטיש והסדן בעניין הזה?

אני מקווה שהם מבינים היטב, שאין פטיש ואין גם סדן. הם אזרחי מדינת ישראל, כמוני; הם חיילי צבא ההגנה לישראל, כמו שאני הייתי; הם ימלאו פקודות לא לפי טעמם, ויסרבו למלא פקודה רק כשהיא בלתי חוקית בעליל, על פי חוקי המדינה, ולא על פי שום קריטריון אחר.

לדעת לא לירות

לפני כחודש הופיעה בעיתון תמונתו של החייל הדרוזי אמיר פארס, שעמד עם רובה דרוך מול נער שיידה בו אבן, התלבט אם לירות בנער או לא, ולבסוף נסוג ולא ירה. הסיפור והתמונה התפרסמו בכל העולם, ומאז חייו של סולימן פארס, אביו של אמיר, מכפר חורפש, אינם עוד כפי שהיו

קובי מידן: זה קרה יומיים־שלושה אחרי הטבח במערת המכפלה. דיברת ודאי עם הבן שלך מאז.

סולימן פארס: כן, דיברתי איתו, והוא היה גם בבית בחופשה.

איך הוא תיאר לך את מה שעבר עליו באותן שניות?

זו היתה חוויה שהוא לא ישכח כל ימי חייו. עמד מולו ילד בן 9 עם אבן. והוא החזיק רובה דרוך בידו, החליט החלטה נכונה – לא לפגוע בילד – ונסוג אחורה.

שמעתי שאישים בעדה הדרוזית רוצים להעניק לאמיר צל"ש של הדרוזים.

נכון, המקרה הזה – כפי שכולנו יודעים – פורסם במדינה ובעולם, ואנשים רבים מאוד ראו בו אירוע היסטורי, חריג כביכול. חברי העדה, ביניהם חבר הכנסת סאלח טריף, החליטו שאמיר ראוי לקבל אות הוקרה מהעדה הדרוזית. הם פנו אלי, והדבר נמצא בתהליכים.

בקרב כל האנשים שאתה מדבר איתם – בכפר ומחוצה לו – יש תמיכה מוחלטת בהחלטתו של בנך, או שאתה שומע גם דברים אחרים?

קיבלתי הרבה מאוד טלפונים ומכתבי הערכה, מכל המגזרים והאזורים בארץ. אנשים שמימי לא הכרתי ולא שמעתי עליהם, גם יהודים וגם ערבים, מטלפנים, מביעים הערכה ומברכים את אמיר על המעשה שעשה.

אמיר מודע לתהודה הגדולה שמעשהו עורר?

כן, כשהיה בבית בחופשה, התקשרו אליו אנשים רבים ודיברו איתו. היתה ממש תחושת גאווה.

איך מגיבים החברים ביחידה?

האלוף וקצינים אחרים ביקרו אותם ובירכו את אמיר על מעשהו. הוא מרגיש טוב עם זה.

מאז המקרה הזה יש גם חיזורים נמרצים של העיתונות הבינלאומית אחריכם. מה קורה?

כולם מתעניינים, נפגשים איתנו כאן, מצלמים וכותבים – ממש מרהים. הכפר שלנו הפך לזירת תקשורת. זה נכנס וזה יוצא, כולם שואלים, מדברים, מצלמים ומביעים הערכה לאמיר.

מדובר בארה"ב, צרפת ומדינות אחרות, שיש לנו קשר קבוע איתן, או גם במדינות רחוקות?

בעיקר מדינות אירופיות. מספרים לי שיש באירופה היום גופיות עם הדפס צילומו של אמיר עליהן, ולמעלה כתוב "peace".

שמעתי שמדוברים על הענקת פרס נובל לאמיר.

כן, יש נערה גרמנית שהמליצה עליו לקבלת פרס נובל לשלום. נדמה לי שפנו לממשלת ישראל, כדי לקבל את הפרטים שלו ולהעבירם לשטוקהולם.

לעובדה שאמיר הוא דרוזי, יש משמעות מיוחדת?

לא, אמיר הוא חייל של צה"ל. במקרה כתוב בתעודת הזהות שלו שהוא דרוזי. בסך הכל, הוא קודם כל בן־אדם, ולזהותו הדתית או העדתית אין שום משמעות. כשהוא עשה מה שעשה, לא עלתה לו בראש השאלה אם הוא דרוזי או לא, הוא עשה זאת כאדם.

הצילום שהתפרסם בעולם: חייל לא יורה במיידה אבנים (צילום: אי.פי.)

כמה זמן אמיר משרת בצה"ל?

הוא הספיק לסיים טירונות ואימון מתקדם, ונשלח לעזה. התגייס באוגוסט האחרון. חייל טרי בחי"ר.

אתה יודע כבר מה הוא מתכונן לעשות אחרי השחרור, או שאני מקדים את המאוחר?

אני קבלן עצמאי לעבודות עפר, ורציתי שאמיר יילך לכיוון לימודי הנדסה בעתודה. אבל הוא לא רצה, כבר בתיכון חלם על גיוס לצבא ואמר שקודם כל יסיים את שירותו הצבאי.

אתה נשמע לי צעיר. הוא בנך הבכור?

נכון, ואני מאוד גאה בו.

לא להקדים את המאוחר

שר הביטחון לשעבר, משה ארנס, היה אחד הראשונים בליכוד שדיבר על אפשרות יציאה מעזה. איך הוא רואה את הצעד הזה היום?

משה ארנס

משה ארנס: בשעתו ראיתי את אפשרות היציאה מעזה ככורח המציאות. אני רק מצטער שלפינוי הזה נוסף הצ'ופצ'יק של יריחו, ועכשיו גם מתקרבת נסיגה רבתי מחברון, עם הצבת משקיפים בינלאומיים.

קובי מידן: אתה חושב שנעשתה טעות ישראלית, כאשר הבחירה נפלה על כוח בינלאומי?

מדוע בכלל היה צורך לבחור בין שתי האלטרנטיבות האלו? העמדה שהוצגה על־ידי הממשלה היתה, שקודם יוצאים מעזה, אחר כך בוחנים את המצב, לאחר מכן מתחיל משא ומתן לגבי יתר שטחי האוטונומיה.

אולי משום שקרה בחברון משהו שאין לו תקדים בהיסטוריה של שני העמים.

יש לי רושם שתגובתה של הממשלה היתה מאוד מפתיעה. אני מגנה את הרצח בכל תוקף, אבל אינני רואה אשם בו. אינני חושב שהעם היהודי, או מדינת ישראל, אשמים בו וצריכים לשלם מחיר. המושג של ענישה עצמית קולקטיבית אינו מקובל, לא בעולם ולא ביהדות.

מדוע לא ללכת על פי הקו שנקבע על־ידי הממשלה כאשר נחתם ההסכם באוסלו – לראות קודם מה קורה בעזה, ולאחר מכן לגשת לדיון ביתר הנושאים? לא להקדים את המאוחר? ברגע שנחתם הסכם, יש חובה לקיימו ככתבו, על־ידי שני הצדדים.

אנחנו שומעים כמה סוגים של תשובה מהאופוזיציה, מול אפשרות של פינוי יהודים מחברון: ביבי נתניהו אומר "נתייצב שם בהמונינו", אריאל שרון מדבר על התנגדות סביבית, והרבנים – כולל רבני המפד"ל – קוראים לחיילי ישיבות ההסדר לסרב לפקודת פינוי, אם תבוא. באילו מהתגובות הללו אתה – כמי שהיה שר ביטחון ואחד ממנהיגי האופוזיציה היום – מוצא את עצמך?

קודם כל, אני מצטער מאוד שהדיון הציבורי מתמקד בנושא של ציות או אי־ציות להוראה, ולא בהוראה עצמה. פשוט קשה לי להעלות על הדעת, שממשלת ישראל תשלים את המלאכה שנעשתה במאורעות ב־1929, קץ לנוכחות היהודית בת מאות או אלפי שנים בחברון. אני חושב שהוצאת אדם מביתו היא פגיעה בזכויות היסוד שלו, ולא משנה אם זה בחברון או [illegible] בירושלים.

לטלפן לחבריה בלונדון חינם

על מבצע חדש של חברת "בזק", שיעניין את אלה שנוהגים לשוחח לעתים תכופות עם חוץ לארץ – עם דוד היימן, מאגף השיווק של "בזק"

קובי מידן: אם הבנתי נכון, המבצע שלכם הוא – אנשים מתקשרים לחו"ל, ולמחרת אתם מגלים להם אם דיברו חינם או לא.

דוד היימן: יש לנו רשימה של 12 ערים בעולם, ובמשך 12 יום – ממחר, לא כולל את יום הזיכרון לשואה ויום הזיכרון לחללי צה"ל – תיבחר כל יום עיר אחרת. ומי שדיבר באותו יום עם אותה עיר, לא יחויב בשיחה; אפילו אם דיבר שעתיים.

ואילו 12 ערים נמצאות ברשימה?

איננו יודעים. יש ב"בזק" רק שלושה אנשים שיודעים את שמות הערים, וגם לנו זו תהיה הפתעה. וזאת על מנת להבטיח שהדבר ייעשה בצורה מסודרת ונאותה, ולעודד אנשים להתקשר, מבלי שיידעו האם העיר אליה התקשרו היא העיר שנבחרה באותו יום.

כיהודי חשדן אופייני, הייתי אומר: הם בטח מחפשים איזו עיירה באלסקה, שיש אליה שלוש שיחות טלפון בשנתיים. האם זה אכן כך, או שמדובר בערים מרכזיות, כמו ניו־יורק, פריס, לונדון?

כאמור, אינני יודע את שמות הערים, אבל הכוונה המפורשת היא לערים הנמצאות על המפה הטלפונית, ולא ערים נידחות.

ואתם מצפים, שבעקבות המבצע הזה אנשים יתקשרו יותר לחו"ל, כדי לנסות ולזכות בשיחות חינם?

לא, מטרת המבצע הזה היא להראות לציבור – אם הוא עדיין לא יודע זאת – שבסך הכל שיחות לחו"ל הן דבר מאוד פשוט, והיום גם זול. במיוחד לאחר הורדת המחירים שלנו ב־29 אחוז, החל מ־1 בינואר. יש אנשים שעדיין חושבים, ששיחה לחו"ל היא מבצע מורכב ומסובך, העלול לעלות כסף רב. הדבר אינו כך, ואחת ממטרות המבצע היא להרגיל אנשים לטלפן לחו"ל.

אם כך, נתחיל לעקוב ממחר. ואתם תודיעו בכל יום על היום שקדם לו.

כן, ואנשים גם יקבלו הודעה בחשבון הטלפון שלהם, על אילו שיחות לחו"ל לא חויבו.

הכל תלוי ברבין

מאז התפטר מהממשלה נמצא חיים רמון בעמדת המתנה, בציפיה להחלטת רבין. האם יחזיר אותו לשולחן הממשלה או יותיר אותו בודד במערכה עם הדילמה הנצחית: להיות או לא להיות (שר, אלא מה) □□□ יריביו בעבודה סבורים שעליו לעזוב את המפלגה. גם השמועות על מגעיו מאיר שטרית מן הליכוד לא מוסיפות לו נקודות

□ יהודה צור

המפתח למהלכיו העתידיים של ח"כ רמון תלוי, ככל הנראה, בידיו של יצחק רבין, ראש הממשלה ויו"ר מפלגת העבודה, שבשנתיים האחרונות היה במידה לא מבוטלת גם הפטרון של רמון, לאחר שזה עשה תפנית ועבר ממחנה פרס לחוג מקורביו.

חיים רמון, מי שהיה עד לפני מספר שבועות שר בממשלת ישראל, נמצא עתה בעמדת המתנה, הנמשכת מאז התפטר מהממשלה, בציפיה להחלטת רבין – האם יחזיר אותו לשולחן הממשלה או יותיר אותו בודד במערכה עם הדילמה הנצחית: להיות או לא להיות.

יש להניח, שרמון היה מעדיף לשוב לממשלה. אולם הפיתויים העומדים בדרכו אינם מבוטלים. כבר למחרת הוויכוח בוועידת העבודה, סביב חוק בריאות ממלכתי, ניבאו סקרים שנערכו עבורו, כי יש לו סיכויים טובים בהסתדרות, אם יתמודד מול הברפלר. גם היום מנבאים הסקרים, כי אם רמון יתייצב מול הברפלר, הוא יזכה ב־35 אחוז מכלל הקולות. כל זה בטרם פתיחת מערכת הבחירות ולפני שרמון זרק את הכפפה לזירה. מקורביו לא שוכחים להזכיר לו, בהפרזה מסויימת, כי רשימה שהוא יעמוד בראשה תזכה בלמעלה ממחצית הקולות.

הרומן שלו עם מאיר

ואכן, רמון לא טמן ידיו בצלחת בחודשיים האחרונים. עוד לפני כן ניהלו רמון, שיטרית, פרץ וגורמים במרצ שיחות לא מחייבות, כביכול, בהן נדונו שורשי הבעיה. דובר על רשימה משותפת, ננקטו מהלכים מסויימים, עוד לפני הפריימריס במפלגת העבודה, לקביעת מועמדה לתפקיד מזכ"ל ההסתדרות. למעשה, מזה חודשים רבים דנים גורמים במערכת הפוליטית של מפלגת העבודה, מרצ ואפילו מאיר שיטרית מן הליכוד, באפשרות להקים רשימה משותפת, שתתמודד בשלב ראשון בבחירות להסתדרות, ואם הכל יתנהל כשורה – מי יודע, הכל פתוח והרשות נתונה. אך ככל שהשיחות עם גורמים במרצ לבשו אופי רציני יותר, המשיך רמון להתלבט בינו לבין עצמו, בינו לבין חבריו, ובינו לבין מקורבי רבין.

במרצ קלטו את המסר של רמון, האומר באופן ברור, שהוא מוכן לרוץ בראש רשימה משותפת להסתדרות, שתכלול את מרצ, ואולי גם מאיר שיטרית מהליכוד.

מרצ איננה עשויה מיקשה אחת. למרות זאת, אפשר היה להתרשם, כי אפילו במפ"ם, הגרעין הקשה של מרצ, נקלטו איתותים אלה באופן חיובי, להפתעת רמון וחבריו, ולא נדחו על הסף בידי אחרים ממפ"ם. אף שהדבר לא הובא עד היום לאישור מוסד רשמי במפלגה, דנו גורמים בצמרת באפשרות זו.

גם במרצ הבינו, שהליכה עם רמון לבד איננה דומה להליכה משותפת עם גורמים מן הליכוד, כמו מאיר שיטרית, למשל. העובדה שחלקים בליכוד יצביעו בעד רשימה משותפת של שיטרית מהליכוד, רמון מהעבודה וחיים אורון ורן כהן ממרצ, עוררה את הדמיון במרצ והניעה אותה לחשוב על האפשרות לזעזוע פוליטי, שימוטט מסגרות פוליטיות קיימות ויקים תחתיהן מסגרות חדשות, עם אפשרויות כמעט בלתי מוגבלות לשינויים מפליגים במציאות הפוליטית בישראל.

כל זה היה טוב ויפה, אילו היה הדבר מתרחש. אולם מתברר, שגם בתוך מרצ נשמעו ספקות. היו כאלה ברצ ובמפ"ם, שהיו מוכנים ללכת יחד עם רמון, אך הם התקשו להשלים עם האפשרות של הליכה יחד עם אנשי הליכוד, גם אם יהיה זה אדם כמו מאיר שיטרית, המקובל מאוד בזכות דעותיו המדיניות והחברתיות, אפילו על חלק מצמרת מפ"ם. בינתיים, גורמים במרצ הנמצאים במגע כמעט יומיומי עם חיים רמון, התלבטו לא פחות ממנו לגבי סיכויי הצלחה של מהלך, שאמנם עשוי לזעזע את המערכת הפוליטית, אך הסיכון הכרוך בו מעמיד בספק את השאלה, אם היתרון יצדיק את המחיר.

במפ"ם נמצאו כאלה, שלאחר החלום הראשון היו מוכנים ללכת עם רמון, אך סירבו בתוקף לחשוב אפילו על אפשרות לבגוד בבת הברית המסורתית, מפלגת העבודה, ונציגה חיים הברפלר, כדי ללכת עם מאיר שיטרית. אנשים אחרים במפ"ם דווקא לא חדלו מאפשרות כזאת, שנראתה להם תואמת את ציפיותיהם להביא לשידוד מערכות, ואשר תאפשר אולי מוצא מן המבוי הסתום של שני גושים גדולים, ימין ומרכז שמאלה, המנטרלים במידה ניכרת זה את זה.

רמון נפגש כמה פעמים עם יצחק רבין, והדעות על המפגשים בין השניים חלוקות. בחוג מקורבי ראש הממשלה יש המצביעים על כך, שרמון מעוניין לחזור לממשלה. לדבריהם, לא ענה ראש הממשלה לציפיותיו של רמון, גם לגבי תוכניות רמון לעמוד אולי בראש רשימה נפרדת, לא התייחס רבין עד כה אף לא ברמז.

הדבר מעמיד את רמון בפני דילמה קשה. מצד אחד, הסקרים הלא נחשבים כאמינים במיוחד, מנבאים לו עתיד מזהיר, ועליו להאבק בפיתוי לצאת כבר עתה ברשימה נפרדת ולקצור את הפירות. אחד הפירות המתוקים ביותר הוא הנקמה – נקמה בהברפלר ובמנגנון ההסתדרותי, שניצח אותו באמצעות תבוסת עמיר פרץ בפריימריס, ומאז נציגי אותו מנגנון דוחקים את רמון וחבריו לפינה. חלק מאנשי המנגנון, השנוא על רמון וחבריו, אף קורא להם לנטוש את המפלגה.

שירוץ ויפסיק לאיים

השר שיטרית, אחד הנציגים הבולטים של מתנגדי רמון וחבריו וחבר כבוד בברית בין הברפלר לזווילי, אמר אתמול, כי הגיע הזמן שרמון יפסיק לאיים בעזיבת המפלגה וינסה לממש את הפוטנציאל האלקטורלי, שלדבריו נמצא בידיו, וירוץ לבחירות – במקום לאיים באמצעות התקשורת. שיטרית כינה את צעדיו של רמון "עריקה" ו"בלנטריזם", אך לא הותיר ספק באשר לדעתו, כמו התבטאויותיו הרבות בחודשים האחרונים, שטוב היה עושה רמון אילו נטש את העבודה, ובכך פוטר את עצמו ואת המפלגה מן השידוך הבלתי מוצלח ביניהם.

רמון ספג בשבועות האחרונים התקפות חריפות גם מצד חברו לשעבר, ויריבו הקשה היום, נסים זווילי, מזכ"ל מפלגת העבודה. זווילי אמר בלשכת העבודה, כי מעכשיו יש למפלגה רק 42 ח"כים, ולא 44, כי רמון ופרץ פועלים למעשה נגד המפלגה ואי אפשר להתחשב בהם.

אילו רמון היה יוצא ברשימה נפרדת ומשיג לא 50 אחוז, אלא רק 40 אחוז מן הקולות, הוא היה מביס את חיים הברפלר, או לפחות מחייב אותו לכרות ברית עמו או עם יעקב שמאי מהליכוד, ובכך לבחור בין שותפות עם הימין או שותפות עם מרצ ורמון. באותו רגע היו נפתחים ערוצים חדשים לחיים רמון, השואף לככב בנבחרת הלאומית לא באחד משחקני החיזוק שלה אלא כעומד בראשה, בתפקיד ראש הממשלה, בבוא הזמן.

רמון, בתפקיד מזכ"ל ההסתדרות, כחלק מהמנגנון, היה מממש מיד את שאיפותיו לשינויים, ובמקביל דואג קודם כל לחיזוקה, כי הצלחת ההסתדרות היתה נתפסת בהצלחתה, והדבר היה משמש לו קרש קפיצה נוח, תוך איגוף משמאל, לעבר קריית ראש הממשלה.

אבל רמון מתלבט. לא קל לנטוש בית שטיפח אותך עוד משחר ילדותך הפוליטי. "אתה צריך להבין, שזאת אולי ההכרעה החשובה ביותר שיש לאדם פוליטי, לנטוש את מפלגתו וללכת בדרך מפלגתית חדשה, תקרא לה איך שתקרא לה. תקרא לזה רגשות, מצפון, מה שתרצה. זאת הכרעה קשה מאוד, ואני מבין את רמון ואיני מקנא בצורך שלו להחליט", אומרת דמות מרכזית בדרמה המתהוללת. מקורבי רמון נצמדים עד היום לעובדה, שהם ממשיכים להיות חברי מפלגת העבודה. רמון עצמו אמר ל"על המשמר" בשבת: "אני חבר מפלגת העבודה. נקודה".

"הוא כבר ילד גדול"

עמיר פרץ סירב להתייחס לעניין, ודווקא מאיר שיטרית הוא זה שהיה נכון לדבר ביתר פירוט. הוא היה מוכן להישבע, שהוא לא קיים קשר עם פרץ ורמון בשבועות האחרונים – מאז שהודיע רשמית, כי הוא מסתלק מרצונו לרוץ בראש רשימה מטעם הליכוד. למרות זאת, זמן קצר לפני שאמר זאת, הוא שוחח טלפונית – בפעם המי יודע כמה – עם חברו, עמיר פרץ.

בינתיים הצליחו חוגים במרצ לצנן את חיים רמון, בכל הקשור לאפשרות ללכת ברשימה משותפת עם מאיר שיטרית. כל אלה הם פסיפס מגוון של אפשרויות בהן התלבט רמון. יתכן, שבסך הכל הוא רוצה לחזור לממשלה. אולם רבין לא אמר לו דברים ברורים, שמהם משתמע, כי תוך זמן סביר הוא ישוב לשולחן הממשלה.

בחוג מקורביו נשקלה האפשרות, שגם אם רמון יופיע בראש רשימה עצמאית, עם או בלי שותפות עם מרצ, עם או בלי מאיר שיטרית – בכל מקרה, הברפלר יעריך את יעקב שמאי, שהוא בסך הכל חבר ותיק של ההסתדרות, מאשר ללכת לשותפות עם רמון. הדבר עלול להותיר את רמון קירח מכאן ומכאן, כי אז לא תהיה ברירה אלא להוציאו מן המפלגה ולנתק מגע עמו. כדי ללכת ברשימה נפרדת זקוק רמון לאישורו – אם לא באופן מפורש או לפחות בהסכמה אילמת – של ראש הממשלה.

גם במפ"ם דורשים מרמון הסכמה, כזו או אחרת, של רבין, כתנאי להליכה עמו ברשימה נפרדת. במפ"ם מאוחדים כולם בדעה, שמשמאל הולכים ברשימה עם רצ, ואין מניע להעמיד את חיים רמון, בעל המשיכה האלקטורלית בראש הרשימה. התנאי הוא, הסכמת ראש הממשלה להליכה בשני ראשים, בנתיב המסויים הזה. במפ"ם לא רוצים שהליכה עם רמון תחסל את מפלגת העבודה או תפגע בה עד כדי ירידת כוחה, דבר שעלול לסכן את התהליך המדיני כולו.

כפי שאמר אחד הח"כים המקורבים לרמון: "הוא ילד גדול, והגיע להחליט את החלטותיו". בינתיים שעון החול אוזל לקראת תאריך היעד של 20 באפריל, היום האחרון להגשת הרשימות לבחירות בהסתדרות. עד אז יצטרך רמון להכריע לאן פניו מועדות. הוא יצטרך לעשות זאת לפני כן, כדי לאפשר למוסדות המפלגות העתידות להיות שותפות עמו, להחליט את החלטותיהם. כך או אחרת, ברור היום יותר מבעבר, כי המפתח לכל נמצא בידי רבין.

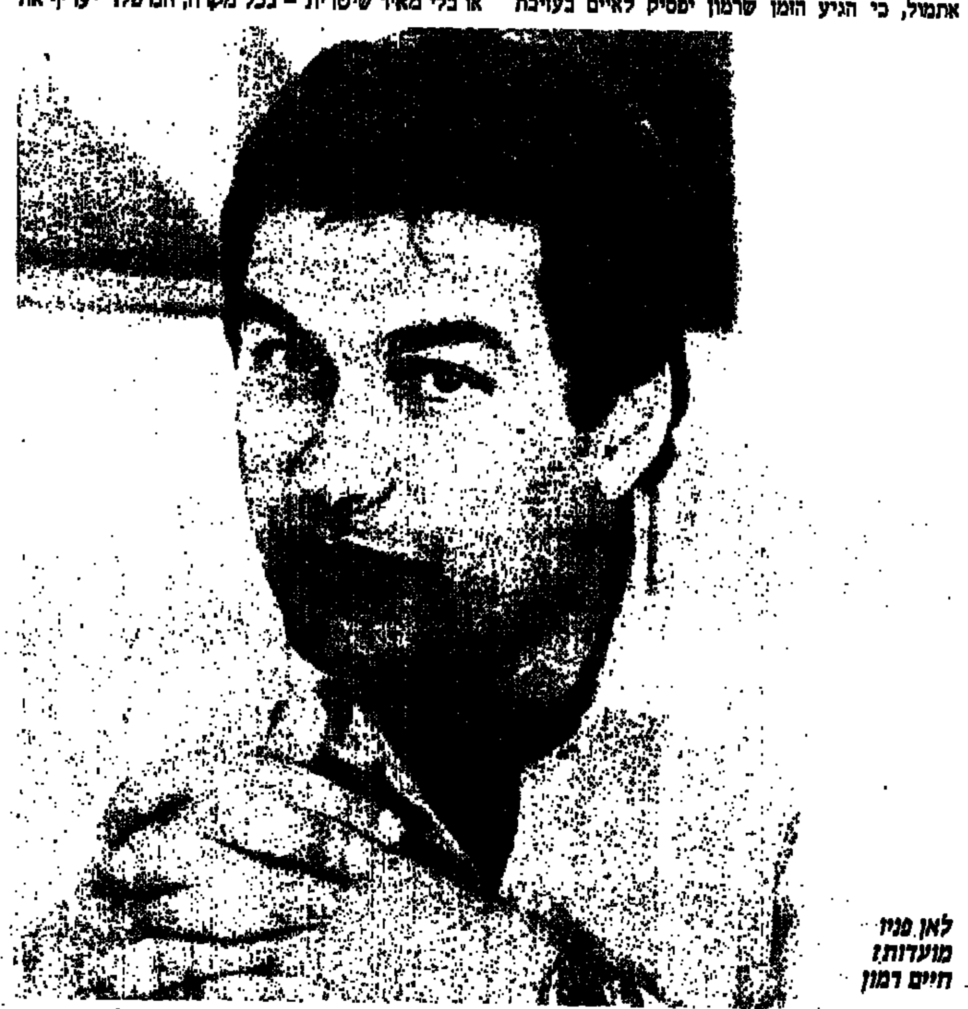
לאן פניו מועדות? חיים רמון

בני דודים

עטאללה מנצור

תירוץ אידיאולוגי

החלטת התנועה האיסלמית בישראל, שלא להקים רשימה ארצית, שתתמודד בבחירות הקרובות להסתדרות, נומקה בהסברים עקרוניים. התנועה האיסלמית לא תשתתף בפעילות של ממסד "ציוני" כמו ההסתדרות הכללית של העובדים, או הכנסת.

אבל הדבר אינו מונע מחברי התנועה להתמודד בבחירות למועצות הפועלים – שם יש לה סיכויים לזכות בייצוג וליהנות מתקציבים "ציוניים".

לעומת זאת, קיימת סכנה ממשית, כי התנועה האיסלמית לא תעבור את אחוז החסימה בבחירות הארציות לוועידת ההסתדרות – ומכאן ההנמקה "האידיאולוגית".

בבחירות להסתדרות קיים אחוז חסימה גבוה יחסית (2.5 אחוזים), וכל הערבים בישראל אינם מהווים יותר מ־12 אחוז מבעלי זכות ההצבעה להסתדרות (כולל נוצרים ודרוזים – שלא יצביעו לתנועה האיסלמית). למפלגת העבודה מובטחים, באופן מסורתי, קרוב למחצית קולות הבוחרים הערבים; לחד"ש – עם שאריות "המתקדמת" – מובטחים לפחות 25־30 אחוז מהקולות; למרצ, גם ללא עליית כוחו של החלק המפ"מי בתוכה, מובטחים 15 אחוז; לדראושה, לתנועה האיסלמית ולליכוד נשארו במקרה הטוב, מבחינתם, 15־20 אחוז, וגם אם יגבירו חיל, יקבלו בסך הכל קצת פחות או יותר מאחוז החסימה.

אבל אילו היתה התנועה האיסלמית מתמודדת בפומבי ברשימה משותפת עם דראושה (שעוד לא נרגע מביקורו ההיסטורי אצל נשיא סוריה, חאפז אסד), היתה התנועה מסתכנת בערעור יחסיה עם חו"ל – בקרב אותם מוסלמים פונדמנטליסטים, הנלחמים בחירוף נפש נגד משטרו של אסד. זאת, בנוסף לסכנה, ששתי הקבוצות גם יחד לא יעברו את אחוז החסימה.

היפנית מיפו

את התופעות החוזרות יום יום על עצמן, ומפגינות את מידת הזלזול של העיתונות הישראלית בערבים ובשפתם, ניתן למצוא באיות השמות של אישים ערבים, המופיעים על מסך הטלוויזיה או בעיתונים.

אפילו שמות העדים המופיעים בפני ועדת שמגר זוכים לטיפול נלעג. בעניין זה נכשלים גם עיתונים רציניים, המשבשים שמות בצורה מבישה.

אבל דווקא תופעה זו העלתה השבוע חיוך על פני. נערה טלפנה אל תוכנית הרדיו "הכל דיבורים", בניסיון לפתור את חידת המיצר. היא הזדהתה בשם סוסן (יש לבטא את השם סאוסן), והמיצר שאל, בנימה של הפתעה, אם היא יפנית. "לא", השיבה הנערה המופתעת בעצמה. "אני מיפו". היא לא טרחה להסביר לו, כי שמה הוא הגירסה הערבית של השם שושנה, ואף נכתב באותן האותיות – אלא שבערבית מתחלפות האותיות שין וסין.

אגב, שם משפחתה של הנערה הוא אבו אל אלעיון, כלומר, לאבי משפחתה קוראים אבי העיניים. אבל הקורא העברי הממוצע – המבליע אותיות בשפתו ומשבש אחרות – אינו מצליח לפענח את השורשים המשותפים ולעמוד על מידת הקרבה הקיימת בין שתי השפות האחיות.

נערה ושמה סוסן. המיצר

יצחק שור

לימוד השואה בין חוויה לרציונליזם

האזנה לסיפורי ניצולים, צפייה בסרטים וביקור במוזיאונים הם אמצעים בדרך למטרה, שהיא התמודדות רציונלית עם השואה □□□ יש ללמוד את מניעיו של הרוצח מזה, ואת מצבו של הקורבן מזה, כדי להפיק לקחים ערכיים, מוסריים □□□ אין כל אפשרות להגיע לשיפוט מוסרי, כולל "שעות אושוויץ", בלי להפנים את העובדה שאושוויץ היתה מעשה ידי אדם, כאן על פני כדור הארץ, קובע ראש המכון הישראלי לדמוקרטיה, ד"ר אריה כרמון

בין יום הזיכרון לשואה ולגבורה לבין יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ניצב תלמיד התיכון הישראלי לפני שני סוגים של מוות. כאשר הוא לומד על השואה הוא מתוודע ל"קורבנות", ש"הלכו כצאן לטבח", ולכן מותם הוא מוות בזוי. כאשר הוא חוגג את יום העצמאות הוא עומד דום לזכר "הנופלים", שהגנו על כבוד העם היהודי. ואם היהודים מן הגולה הם "קורבנות" והישראלים הם "נופלים", מדוע דורשים ממני מורי שאזדהה עם הקורבנות. ומי אני, בעצם – האם אני הוא היהודי החדש, שהתנתק מן הרצף ההיסטורי של אלפיים שנות גלות והתחבר ישירות לתקופת המקרא, או אולי אני הוא בנם של יהודי הגטו, שהקים לעצמו גטו מבוצר במזרח התיכון, ומקדיש את רוב האנרגיות שלו להישרדות מול העולם הערבי השואף להכחידנו.

מאז מלחמת ששת הימים החריפה עוד יותר הדו־ערכיות ביחסו של הנוער הישראלי לשואה. היום הוא שואל את עצמו מי הוא – קורבן או טירן. מוריו מטפחים בו את תחושת היותו קורבן, ומסתמכים על השוואת ערפאת וסדאם חוסיין להיטלר. אבל כאשר אני משרת בצה"ל, שואל עצמו תלמיד התיכון, אני נשלח כדי לבצע פעולות שיטור של טירן, של כובש, בקרב שני מיליון פלסטינים חסרי זכויות פוליטיות.

שאלות קשות אלה מעלה ראש המכון הישראלי לדמוקרטיה, ד"ר אריה כרמון, במאמר "מרכזיות השואה בתודעה הקולקטיבית של ישראל", שהתפרסם בימים אלה בספר חדש, "דיאלוג ותוכחה". רוב הספר, בהוצאת הסתדרות המורים, מוקדש לתוכנית של סמינרים למחזורים ישראליים וגרמניים בין השנים 1968־1992.

כרמון טוען, כי מאז תום מלחמת העולם השנייה גילה הישראלי ניתוק וניכור כלפי הקורבן והרוצח גם יחד. הישראלי אינו מתמודד עם הרוצח מאושוויץ כמו עם אדם שהידרדר במדרון רצוף של רשע עד לתהום. קשה לישראלי, ואולי גם אי־אפשר, לפתח אמפטיה המונחת ביסוד התמודדות רציונלית של שיפוט ערכי. רהיינו, הישראלי אינו מתמודד עם הרציונליות שבבסיס השיפוט הערכי של הרוצחים. כן אין הישראלי מגיע למסקנה שהפשע בוצע על הפלנטה הזאת בידי בני־אדם כמוני וכמוך, ושגם אני, הישראלי, נמצא על אותו מישור אנושי שעליו מתקיים אותו רצף של רשע מידרדר. לפיכך מוצגת אושוויץ כ"פלנטה אחרת", והרוצחים מוצגים כחיות. תפישה זאת משחררת אותנו מן הצורך לשפוט את הרצח על־פי עקרונות מורכבים וקשים.

הלקח המוסרי של הישראלי הוא "לעולם לא עוד". זהו לקח רדוד, משום שאין הוא מציג את השאלה מה היה הוא עושה בסיטואציות ההן. היחס אל הקורבנות איננו חד־משמעי. זהו יחס של בושה, על כך שלא התגוננו, ושל האשמה עצמית, שאני לא הייתי שם. מאז ראשית תקופת היישוב ועד היום תופש הישראלי את עצמו כניגודו של בן הגולה. הוא עוסק באידיאליזציה עצמית ויוצר סטריאוטיפים של עצמו ושל יהודי הגולה.

משפט אייכמן ב־1961 ומלחמת ששת הימים ב־1967 שינו את מיקומה של השואה בתוכניות הלימודים של בתי הספר. לראשונה החלו תלמידים ישראליים להיחשף לסיפורים אישיים, לסרטים ולסיורים מודרכים במוזיאונים. ואולם העמדת הציונות כלפי הגולה בנתה מחסום שלא איפשר יצירת אמפטיה כלפי הקורבנות. הישראלי אינו יכול להתמודד עם הפוטנציאל להידרדרות על פני אותו רצף של רשע. קשה לנו לקבל את ההנחה שהקורבן של אתמול יכול להיות הטירן של מחר.

רצף מסובך של רשע אנושי

כרמון מציע שני עקרונות הוראה, שבעזרתם יוכל המחנך לעשות צדק חינוכי עם הוראת השואה. העיקרון הראשון הוא, שיש ללמד את השואה גם באורח רציונלי – אין אפשרות ללמדה באופן חוויתי בלבד, כגון מתוך האזנה לסיפורי ניצולים, צפייה בסרטים וביקור במוזיאונים. כל אלה הם אמצעים בדרך למטרה, שהיא – התמודדות רציונלית עם השואה. העיקר הוא ללמוד את מניעיו של הרוצח מזה, ואת מצבו של הקורבן מזה, כדי להפיק לקחים ערכיים, מוסריים. אין כל אפשרות להגיע לשיפוט מוסרי, כולל "שעות אושוויץ", בלי להפנים את העובדה שאושוויץ היתה מעשה ידי אדם – כאן על פני כדור הארץ, ולא על פלנטה אחרת. מחוללי אושוויץ נמצאו על רצף של רשע אנושי שכל אחד מאיתנו עלול למצוא את עצמו בתוכו. רצף דומה של רשע מידרדר ניתן למצוא בדעות הקדומות ביחס שבין יהודים לערבים, בתופעות של אפליה ובגזענות יהודית.

המשימה הניצבת לפני המחנך היא כבדה: עליו ליצור "הבנה" כלפי מעשיו של הרוצח. אבל באותה מידה אין מנוס מיצירת אמפטיה עם הקורבן, ומהובלת התלמיד להבנת הדילמות המוסריות שניצבו בפני יחידים וקבוצות בתקופת השואה. הנער המתחנך ישאל, איפוא, את עצמו מה הוא היה עושה במצבים כאלה.

הפנמת האובדן

העיקרון השני הוא העמדת היתמות היהודית במרכז הוראת השואה.

המחנך המבקש להבהיר עיקרון זה ילמד את תלמידיו מי היה האדם שאבד בשואה, ומה היתה דמותו של העולם היהודי שחרב. היה זה עולם שהצמיח את התנועה הציונית, ושימש משאב מרכזי להמשך קיומה.

חורבנה של יהדות אירופה גרם לאובדן שאין לו תמורה ותחליף. הצגת היתמות כעיקרון חינוכי מבקשת לפתח בלב הנער הישראלי ענווה והנמכת קול. יחס אל השואה כאל מחוללת יתמות קולקטיבית בעם היהודי יוביל להפנמת יסוד השכול והאובדן, כמו גם לחיזוקה של אותה חיוניות הדרושה לשם בנייה מחדש, אומר ד"ר כרמון.

"באושוויץ התחלתי להתבייש"

"אני מהלכת בשבילים שבהם צעדו מאות אלפי בני־אדם אל מותם, ואין זה סרט, ואף לא ספר שאני קוראת. אני כאן, בפנים, ולא אוכל עוד לצאת מזה, או לטעון שזה רק מוזיאון. אושוויץ היא ריאלית. כאן ראינו להיכן יכולים סדר ויסודיות להוביל במקרה הגרוע ביותר □□□ אנחנו מסוגלים לפעול נגד גזענות ואלימות, אך תחילה עלינו להתגבר על האדישות" □□□ רשמיה של תיכוניסטית גרמניה בת 15

"באושוויץ התחלתי להתבייש. אולי אפילו לא כגרמניה, אלא כאדם, שבני מינו היו מסוגלים לעשות מעשים מפלצתיים. מה שראינו שם, במסגרת ביקור בפולין, איננו ניתן להבנה. כל זה הותיר בלבנו ערבוביה של בושה, רוגז וזעזוע" – כתבה טיל אויין, בת 15, בעיתון התלמידים של הגימנסיה העירונית בהרצוגנראט ליד אכן, בחבל הריין.

"אושוויץ היה המחנה הגדול ביותר שבנו הנציונל־סוציאליסטים. מחנה זה היה סמל לגזענות, לבוז לאדם ולאלימות. הוא הטיל אימה על העמים שהיו נתונים בכיבוש גרמני במשך חמש שנים", כותבת התיכוניסטית הגרמניה.

"מסקנתי מן הביקור היתה, שעלי לעשות משהו כדי למנוע הישנות המעשים שנעשו באושוויץ, ואולי מלותי אלה יתרמו מעט למטרה זאת.

"קשה היה לנו, בני נוער גרמניים, לבקר בחברת בני נוער שהמקום הזה נועד להשמיד את הורי אבותיהם. היה זה מוזר שרבים מן המארחים הפולניים לא גילו שום יחס לעברנו המשותף. כל אימת שהנושא הועלה, הם התרחקו ממנו, עקפו אותו, או סתם גילו חוסר עניין. רק עם מעטים הצלחתי לשוחח על הנושא. יתכן שהם לא רצו להכיר אותי משום שאני גרמניה. אולי קיים אצלם יחס של טאבו לנושא, ואולי הם מבקשים להתרכז בהווה בלבד.

"מסביב לאושוויץ נבנתה שורה של עמודי בטון, קשורים ביניהם בגדר תיל. לפני הגדרות הוקמו תנויות מקאבריות למזכרות. כנראה, כדי שאפשר יהיה להפוך את המקום לתצוגה של בית־קברות המוני. בין הגדרות הוקמו מגדלי פיקוח ומאחוריהם נבנו בלוקים, שחלקם הפך למוזיאונים. באחרים נותרה שארית רכושם של האסירים. ראינו שם חדר מלא בגדים וחדר אחר מלא פרוטזות, שיניים תותבות, כלי גילוח, צעצועים ושערות נשים. לאורך קירות הפרוזדורים הודבקו תצלומי אסירים. מאחורי בלוק 11, הוא בלוק המוות, נבנה קיר שחור, ששימש כמקום הוצאה להורג. כאן עונו, גורו והומתו בזריקות אלפי אנשים.

"מפליא הדבר, עד כמה פורה היה הדמיון של בני האדם שפיתחו את שיטות ההשמדה באושוויץ. מחוץ למחנה ראינו את הקרמטוריום, שנבנה עם תנור גבוה וחדר ההמתה בגז. על התקרה ראינו שרידי ציפורניים, שבעזרתן נאחזו האסירים, בניסיון לחימלט מזרם הגז.

"למחרת הגענו לבירקנאו. בפתח המחנה ניצב מגדל המשמר הראשי. זה היה שער המוות. דרכו נכנסו הרכבות אל המחנה. מי שעולה על המגדל, רואה ממנו את שטחו הענקי של המחנה – 1,750 דונם, קרוב ל־2 קילומטרים – ובתוכו 300 צריפים. הכל נראה מסודר כל־כך. במרכזו המחנה נבנתה הרמפה, שממנה העבירו את האסירים אל הצריפים, או הישר לקרמטוריום. הכל נראה מחושב ומתוכנן עד להבהיל, בסדר וביסודיות שבהם נודעת גרמניה לשמצה.

"כאן ראינו להיכן יכולים סדר ויסודיות אלה להוביל במקרה הגרוע ביותר. על כך יש להוסיף את הציניות של מתכנני המחנה, שהבטיחו לנטוע בו עצים, לצייר ציורים בצריפי הילדים ולבנות את הכניסות למשרפות בסגנון יוונו־רומי, כדי שאלה הבאים לכאן יחשבו שהם יחיו בתנאים אנושיים.

"אני מהלכת בשבילים שבהם צעדו מאות אלפי בני־אדם אל מותם. אין זה סרט, ואף לא ספר שאני קוראת. אני כאן, בפנים, ולא אוכל עוד לצאת מזה, או לתרץ את הדברים באמירה ש'הרי זה רק מוזיאון'. אושוויץ היא ריאלית, לא מוזיאונית.

"כל אדם חייב לבקר פעם באושוויץ. מקום זה מזכיר לנו, הגרמנים, את מחדלינו. ביקור כזה יכול להעניק לכולנו ניסיון בעל ערך. אמנם, האירועים האחרונים המתרחשים בגרמניה – שריפת בתי־מגורים של זרים בידי מגולחי הראש – אינם בעלי המימד האכזרי של אושוויץ, אך אין לזלזל בהם. אנחנו מסוגלים לפעול נגד גזענות ואלימות, אך תחילה עלינו להתגבר על האדישות ולהתחיל לפעול".

(מגרמנית: ד"ר מרים חלוי)

להזדהות עם פרפרים אפורים

במקום חשיפת־יתר לתמונות זוועה מציעה סימה גולן, מורה בסמינרים להכשרת עובדי הוראה, תוכנית מודולרית רב־תחומית של פעילות יוצרת המלווה בחוויה רגשית ואינטלקטואלית

הוראת השואה, במיוחד בבתי־ספר יסודיים, מעוררת חששות וחרדות. משום כך מורים רבים נמנעים מעיסוק רציני ומעמיק בנושא. סימה גולן, מורה בסמינרים להכשרת עובדי הוראה, המתמחית בתוכניות לימודים, גיבשה דרך להתמודדות עם הוראת הנושא.

לדבריה, סמיכותם של שני ימי חושפים את הילדים בלאוטו מרוכז, בלתי מבוקר, לתוכניות תעודה הכוללות גם תמונות זוועה. הצפה רגשית זאת לא נבדקה מעולם, והמחנכים אינם יודעים מהי "המנה האופטימלית" לילדים, לצורך הבנת והפנמת לקחי השואה. לא ברור אם כל תיאור חי של זוועות אינו מעורר יותר חרדות מן הדרוש לשם הבנת התכנים. התגובה האפשרית להצפה רגשית זאת היא גילויי אלימות, התנכרות ואולי גם התעלמות, מודעת או בלתי מודעת.

ילדים בגיל החינוך היסודי אינם בשלים לקליטת מושגים הקשורים בהיסטוריה. אין הם מסוגלים עדיין להתייחס לנושא כה טעון כמו שואה ותקומה בדרך מאוזנת, תוך מעורבות אינטלקטואלית ורגשית שקולה. אדם להבין, צריך להבין מה משמעותו של "חופש", מה בין חופש לחופשה, מהי המשמעות של נטילת חירותו של אדם, מהם בית, מולדת, עקירה, הישרדות, מה בין גבורה אקטיבית לפסיבית, ומהם סמלים כגון מנורה, מגן־דוד, משואת זיכרון. לילדים קשה להבין מושגים אלה, משום שאין הם חלק מן ההוויה העכשווית הקונקרטית של הילד. הבנת הנושא ע"י ילדים נעשית מורכבת יותר, משום שהשואה היא נושא טעון חוויות שליליות, בממדים שגם לאדם מבוגר קשה לקולטם.

סמיכותם של שני ימי הזיכרון, והזמן הקצר שבין שניהם, בין חופשת פסח ליום העצמאות, אינם מותירים למורים מרחב זמן לביסוס החוויה הלימודית והעמקתה. על כל הקשיים האלה מצטרף הקושי העיקרי, של הזדהות ילדים עם קורבנות השואה, ובעיקר עם בני גילם, ילדי הגטו, המנוגדת לנטייתם הטבעית של ילדים להזדהות עם גיבורים. אי־אפשר לדרוש מילד שחי במדינת ישראל לחוש כמו ילד שחי בגטו. גם לא רצוי כלל ליצור אשליה לפיה מסוגל ילד להזדהות עם קורבנות השואה, סבורה גולן.

במקום הזדהות היא מציעה למורים לנסות ליצור אצל תלמידים תחושה של אמפטיה, של תובנה ומודעות ביחס למשמעות הרגשות וההתנהגות של הזולת, וגילוי יחס חיובי כלפיהם. באמצעות אמפטיה מסוגל אדם לחדור לנפש זולתו, להעמיד עצמו במקומו ולהרגיש, לחשוב ולהגיב כמוהו, מבלי לטשטש את ההבדלים בין עצמו לזולתו.

לדעת סימה גולן, כדי להגיע לליבו ולתודעתו של ילד בישראל של היום דרושה פריסה איטית, מאוזנת, רב־שנתית, של התנסויות על בסיס יצירת מפגש ודיאלוג אינטימי עם חומר אותנטי ששרד, מעזבונם של ילדים בני גילם, אף כי במציאות שונה לחלוטין.

דרך העבודה עם הילדים בגיל ביה"ס היסודי צריכה להיות באמצעות פיתוח הפוטנציאל הרגשי שלהם. הילד העוסק בנושא השואה בבית הספר היסודי איננו לוח חלק. הוא נחשף לתמונות של היהודי המסכן, שכל גבורתו התבטאה בעמידה בתנאים בלתי אנושיים. גם אם הסביבות לא היתה טוטלית, הרי שחוזרת על עצמה תמונה של יהודים שלא התמרדו ולא נלחמו. על כך מגיבים ילדים ישראליים כיום בתמיהה, בבוז, בדחייה, אפילו בזלזול. יהודי כגיבור פסיבי שונה לחלוטין מדמות הגיבור הנערץ, המתאפיין ביכולת לפגוע באויביו ומגיעה של ממש. על כך יש להוסיף את ההזדהות עם התוקפן, המאפיינת את גיל ההתבגרות. אבל כבר בגיל הרך נחשף ילד בן־זמננו לביטויים אין ספור של אלימות והערצת הכוחנות. כל אלה מסבירים את הקושי שמעורר המפגש עם הגבורה שבעמידה פסיבית.

סימה גולן פיתחה את שיטתה להוראת הנושא בשני ספרים: ספר עזר למורה, "גשרים בין שנאה ותקומה", ומדריך למורה, "ושבו בנים לגבולם" (שניהם ראו אור אשתקד, בהוצאת האגף לתוכניות לימודים של משרד החינוך). כתלמידתו של פרופ' משה כספי, אבי החינוך היוצרני בישראל, חיברה תוכנית מסגרת מודולרית ורב־תחומית של פעילות יוצרת, שבה מלווה הפעלתם ביצירת חוויה רגשית ואינטלקטואלית כאחת. התלמידים מופעלים בסיטואציות דלות בנתונים, אך עשירות ביכולת תיפקוד רגשי והכרתי, כמו הפעלת דמיון והתייחסות לזולת מזוויות ראייה שונות ויצירת גירויים שונים. כך, למשל, מוצעים לתלמידים טקסטים, חפצים וציורים. במסגרת שיחה על ציורים של יוסל ברגנר, מרדכי ארדון, נפתלי בזם ואחרים, מבהירים התלמידים לעצמם מושגים כמו קשר ושייכות. שורשים, ניתוק, עקירה ואובדן.

שירו של משהל'ה

כך, לדוגמה, בטקסט קצר: שם פרח, מעבר לגטו פורח/מבין המצולות אלי משוחח:/משהל'ה משהל'ה, מה לך פה/בוא אלי, בוא.// השיר נכתב בידי משהל'ה, בן שמונה. מטרת הטקסט היא לבנות בשיעור את המושג גטו. המורה שואלת: מה מסמל הפרח? מה מסמלת גדר התיל? מה הרגיש הילד? מהו גטו?

סביב ציור פרפרים באפור הציגו ילדי כיתה ד' שאלות לפרפרים: למה אתם פגומים? איפה הצבעים שלכם? האם אתם שמחים או עצובים? מיהו הרשע שצייר אתכם? האם יש לכם מקום להסתתר מפני אויבים? האם פעם תשירו ותראו עולם? האם אתם יתומים? מה דעתכם על בני־אדם? האם יש לכם בכלל רצון לחיות בצורה כזאת, או שעדיף לכם למות? כמה ילדים הציעו לכנות את הפרפרים בשמות: הפרפרים הנכים, פרפרי האבל, פרפרי המלחמה, הפרפרים העלומים.

תוכניתה של סימה גולן להוראת נושא השואה והתקומה איננה טובה לכל. היא מתאימה למורים שמוכנים לעסוק בנושא באורח רב־שנתי וללכת בדרך בלתי ממוסגרת בספרי לימוד ובטקסטים מחייבים.

את חכי לי ואחזור

הוא קרואטי, היא מוסלמית. המלחמה בבוסניה הפרידה ביניהם, הם מקווים שהשלום יחזור ויאחד אותם

□ דן דה לוס

כשאמרו לו לירות אל רובע העיר בו היא נמצאת, הוא ירה באוויר. הוא ניסה להעביר אליה מסרים. היא תהתה אם תשוב לראותו.

הוא, דאבור, בחור קרואטי בן 28; היא, דז'אנה, בחורה מוסלמית בת 25. הם התחתנו באפריל אשתקד, 13 יום לפני שפרצה המלחמה בין המוסלמים לקרואטים. עכשיו, לאחר החתימה על שביתת נשק, הם מקווים שהשלום השביר יחזור ויאחד אותם.

כאשר המלחמה הצתה את עיירתם, ויטז, עברה דז'אנה לצד המוסלמי כדי לעזור לאמה החולה. "היא חשבה שתוכל לטפל באמה ולחזור", מספר דאבור מארקוביץ'. אך הקרבות התעצמו, והיא לא יכלה לחצות את הקווים ולחזור אל החלק הקרואטי של העיר, שם המתין לה בעלה. המלחמה הפרידה ביניהם במשך 10 חודשים.

דאבור נאלץ להילחם נגד ידידיו בצבא הבוסני, שבהנהגת המוסלמים. דז'אנה שהתה רוב הזמן במרתף, יחד עם עוד 15 אנשים, שהסתתרו מאש התותחים שנורתה על סטארי ויטז, הרובע המוחזק בידי המוסלמים.

דאבור גוייס כחייל למועצת ההגנה הקרואטית בבוסניה, ונשלח פעמיים לחזית של סטארי ויטז. הוא ידע שדז'אנה ואמה נמצאות בקרבת מקום, בצד השני. "בשתי הפעמים הללו זה היה דבר נורא בשבילי", סיפר. "יריתי רק כשנאלצתי, והשתדלתי שלא לפגוע באיש, שהרי כל הידידים שלי היו שם, ואשתי ואמה. לכן, כשהייתי מוכרח לירות, יריתי בדרך־כלל באוויר".

השלטונות אסרו כל מגע עם הצד השני, אך דאבור ניסה בכל זאת. פעם הצליחו להחליף כמה שורות, באמצעות הצלב האדום, וסיפרו זה לזה שעודם חיים, למרות הקרבות האכזריים. בדצמבר הוא השתמש ברדיו של המיליציה הקרואטית, כדי להשיגה. ידידים ותיקים מסטארי ויטז זיהו את קולו ועזרו לזוג לנהל כמה שיחות נדירות במכשירי קשר. המגע באמצעות הרדיו התגלה בסוף, והוא נאסר. המסרים הכתובים שלו נתפסו על־ידי שלטונות הצבא הקרואטי, והושמדו.

המלחמה התמשכה. דאבור קיווה, שאשתו תישאר בחיים ברובע בו עלולים היו לנחות 500 פגזים, תוך יום אחד. דז'אנה החלה לחשוש, שלעולם לא תראה עוד את בעלה. "איבדתי כל תקווה", אמרה בסטארי ויטז.

החיוך האחרון

שני הצבאות, שהגיעו לאפיסת כוחות, חתמו בסוף פברואר על הפסקת אש. כשסוף סוף פסקה האש בקו המחלק את העיר, שמע דאבור, שהאו"ם יקים נקודת ביקורת בין החלק הקרואטי למוסלמי של העיר. כשהלך לנקודת הביקורת של האו"ם, הציעו לו ידידיו הקרואטים, שלא ינסה לחצות את הקו בשעה שהפסקת האש כה שבירה. "אל תחשוף את עצמך. זה עדיין מסוכן – הזהירו אותי. אבל לא קיבלתי את עצתם".

כשהגיע לנקודת הביקורת, זיהו אותו החיילים המוסלמים והלכו להביא את דז'אנה. היא הגיעה די מהר, אך הם עדיין הופרדו על־ידי מחיצות, שהוקמו על־ידי שני הצדדים. "ראינו זה את זה במרחק של כ־10 מטרים. הם הניחו לנו להתקרב. 10 המטרים הללו נראו בעינינו כנצח", אמר.

בסוף הם עברו את המרחק האחרון שהפריד ביניהם. לא היה איכפת להם להפר איסורים אפשריים. "האנשים מחאו כפיים", סיפר דאבור. "חיילי האו"ם ידעו מה מתרחש. הם חייכו". לזוג ניתנה שהות של כמה דקות בלבד לחיות יחד. "הוא קרא בשמי. אני קראתי בשמו", אמרה דז'אנה. "התנשקנו והתחבקנו. זה היה עצוב, בפרט כאשר נאלצנו להיפרד".

מאז הפגישה בנקודת הביקורת, בראשית מארס, הם נפגשו עוד פעמיים. הוא יודע שהוא עלול להיענש על חציית הקו ללא היתר, אך לא איכפת לו. עד שהמפקדים משני הצדדים יסכימו לאפשר לאזרחים לחצות את קווי החזית לשעבר, ייאלצו דאבור ודז'אנה להסתפק בפגישות חטופות בנקודת הביקורת.

לנסוע הרחק ככל האפשר

דז'אנה ודאבור התאהבו זה בזה לפני עשר שנים, כשעוד לא היתה כל חשיבות למוצאם האתני. "סרבי, קרואטי, מוסלמי – אף פעם לא שמנו לב מי היה מה. זה בכלל לא היה חשוב", אמר דאבור.

לדבריו, הוא מעולם לא האמין במלחמה, ומאשים את הפוליטיקאים משני הצדדים בליבוי השנאה. "אני חושב שזה היה חסר כל טעם. צעירים רבים מתו. רבים מידידי הצעירים מתו בשני הצדדים".

דז'אנה מקווה, כי ברגע שיהיו שוב יחד, הם לא יישארו בעיר, שממנה יש להם זכרונות אימה כה רבים. "הייתי רוצה לנסוע הרחק מכאן, כדי לשכוח את מה שהתרחש", אמרה. דאבור, שעדיין חייב לשרת במיליציה בצד הקרואטי, הסכים: "ככל האפשר רחוק יותר".

(רויטר)

שביתת נשק בבוסניה. יש המקווים לאיחוד זוגות (צילום: איי.פי.)

מסך הצניעות הורם

חיי הלילה בפקיסטן קוראים תיגר על הצניעות האיסלמית

□ ג'יין מקארטני

בעולם התחתון של לאהור, בירת המוגולים העתיקה בפקיסטן, חוגגות היצאניות ורקדניות הבטן צוהלות. על מה השמחה? על שובה של בנאזיר בהוטו לראשות הממשלה.

"מאז נבחרה בנאזיר, אנו יכולות להסיר את הווילונות מעל החלונות והדלתות", אמרה אוסמה בת ה־15 וניערה את שערה השחור. מבעד לחלונות דירות מוארות באור בהיר, בבתי דירות צפופים ברחובותיה המתפתלים של העיר העתיקה של לאהור, מביטות כיום הנשים ללא פחד על הגברים המסתובבים ברובע היחיד של אורות אדומים בפקיסטן האיסלמית.

כרזות של בנאזיר בהוטו מודבקות על הצד החיצוני של בתי הבושת בהירה מאנדי (שוק היהלומים) ועל הדלתות מצוייר חץ בצבעים ירוק ושחור – הסמל של מפלגתה, מפלגת העם של פקיסטן.

הירה מאנדי, שהיתה בעבר מרכז סחר היהלומים של הודו, הפכה מאז ראשית שלטונם של הקיסרים המוגולים, במאה ה־16, למקום ריכוזן של יצאניות ורקדניות.

הזנות בפקיסטן של ימינו היא בלתי־חוקית, ולנשים אסור לרקוד ברשות הרבים. הממשלות הקודמות דרשו, לדברי כמה נערות, לתלות וילונות על הדלתות והחלונות, כדי למלא אחר הדרישה האיסלמית לצניעות.

"נבצר מאיתנו לשלוט בזה", אמר קצין מתווי, מבכירי המשטרה בעיר העתיקה, במשיכת כתף, וחייך לעבר אשה צעירה שעמדה במרפסת בניין מטוייח ברחוב הראשי של הירה מאנדי. מאות נשים עובדות מדי לילה במבוך הצפוף של בתי חצר אלה, לכאורה חופשיות להציג לראווה את סחורתן בשעות הלילה. "אנחנו מרשים להן לפתוח את דלתותיהן רק משעה 11 בלילה עד שעה 1 לפנות בוקר", אמר קצין המשטרה.

בסימטאות הצרות נראים רק גברים. רבים נעצרים לאכול רגלי טלה – הידועות כ"סם אהבה" ומוגשות מתוך גיגית רותחת ברוכן וחוב – ואחר־כך ממשיכים בחיפוש אחר בידור להערב.

אמה של אוסמה משגיחה על הופעת בתה בחדר קטן, שעל רצפתו פזורים כרים מקושטים, הרחק מן הרחוב הראשי של הירה מאנדי. "המשטרה לא מטרידה אותנו", אמרה, אך רמזה שלשיתוף פעולה זה יש מחיר.

לבושה גלימת משי כחולה ומכנסיים רקומים חוטי זהב, פעמונים לקרסוליה וסרט בשערה, רוקדת אוסמה מדי לילה תמורת כסף.

"אלף רופיות תמורת עשרים דקות", מתמקחת אמה של אוסמה עם לקוח, הרוצה לראות את ריקודה של הנערה הצעירה. המחיר הוסכם, הדלתות לרחוב נסגרו וננעלו, שלושה נגנים מכוונים את כליהם, ואוסמה פותחת בזמרה קולנית של שיר ידוע מתוך סרט ומתחילה לרקוד. אשכולות הפעמונים הקשורים לקרסוליה מצלצלים כשהיא רוקעת ברגליה היחפות וסובבת לצלילי המוזיקה. אחותה – בת 8 – ממשיכה בזמרה, כאשר הלקוח רומז לאוסמה לחטוף את חופן השטרות של חמש רופיות שבידיו. כשהריקוד משתלהב, הגבר משתלהב גם הוא. הוא זורק שטרות לאוויר ועוקב אחריהם כשהם צונחים לאט למטה, לרגלי הרקדנית.

אוסמה, לדבריה, לא מציעה ללקוחות שירותים אחרים. היא משתכרת בממוצע בין 1,000 ל־3,000 רופיות ליום. "היא צעירה מדי כדי להיות יצאנית", אמרה אמה: "רק נערות נשואות עובדות כיצאניות".

אחותה הבוגרת של אוסמה אמנם עובדת כברכמה שנים בזנות, אף שלדבריה היא בת 22.

על השאלה למה בחרה להיות רקדנית, משיבה אוסמה: "זו עבודה משפחתית. אני לא יודעת לעשות משהו אחר. אמי היתה רקדנית, אחותי רוקדת. אני עושה זאת כדי לזכות בלחם ובחמאה שאני אוכלת, ומצפה שאעשה זאת לאורך כל חיי".

למרות זאת, אוסמה איננה זרה לשמה הטוב בחברה, הדורשת מן הנשים לנהוג צניעות. "אני מוסלמית טובה", אמרה: "ואינני רוצה להינשא. הגברים הם היצורים הגרועים ביותר בעולם".

אמה צחקה והסבירה, שהיא עצמה לא התחתנה מעולם, שיש לה ארבע בנות, וכי היא הפסיקה לעבוד רק בגלל גילה. היא בת 45. "אני לא יודעת מי הם האבות של הבנות שלי", אמרה וגיחכה מלוא פיה, בו נראו שיניים אדומות מלעיסת אגוזי בטל: "היה חושך, איך אוכל לומר לך מי הם היו?" הפטירה.

"העסקים טובים מאז עלתה בהוטו לשלטון", היא אומרת בשעה שהנגנים אורזים את כליהם והשעון צילצל אחת. בחוץ סובבת לאיטה קבוצת שוטרים ברחובות. השוטרים מתערבים בין נערות מאופרות באיפור כבד, המדדות על עקבים גבוהים אל בתיהן.

"מפלגת העם הפקיסטנית היא מפלגה טובה", אומרת אוסמה: "היא מאפשרת לנו לעשות מה שאנחנו רוצים".

(רויטר)

לזאפאטיסטים לא בוער

ממשלת מקסיקו רוצה לסיים את הסכסוך עם המורדים האינדיאנים לפני הבחירות לנשיאות. אך המורדים מהססים, מחשש להיכנס למלכודת

□ אדוארדו קראגלונד

המורדים האינדיאנים מבני עם המאיה, שאחזו בנשק במדינת צ'יאפאס בדרום־מקסיקו, נמאס כנראה מההבטחות שניתנו להם בשיחות השלום, שנועדו לשים קץ להתקוממותם.

בראשית השנה נהרגו, לדברי ממשלת מקסיקו, 145 בני־אדם, לאחר שכאלפיים זאפאטיסטים ירדו ממעוזיהם והשתלטו על 12 עיירות בצ'יאפאס.

לכתבים, שהוזמנו להתלוות אל מנהיגי המורדים לסיור בכפרי המאיה, ולהשקיף על דיוני האינדיאנים על ההצעות, נאמר, כי הנסיעה נדחתה מאחר שהלוחמים הזאפאטיסטים עדיין דנים בהצעות בינם לבין עצמם. "הוועדות (המנגנון של התנועה הזאפאטיסטית) עדיין מנתחות את תשובת הממשלה הפדרלית לדרישות הזאפאטיסטים", נאמר לכתבים בתזכיר של צבא השחרור הזאפאטיסטי.

המורדים הכינו רשימת תביעות: קיום בחירות ארציות חופשיות והוגנות; שיפור בתי־החולים והשירותים בכפרים האינדיאניים; והתייחסות מכובדת יותר לתושביה המקוריים של מקסיקו. "הם תמיד מבטיחים ואינם מקיימים", אמר ל"רויטר" אחד מלוחמי הגרילה בסאן מיגל, עיירה בקצה ג'ונגל לקנדון, שבידי המורדים. "אנחנו רוצים ששוב ירמו אותנו, לכן אחזנו בנשק ולא נניח אותו".

המורדים סירבו לומר לכתבים מה לא מוצא חן בעיניהם בתשובת הממשלה, אך רמזו כי לא קל יהיה ליישב את הסכסוך, בניגוד לתחזיות אופטימיות של פקידי ממשלה ואנשי כמורה המתווכים בסכסוך. לפני צאתו מסאן קריסטובאל דה לאס קאסאס – בו נערך הסבב הראשון של שיחות השלום – אמר דובר המורדים, הידוע רק בשם מארקוס, לכתבים: "תשובת הממשלה איננה אלא ערימה של ניירות, ובניירות הללו אין כדי לרפא אותנו, לספק לנו אוכל, ללמד אותנו ולהעניק לנו דמוקרטיה".

לדברי מומחים, כדי להיענות לחלק מדרישות המורדים יש לחולל מהפך שלם בשיטה הפוליטית במקסיקו, בה שולטת מפלגה אחת מאז 1929. בצ'יאפאס, למשל, יהיה קשה לשרש את המסורת הארוכה של דיכוי וניצול התושבים האינדיאנים שלה, צאצאי תרבות המאיה הטרום־קולומביאנית, המונים כמיליון נפש.

שליח השלום, מנואל קאמאצ'ו סוליס, ומתווכים מטעם הכנסיה, טוענים, כי קשיי הלשון מסבכים גם הם את המאמצים למצוא פתרון לסכסוך. תשובת הממשלה לדרישות לוחמי הגרילה תורגמו לניבים השונים של לשון מאיה – צלטאל, צוטזיל, טוג'ולאהאל, צ'ול – אך התרגומים אינם מדוייקים. ללשונות אינדיאניות רבות אין מלים למושגים מופשטים. כומר, שפעל 12 שנים בג'ונגל לאקאנדון, הסביר, שהמלה הקרובה ביותר למושג צדק בלשון מאיה היא מלה שפירושה חקירה על־ידי שופט.

בינתיים, עוד לא נקבע מועד לסיבוב השני של שיחות השלום. בניגוד לממשלה, הרוצה מאוד שהסכסוך יסתיים לפני הבחירות לנשיאות (ב־20 באוגוסט), המורדים אינם ממהרים. "איש לא מורו אותנו. עלינו לעיין בכל זה בכובד ראש ומתוך יחס כבוד אל מתינו. איננו יכולים להרשות לעצמנו להיכנס למלכודת", אמר לוחם הגרילה בסאן מיגל.

(רויטר)

אימרת חוץ

בוריס ילצין
נשיא רוסיה:

"יש אנשים המנסים לפתור את בעיית בוסניה בלי השתתפות רוסיה. אנחנו לא נרשה להם את זאת".

מפעל הנצחה חי

מוזיאון "יד לבנים" בפתח־תקוה הוציא קטלוג "עבודות מן האוסף", ובו עבודות של אמנים וסגנונות רבים.

עיריית פתח־תקוה, מינהל התרבות ומוזיאון "יד לבנים", הוציאו לאור קטלוג מפואר ועב־כרס של "עבודות מן האוסף". למוזיאון הפריפריאלי אוסף חשוב לתולדות אמנות ישראל, הכולל יצירות מצויינות של אבל פן, שמואל עובדיהו, ישראל פלדי, משה מוקדי, אנה טיכו, לודוויג שוורין, קונסטנט ואריה ארוך, וכן עבודות של אמנים פחות מוכרים שיצירותיהם מעניינות, כגון ציור נאיבי של ישעיהו שייצפלד. המלל תכליתי, לא מסורבל, הגרפיקה מקלה על הקריאה והקטלוג הוא חגיגה לעין. על תולדות המוזיאון הוותיק בפתח־תקוה שאלנו את מנהלו, מרדכי מרמר.

מה ההיסטוריה של המוזיאון ושל אוספיו?

מרמר: מוזיאון "יד לבנים" נוסד ב־1951, כבית הנצחה לבני פתח־תקוה שנפלו במלחמת השחרור. הרעיון היה הקמת מפעל הנצחה חי, ולא עוד אנדרטה או מצבת זיכרון שפוקדים אותן אחת לשנה. כדי להחיות את המקום, החליטו מנהל המוזיאון דאז, ברוך אורן, יחד עם ועדה ציבורית, להכניס מוצגים הקשורים למלחמת העצמאות ולמאבק המחתרות לפני הקמת המדינה. בשלב מאוחר יותר נתקבלו ממשפחות הנופלים פריטים אמנותיים, כמו פסלים, ציורים וגרפיקה. המכנה המשותף לכולם היה מורשת הגבורה.

הדרך נסללה לחשיבה אמנותית יותר, וברוך אורן פנה לאמנים שעבודותיהם עסקו במלחמות הארץ. כאורח טבעי, אמנים הגיבו לאירועים וציירו את המתרחש. לא היה כל קושי לאסוף עבודות בנושא (עובדיהו, פיגין, פריבר, קריוה, תמרי).

יש לזכור, שבאותם ימים לא היו מוזיאונים רבים בארץ. מוזיאון תל־אביב ראו היה עדיין בשדרות רוטשילד, והמוזיאונים הגדולים טרם הוקמו. אמנים חשובים חיפשו מקום להציג, אם זה במגדל דוד, בבית העם וגם ב"יד לבנים" בפתח־תקוה. שטרייכמן, סטימצקי ואחרים השאירו בעקבות התערוכות עבודות במקום, והמוזיאון רכש עבודות נוספות.

ב־1961־62 הוקם המוזיאון לאמנות, לאחר דרישה גוברת מצד האמנים. תרומה משמעותית לאוסף באה מאריה דוברון וצבי שור.

היש משהו מאפיין, קו מנחה לאוסף?

– לא היתה מדיניות של זרם, או קונספט מסוים. הגישה היתה פלורליסטית. האיכויות בהחלט משתנות, מטוב יותר לפחות טוב. בכל אופן, ניתן לראות מבנה משותף: המגמה היא פיגורטיבית ביסודה, ובאוסף יש מעט מאוד מייצגים של "אופקים חדשים" ואמנות מופשטת.

ובכל זאת, נראה שהיעדר מדיניות באוסף הוא תוצאה נלווית לטעמו האישי של מנהל המוזיאון דאז?

– כנראה. יש לזכור שהאוסף אינו הטבקיכל. יש אמנים שאינם מיוצגים כלל, כאורדן, זריצקי, או אמנים מהדור השני, כגרשוני, תומרקין ולביא.

כיצד נשמר האוסף?

– תודעת השימור קיימת כשני עשורים בלבד, יצירת תנאים אטמוספריים נאותים, כמו בקרה של לחות וחום, הכרת חרקים, מיסגור, עירנות לגבי קיומה של תומצה, או איסור על אחסנת מזון בסביבת המוזיאון – כל אלה לא היו מובנים מאליהם. מחלקת השימור של משרד החינוך בירושלים, בשיתוף עם המוזיאונים, הוקמה רק בשנים האחרונות. התקציבים לצורך זה מעולם לא היו גדולים. בעולם בעיית השימור ידועה יותר מעשרים שנה.

דאינך סבור שהיעדר מודעות בארץ מתקשר להעדר מודעות אסתטית בכלל. הרי העם היהודי עוסק באסתטיקה כמאה שנה בלבד.

– נכון. הדעה הרווחת היתה, שתמונות תלויות על הקיר או מאוחסנות. לא היתה מודעות לכך שחומרים אורגניים וחומרי צבע, בטמפרטורות מסוימות, מתבקעים. יתר־על־כן, חלק מהאמנים השתמשו בעבר בצבעים מתוצרת בית, שלא היו עמידים. לא היתה קיימת מודעות לכך ששיני הזמן עושות משהו לכל דבר, יהא זה חומר אורגני, או ברזל.

לצערי, דברים לא השתנו בצורה משמעותית, על אף שבאחרונה הצלחתי, במידה מסוימת, להחדיר את חשיבות הנושא. הוכנס מיזוג אויר, וקיבלנו תקציב (אף שאינו מספיק) לצרכי רסטורציה. מדי שנה אנו שולחים כ־20־30 עבודות לשיחזור. הנזקים, למרבה המזל, עדיין הפיכים.

אני מאמין שהופעת ספר האוסף, ופרסומו בציבור, יתרמו לנושא האמנות ולחשיבות השיחזור. לעבודות יש ערך אמנותי וכלכלי כאחד, וחבל שהן יירדו לטמיון.

חוסר מודעות לחשיבות השיחזור, והשתרשות האמנות הרציונלית והקונספטואלית במימסד, מצביעים, לדעתי, על תופעה דומה – ערכי יופי כחומרים רחוקים עדיין מנפשו של היהודי החדש. תמיד מחפשים לגיטימציה לדבר שמעבר.

– אני מסכים לכך בהחלט. כאורח פרדוקסלי, יהודים חילונים ודתיים נפגשים בנקודה זו. הרי גם הדתיים מעדיפים את המופשט, כי זה אינו נוגד את האיסור המפורש על עשיית פסל ומסיכה. בזמנו, היו כאלה שעברו על פסליו של אהרונסון והיו פוגעים בהם פיזית, על־ידי כריתת האף, למשל.

מה דעתך על אמנות ישראלית היום?

– קיימת טענה עיקרית, שאמנות טובה ניתנת לחשיפה אך ורק לאורך זמן, ושיכול להיות כי בעוד כ־500 שנה מה שנראה לנו מצוין היום, לא ייראה כך. טעמו האמנותי של אדם נקבע על־ידי חינוך מילדות ולימוד לאורך שנות חייו. עם זאת, אדם רחב־אופקים, בעל חוש אסתטי מפותח, לא יינעל רק על דברים שעליהם התחנך.

אמנות היא שפה שיש ללומדה, מה גם שהיא משתנית במהלך העיתים. אין סתירה בין אמנות קונספטואלית לבין אמנות מופשטת, או פיגורטיבית. הכל תקף. הבעיה היא, שרבים ננעלים על מגמה זו או אחרת, על אדם לשאוף עד סוף ימיו להתפתח, ולא ליצור עקבות מלאכותיות.

נראה שהמרכז האמנותי בישראל נעשה סטטי, והשוליים בביכול פלורליסטים ודינמיים יותר.

– המוזיאון שאני מנהל הוא בתחום הפריפריאלי, ולכן אני עשוי להישמע משוחד. אבל דומני שגם אדם המתמצא באמנות, ועוקב אחר המתרחש, רואה שדווקא מוזיאונים פריפריאליים יוצרים תנועה חדשה.

במרכז, על אף שמנהלים ואוצרים הם מקצועיים בהחלט, נותר רושם שהם ננעלים על מגמה מוגדרת ואינם פתוחים למתרחש באמנות הישראלית. הרבה אמנים טובים נשארים מחוץ לכתלי המוזיאונים הגדולים. צריך שיהיה יחס מסויים בין אמנות ישראלית לבין אמנות זרה. ייחודם של המוזיאונים הפריפריאליים הוא בהתמקדותם רק באמנות ישראלית. אולי זה טוב, כיוון שכך נוצרו נסיבות לעליית המוזיאונים הפריפריאליים. הרי החיים הם המכתיבים את הכללים לאמנות, ולא להיפך.

שמואל עובדיהו. (מאוסף מוזיאון פתח תקוה).

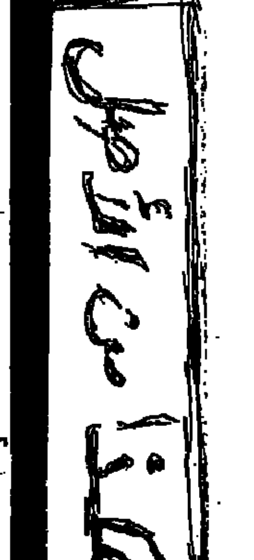

"ברוסיה רגילים לצעוק 'שריפה' אחרי שהכל כבר נשרף"

שיחה עם יורי טמירקנוב, מנצח־אורח בתזמורת הפילהרמונית הישראלית.

יוסי שיפמן

הטונים בשיחה עם יורי טמירקנוב, השוהה עתה בארץ כמנצח־אורח של התזמורת הפילהרמונית, היו די שקטים. שיחה נעימה של בני תרבות על קריירה, על מוסיקה, על זמן פנוי. אבל המסרים שנאמרו בשקט, הצטברו לסך הכל של תמונת מצב עגומה על רוסיה של היום, ועל תחושה עמוקה של עתיד שלא יהיה.

טמירקנוב: "המורה הראשון שלי לכינור, מקאברדה שבחלק הרוסי של קוקז, גר עכשיו בישראל ומלמד כאן. אבל לא רק הוא. אם הייתי אוסף את כל הנגנים שהיו 'הנגנים שלי' ברוסיה, הייתי יכול להקים כאן בקלות מחדש את התזמורת של טמירקנוב".

וזה לא שאין לטמירקנוב עבודה ברוסיה או מחוצה לה. הוא עצמו המנהל המוסיקלי של הפילהרמונית של סנט פטרבורג, מנצח אורח ראשון של הפילהרמונית המלכותית בלונדון, מנצח במחזוריות מרשימה על תזמורות פילדלפיה, בוסטון ולוס אנג'לס, ובאירופה על התזמורות של לייפציג ושל דרזדן. את התזמורת הרוסית שלו הוא לוקח לשלושה חודשי סיור בכל שנה "זהו מקור ההכנסה העיקרי של התזמורת ומאפשר קיום בכבוד לנגנים", הוא אומר.

אבל ברוסיה עצמה, מה שקורה שם, רחוק מלעודד. "זה מתחיל בסיורים שלנו לחו"ל. אני מרגיש את עצמי הכי טוב ברפרטואר הרומנטי המאוחר – ברוקנר, מאהלר, ברהמס. אבל מבקשים מאיתנו תמיד לנגן צ'ייקובסקי ורחמנינוב. כולם תופסים טרמפ על ימי ההולדת או ימי הזכרון של הרוסים, ומן המוסיקה הזאת אני כבר די עייף. את המלחינים הרוסים החדשים כמו שניטקה, פארט וגובאידולינה, אני לא מכיר. הקהל במערב והביקורת מכירים אותם טוב ממני, וגם אילו היטבתי להכיר את יצירותיהם, הרי לא את זה מבקשים מאיתנו לנגן. גם כאן, למרות שאני מנצח על שתי תכניות שונות – אחת גרמנית ואחת רוסית, והתזמורת היא ישראלית ולא רוסית, לא רוויתי נחת מן השילוב של הקונצ'רטו לכינור של חצ'טוריאן ו"שחרזאדה" של רימסקי־קורסקוב. אבל התזמורת לחצה ונעתרתי."

והקהל, הוא מרוצה מן הרפרטואר שמציע לו טמירקנוב?

– "הקהל משתנה מארץ לארץ, ואולי גם מעיר לעיר. במוסקבה הקהל יותר חם מאשר בלנינגרד." (לנינגרד? אתה לא אומר סנט פטרבורג?, אני שואל אותו באמצע) "אני חושב סנט פטרבורג. אני לא אוהב את השם לנינגרד אבל ההרגל עושה את שלו. בספרד הקהל מתלהב כמו במלחמת שוורים, יש הרבה צעקות, אבל זה לא אומר כלום על ההבנה של הקהל שם. ביפן כולם ממושמעים, מתחילים למחוא כפיים ביחד וגומרים למחוא ביחד. בישראל הקהל טוב ומתונך. אני לא מתרגש מן השיעולים והם לא מפריעים לי. מה שמפתיע אותי כאן זה שיש קהל לשש הופעות של טמירקנוב. בסנט פטרבורג, עיר עם אוכלוסיה גדולה הרבה יותר, בקושי מצליחים למלא שני אולמות, וכאן יש הרבה קהל והוא מתנהג בטבעיות. מה עוד אפשר לבקש?"

אתה מתלונן על כך שהרוסים מתבקשים לנגן מוסיקה רוסית קלאסית, אבל שמם של הרוסים לא הלך לפניהם בביצוע מעולה של הקלאסיקה או של הבארוק במוסיקה.

– "צריך להיזהר מהכללה, ואני מכיר את הנטייה לסטיגמה שאומרת 'רוסים לא יודעים לנגן מוצרט'. הסולנים הרוסים ידועים בביצועים מעולים לקלאסיקה המערבית. עם תזמורות ישנה בעיה אחרת. הרוסים ידועים בחולשת נגני כלי הנשיפה מעץ. זה אינו חדש ואת העובדה הזאת קשה להסתיר. לעומת זאת ידועים הרוסים במסורת המפוארת של נגינה בכלי קשת. וגם זו" הוא מוסיף בפיכחון עגום "סבלה קשות מן העזיבה של היהודים הרבים שבתוך התזמורת.

"הבעיה מתחילה בחינוך המוסיקלי. כל ילד רוסי שנטל כלי לידיו, הוכשר מתחילת דרכו לקריירה של סולן. אין הכשרה לקראת קריירה של נגן בתזמורת, כשזהו קו המחשבה העיקרי, נגרע לחלוטין חלקן של היצירות של מוצרט, היידן, באך. כנרים משקיעים ביצירות הוירטואוזיות של פגניני ומשם מייד אל הקונצ'רטו לכינור של צ'ייקובסקי. הפער שנוצר בחינוך המוסיקלי נותן את אותותיו, בייחוד אצל מי שאינם מפתחים קריירה עצמאית אלא הופכים לנגני תזמורת, ואלה הם כמובן הרוב".

ולא קרה כלום מאז השינוי במשטר ברוסיה?

– "המצב עוד הורע. היום מוסיקה כבר לא בכלל נחשבת, ולא נמצאת בסולם העדיפויות של המשטר. במשרדי הממשלה יושבים עדיין אותם אידיוטים, שממשיכים לחשוב חשיבה קומוניסטית. הם אינם מבינים שאם היום המוסיקה אינה בסדר העדיפויות הלאומי, נוצר נתק ברצף המוסיקלי, חוליה אחת מתפרקת, ואין אפשרות לחבר חוליה חדשה בעוד דור. הדור הבא פשוט לא יהיה".

וקהילת האמנים ברוסיה יושבת ושותקת?

– "קשה לצפות מן הקהילה הזאת היום למחאות. הם יודעים שאמנות אינה חשובה למשטר. שם רגילים לצעוק "שריפה" אחרי שהכל כבר שרוף. תראה מה קרה לאוצרות האמנות. אל המכירות הפומביות של סותבי'ס ובתערוכה של "פאברג'ה", מתגלגלים הדברים המפוארים ביותר שקישטו את ארמונות הצארים. איש אינו יודע איך הם עשו את דרכם למכירות. כשייגמר מלאי האמנויות ברוסיה, תיזכר הרשות, ואז יצטרכו הרבה כסף שאין, כדי להשיבו לרוסיה. וכך גם במוסיקה".

הכרה אקדמית לפופ וג'ז – במרכז המוסיקה "הד"

במרכז המוסיקה "הד" שביהוד ניתן יהיה לזכות בתואר אקדמי בתחום הג'ז והמוסיקה הקלה, בשיתוף אוניברסיטת אוקלהומה בארה"ב. הסכם על־כך נחתם בתום ביקורה ביהוד של שירל זורניץ', דיקן אוניברסיטת אוקלהומה. ההסכם ייכנס לתוקפו באוגוסט השנה.

ניתן יהיה להתקבל לאחד משני מסלולי לימוד מגמה למוסיקאים מקצועיים בתחום הג'ז, הרוק והפופ, ומסלול הכשרה למפיקים ומנהלים של גופים מוסיקליים. בוגרים שיסיימו שלוש שנות לימודים, יתקבלו לשנה הרביעית באוניברסיטת אוקלהומה, לקבלת תואר ראשון.

יהודה כהן, המנהל המוסיקלי של "הד" מרגיש, כי זו הפעם הראשונה שמוסד ישראלי יוכל להעניק לבוגריו תואר אקדמי בתחום הפופ והג'ז.

בין סגל המורים יהיו: ד"ר ארי בן־שבתאי, אלון כהן (נגן ראשי לכלי הקשה בפילהרמונית), נחום פרפרקוביץ' (פסנתרן ומעבד), סלאבה גנלין, רפי קדישזון, יוני רכטר, פטר ורטהיימר, דורון רפאלי, איתן איצקוביץ, המלחין ד"ר חיים פרמונט, אנשי הסאונד יהודה זיתון ואמיר בר משה ואחרים.

לצד לימודי המוסיקה הקלה ייפתח מכון שתתמחות במוסיקה קלאסית עכשווית, עם דגש על אמנות הביצוע.

12 מיליון דולר לבניית הקולג'

בימים אלה נשלמות תוכניות הבנייה של המשכן החדש של מרכז המוסיקה "הד", בעלות של 12 מיליון דולר. על המבנה, שיוקם על גבול יהוד־סביון, אחראים האדריכלים הישראליים עמי שנער ועמיר מאן, בפיקוחו של האדריכל ג'ון סטוריקו מארה"ב, מומחה בינלאומי בנושא האקוסטיקה.

הקולג' ישתרע על שטח של 30 דונם, ויהיה מורכב מארבעה מבנים: מעבדות מולטימדיה – אולפני וידיאו, אודיו, אנימציה, גרפיקה ומחשבים, אולם קונצרטים ל־1000 מקומות ישיבה, ספריה, מולטימדיה ומעונות סטודנטים. לצד הקולג' מתוכנן אמפיתיאטרון להופעות, וגן פסלים מוסיקלי, וכן תצוגה של כלי נגינה עתיקים ופסלים מוסיקליים, שיופעלו ע"י מחשב. תקציב הבנייה יכוסה ברובו מתרומות וקרנות של הקהילות היהודיות בארה"ב.

פסטיבל להיפים שהפכו ליאפים

הזמר והמלחין טום פקסטון יבקר בארץ בקיץ 1994. פקסטון, הכותב שירי מחאה, אחווה ושלום, התפרסם בשנות ה־60 וה־70, ומאז ממשיך להופיע ולכתוב שירים למען צדק ושלום בין עמים. הוא צמח מאותה קבוצה ניו־יורקית, שכללה את פיט סיגר, בוב דילן ופיל אוכס. הוא כתב מאות שירים, ביניהם את "מה למדת בגן היום?", ואת "Ramblin'Boy" "The Last Thing on my Mind".

פקסטון יבוא כדי להופיע בפסטיבל "סולם יעקב", שיתקיים בגן השלושה (סחנה) ב־1 וב־2 ביולי.

פקסטון יופיע יחד עם עוד עשרות להקות וזמרי קאונטרי, פולק ובלוז, חלקם מהארץ וחלקם מחו"ל, ביניהם להקת ה"סקיפלי" והבלוז "הוט ליקס קוקז" מאנגליה. הפסטיבל, בחסות משרד התיירות ובירה קרלסברג, מזכיר את וודסטוק. מאות המשפחות, עם ילדיהם, לנים בשטח במשך יומיים (אבל בלי הגשם שהיה בוודסטוק).

"סולם יעקב" מתקיים כבר 20 שנה, והוא מוכר היטב לקומץ של אנשים אשר לא מחמיצים את ההפנינג הזה אף שנה, למרות שהוא איננו פסטיבל המוני, ואין לו פירסום גדול.

השנה, עם בואו של תום פקסטון, מצפים לבואו של קהל בוגר וממוסד, "היפים" שהפכו "יאפים", אנשי שנות השישים והשבעים, וילדיהם – המבינים בדבר.

טס 24 שעות כדי להופיע 7 דקות

הפנטומימאי חנוך רוזן הופיע לפני זמן קצר בסין, כנציג ישראל, בפסטיבל הפנטומימה הבינלאומי שהתקיים שם. לפסטיבל הוזמנו נציגים מ־17 מדינות. חנוך רוזן טס 24 שעות הלוך, ו־24 שעות חזור, כדי להופיע שם בקטע בן 7 דקות. עם שובו ממשיך חנוך להריץ את הצגתו החדשה, "סיפורו של זרע", ברחבי הארץ.

להקת המחול הקיבוצית בת"א

להקת המחול הקיבוצית תתן הופעה נוספת בתל אביב, לפני סיבוב הופעות בספרד ובשוויץ. במופע שתי יצירות של כוריאוגרף הבית רמי באר – "כנפי חלום" ו"בזמן אמיתי". המופע ייערך ביום א' 10.4.94, ב"בית דני" בתל אביב.

"בזמן אמיתי" משמיע רמי באר את קולו באמצעים כוריאוגרפיים, שיש בתוכם רגשות פרטיים ומצבים חברתיים. מוסיקה – אלכס קלוד. "כנפי חלום" – הוא סולו מרגש באמצעות פיסול בתנועה ע"י שימוש ברומם, בביצוע אנגלין דורנבוס. מוסיקה – סמואל ברבר.

גבי ברלין ב"שירים ושלום"

מחרוזות ושירים בביצוע גבי ברלין, יצאו לראשונה על גבי תקליטור. שיר הנושא "שיר השלום" למילים ולחן של שייקה פייקוב נכתב במיוחד, במהלך תהליך המו"מ בין ישראל למדינות ערב והפלסטינים. בשיר משתתפים: אתי קארי, ורדינה כהן, חני דינור ובני גדלר.

בין המחרוזות: שירים דרום אמריקאים, שירי אהבה, שירי ראשונים, שירי שכונה, שירי השירה ושירים רוסיים. עיבודים והפקה מוסיקלית: יאיר שרגאי. מפיק בני רייג (אקו).

סטודנטים רוסיים ילמדו אמנות באבני

קבוצה גדולה של סטודנטים יהודים ממדינות חבר העמים, ילמדו בשנה הקרובה אמנות ועיצוב גרפי במכון אבני. הקבוצה אותרה ונבחנה ע"י משה עמר, מרכז המגמה לעיצוב גרפי, אשר נסע לרוסיה ולאוקראינה, במסגרת משלחת מאורגנת של הסוכנות היהודית ומינהל הסטודנטים, הנהוגה מזה מספר שנים, לאתר סטודנטים מוכשרים ולתת להם מילגות ללימודים בישראל.

למעוניינים נערכו מבחני קבלה בקייב ובמוסקבה, ואלה שנתקבלו, יחלו כבר בימים אלה בלימודי השפה העברית, כדי שעם בואם לכאן, בחודש ספטמבר הקרוב, יהיו מוכנים לשנת הלימודים הקרובה. הלימודים ימומנו ע"י הסוכנות היהודית.

ההללויה ביולי

"הללויה" – תחרות הזמר העולמית לנוער יהודי, תתקיים בחודש יולי 1994 – בבריכת הסולטן בירושלים – בהשתתפות נציגים מ־30 קהילות יהודיות מרחבי תבל.

מטרת התחרות היא להפגיש בני נוער מקהילות יהודיות בעולם, ולחזק את הקשר שלהם עם ישראל באמצעות התרבות, במקרה זה – שירים. משתתפי התחרות (בני 12 עד 21) אמורים להגיע ארצה כשבועיים לפני התחרות ובמהלכם יסיירו בארץ.

הנציג הישראלי אמור להיבחר בתחרות אשר תתקיים ב־21 באפריל 1994 – ברעננה.

התחרות היא יוזמה משותפת למשרד החינוך, אגודת "מיתר", ההסתדרות הציונית, החברה למתנ"סים וגופים נוספים, והיא מתקיימת זו השנה השלישית ברציפות.

חשיבות החום והחיבה

"הבית של מרווין", מאת סקוט מקפירסון, נוסח עברי: בן בר־שביט, בימוי: איציק ויינגרטן, תפאורה ותלבושות: פרידה שהם, מוסיקה: חגי אלקיים, תאורה: מאיר אלון, בתיאטרון "בית לסין".

האיזכור הקל ביותר של זיקנה חסרת־ישע או של מחלות חשוכות מרפא, מעורר בנו חרדה ודאגה לעצמנו ולקרובים לנו. לכן, הדמויות שמוביל הקהל בהצגה זו או אחרת, אינן קריטריון לערכה האמנותי של יצירה. מצבים סופניים כאלה מחדדים את החיפוש אחר משמעות החיים, והדמויות חייבות להיות מעניינות ועשירות, כדי לבחון מחדש את מערכת היחסים בה הן נתונות, כמו גם את ערכיהן.

גיבורת המחזה "הבית של מרווין" היא אשה ללא בעל, בן זוג, או ילדים. אין לה חברים או עבודה מעניינת, היא עסוקה אך ורק בטיפול באב סנילי ובדודה השקועה בצפייה בסדרות של אופרות סבון. כמעט כל המשאבים האפשריים, שיכולים להביא לצמיחה והתפתחות, חסומים בה. מחלת הסרטן שהיא לוקה בה בהחלט מכבידה ומכאיבה, אך לא גורעת מתפלות חייה. כאילו כל הקיום מתמצה בדעיכה, והתוספת של המחלה אומנם מעציבה, אבל לא מעוררת שום כוחות חדשים, כי אין מאין.

גודש האירועים אינו מוסיף לעוצמה הדרמטית, אלא הופך את ההצגה לפרודיה. האב הזקן של הגיבורה שלנו סנילי, אמה נפטרה מלוקמיה, דודתה סובלת מעקמת חמורה בעמוד השידרה. לסיפור העגום של בסי מתוספים תלאותיה של אחותה שהתגרשה מבעלה, שהתעלל בבנם הקטן, שהוא כיום בן שבע עשרה ונמצא במוסד לעבריינים צעירים.

האחיין הצעיר, מוצלח יחסית לאחרים, סובל רק מליקויי למידה. המשפחה הקרועה והחבולה הזו, מנסה להתאחד כדי לעזור לאחות החולה. בהדרגה, אט אט, נוצר קשר חמים, אך עדיין רופף, בין האחיות. הילדים, גם הם, חשים חיבה לדודה החדשה, המבינה והמתחשבת.

במחזה שלפנינו יש אמנם מצבים דרמטיים, אך עיבודים שטחי. יש חן לקלילות ולחוסר הרצינות בה גיבורי המחזה מתייחסים לבעיותיהם, ופה ושם הם מתלוצצים על חשבונם. אך בהיעדר רגשות יותר מורכבים, יחס זה נשאר בגדר הצחקות חביבות.

דמות הגיבורה הראשית תפורה במדויק על פי כללי המלודרמה של המאה התשע־עשרה. דמות האשה טובת הלב המקריבה את חייה למען אחרים. השחקנית רבקה נוימן מצליחה, בציפורניים, לבלום גלישה לסכמה זו. היא מראה לנו את חשיבות החום והחיבה שהיא מקבלת מאחרים. ענת וקסמן, בתפקיד האחות לי, וולגרית ומשקיעה הרבה אנרגיה בהצחקות, ונשארת בוטה גם בהתקרבות המהוססת בין האחיות.

הרופא, רפי תבור, מפוזר, נחמד, מסתיר את דאגתו לחוליו מאחורי הסברים מפורטים, החוזרים על עצמם. על חריגותיו זו השחקן לא מצליח להתגבר. משחק טוב הוא של דמות הנער המתבגר שמצליח להעביר פגיעות וזעקה שהוא עדיין ילד הזקוק לאהבה. אחיו הצעיר רך, חביב, צמא לבית חם ולאנשים שאיכפת להם ממנו.

המחזה מעלה בעיות קשות אך לדמויות אין כוחות להתמודד עמן. המחזאי והבמאי לא משכילים למצוא דרכים להצמיח ולפתח כוחות אלה. הרעיון שמעט אהבה והבנה יכולים להקל על חיי בני אדם, אומנם מחמם את הלב, אך לא מספיק בגירסתו זו, כדי לבנות עליו מחזה ולהעמיד הצגה.

"הבית של מרווין". מימין: ענת וקסמן, רפי תבור, רבקה נוימן, דבורת קידר, עדי סופר. איור: שמוליק כץ.

□□□ במוזיאון ארץ ישראל בת"א מוצגת תערוכת הקרמיקה של משה שק (גזיק). בתערוכה פסלי חרס – רובם של חיות דמיוניות וכן מיכלים גדולי מימדים, בהם בולט היסוד הטיפולי. כן יש צלחות המעוטרות במכחול עדין.

□□□ בתיאטרון ירושלים נערכת תערוכת אומנויות בדואיות, ובה מוצגים תכשיטים ומוצרי אופנה של "כרימה" – שהוא פרוייקט תעסוקה לנשים בדואיות.

□□□ ב־6.4.94 תפתח ב"גלריה המגדל" (רח' פריש 3, ת"א), תערוכת פיסול "עור גלי עץ", בה יציגו אברהם בורנשטיין, ברני פינק ועזרא אוריון. אוצר: משה סעידי.

□□□ תערוכתו של משה גרשוני "אני חייל" – ציורים 1980־82 מוצגת בגלריה גבעון (גורדון 35, ת"א) עד 8.4.94.

□□□ תערוכה בשם "שומקום" בה מציגים האמנים רדנית נור, נעמי שלו, יוסי ורדי ורני טרמר, מוצגת בגלריה העירונית בכפר סבא (רח' גאולה 12) עד 7.5.94.

□□□ תערוכת קרמיקה של דינה פיינדרוסטמן וגנתית נקי־מי, מוצגת ב"בית אות המוצר" הירושלמי (דרך חברון 12) עד 9.4.94.

גנתית נקי־מי.

□□□ תערוכתו של שמעון אבני מיצב – "תא לחץ ירוק", תוצג בתאריכים 11־29.4.94 בגלריה שרה ארמן בת"א.

□□□ צפורה רוזנבלום תציג "נקודת מבט" בבית אגודת הציירים והפסלים בת"א מ־10.4.94 עד 29.4.94.

□□□ "פרוייקט אמנים עוד" בו משתתפים סוזן ברון, ברברה ברנסטיין, ליפה גורדון, ג. ברי זוינר, אברהם לבנטל, יהודית מרגולים, גידליון פוסקים, ג'ניפר קולסקי, קרן קושל – מוצג במוזיאון ערד. והחל מ־18.4.94 תוצג התערוכה בבניין הכנסת.

□□□ תערוכה בשם "הצופה, המתבונן והער" של ענת צהור, תוצג מ־3.4.94 בגלריה ארטיפקט ביפו עד 26.4.94.

□□□ "חלום" הוא שם תערוכתו של אורי מעוז המציג ציורי פנדה ושמן על נייר, בתאריכים 8־30.4.94, בגלריה "ציאורים" שבקיבוץ אורים.

□□□ תערוכת ציורים של מרים כבסה תפתח ב־10.4.94 בגלריה דביר (רח' נחום 11 ת"א) ותוצג עד 14.5.94.

□□□ תערוכת צילום של אלי דיין (חבר גבעת ברנר), תפתח ב־5.4 במועדון לחבר שבקיבוץ גבעת ברנר, ותוצג שם עד 5.5.94.

□□□ אילנה בר תציג "טכניקה מעורבת על נייר", ודורית פינגוביץ־גוראריה תציג "עבודות שמן על עץ" – בגלריה "יפת 28" ביפו, בתאריכים 5־28.4.94.

□□□ "פגישה מחודשת" היא שם תערוכתם של יעל רשף ואריה ברקוביץ – ציורים בטכניקה מעורבת ואקרליק על בד – שתפתח ב־11.4.94 בגלריה "נופר אמנות" (נחלת בנימין 52 ת"א), ותוצג עד 2.5.94.

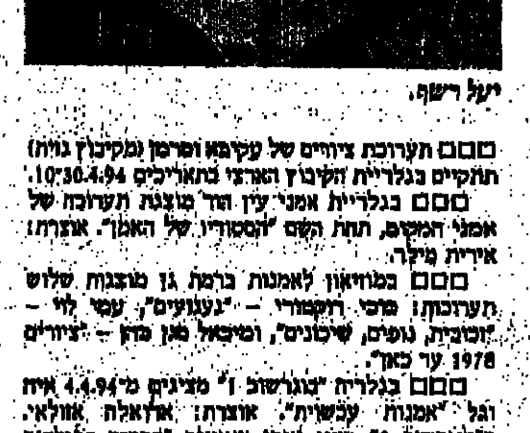

יעל רשף.

□□□ תערוכת ציורים של עקיבא ופרטן (מקיבוץ גוזה) תתקיים בגלריית הקיבוץ הארצי בתאריכים 10־30.4.94.

□□□ בגלריית אמני עין הוד מוצגת תערוכה של אמני המקום, תחת השם "הסטודיו של האמן". אוצרת: אירית מילר.

□□□ במוזיאון לאמנות ברמת גן מוצגות שלוש תערוכות: מרכי רוקמורי – "געגועים", עמי לוי – "זכוכית, נופים, שיכונים", ומיכאל מאן כהן – "ציורים 1978 עד כאן".

□□□ בגלריה "בוגרשוב 1" מציגים מ־4.4.94 איה וגל "אמנות עכשווית". אוצרת: אדראלה אוולאי. ב"בוגרשוב 2" מציג אורי שמטר "פרקים בתולדות האמנות הישראלית". אוצרת: מיכל היימן.

חתימת הצייר וחתימת המצוייר

תערוכת דיוקנות של אסירי גיטו טרזין, שצויירו על־ידי מקס פלצ'ק, עד שנספה גם הוא באושוויץ – תוצג מיום ד' הקרוב במוזיאון "יד ושם" בירושלים.

70 דיוקנות של אסירי גיטו טרזין בצ'כוסלובקיה, העילית הרוחנית והתרבותית שהגיעה לגיטו ממערב אירופה, שצויירו על־ידי צייר בלתי ידוע בשם מקס פלצ'ק, יוצגו ממחרתיים, 6.4, בתערוכה שנפתחת במוזיאון לאמנות "יד ושם" בירושלים. זו פעם ראשונה שבה מוצגים ציוריו של פלצ'ק, שנספה עם מרבית האנשים שצייר בגיטו.

הציורים הגיעו בדרך לא־דרך בשנות החמישים ל"יד ושם", אך עד היום לא ידוע כיצד ניצלו התמונות ומי טרח להביאן לישראל בשלימותן. התערוכה נקראת "חתימה כפולה". התערוכה הוכנה ע"י אוצרת המוזיאון, בלה שומר־זייצק, שערכה מחקר על תולדות האמן, על יצירותיו, ועל הדמויות המופיעות בהן. עד היום טרם ידוע מה היה עיסוקו של פלצ'ק, וכיצד הצליח לרשום בתוך הגיטו.

גיטו טרזין נחשב כ"גיטו לדוגמה". הנאצים בחרו בו כדי להראות לעולם עד כמה "טוב" בו ליהודים, והסוו את ייעודו האמיתי – כמחנה מעבר בדרך להשמדת היהודים באושוויץ־בירקנאו. לפיכך הורימו אליו בעיקר את האינטליגנציה היהודית, ואף איפשרו ליושבים בו אוטונומיה פנימית וחיי תרבות.

מקס פלצ'ק צייר בגיטו במשך 8 חודשים. הוא הנציח את דיוקנותיהם של 550 אסירים, ימים ואולי שעות לפני שנשלחו לאושוויץ. הוא ביקש כנראה להנציח את חבריו שחיו על זמן שאול מאד, ולכן ביקש מהם לרשום בכל ציור פרטים ביוגרפיים, לכתוב כמה מילות הקדשה בשולי הציור ולחתום. הוא צירף את חתימתו שלו ורשם תאריך. הציור הפך למעין תעודה מוסכמת והחתום בחתימה כפולה – מסמך חתום בידי שני עדים הבאים לאשר ולהנציח את המקום ואת עובדת היותם חיים, מסמך שאולי ישרוד גם אם הם לא ישרדו. מכאן שם התערוכה: "חתימה כפולה". הציור האחרון שלו נעשה כשבוע ימים לפני שגורש בעצמו לאושוויץ.

נראה שסגנון הציור הקריקטוריסטי של פלצ'ק היה בורר כלי להתמודד עם המצוקה החריפה, אמצעי לעדן את כעסיו, חרדותיו ותחושת חוסר האונים שלו לנוכח ההוצאות שסביבו. ואולם לעתים בחר לצייר את דמויותיו בסגנון ראליסטי דווקא – לרוב היו אלה דמויות של אנשים מבוגרים שצוירו זמן קצר לפני מותם ומראה פניהם שיקף את מצבם.

התערוכה תהיה פתוחה במשך ארבעה חודשים.

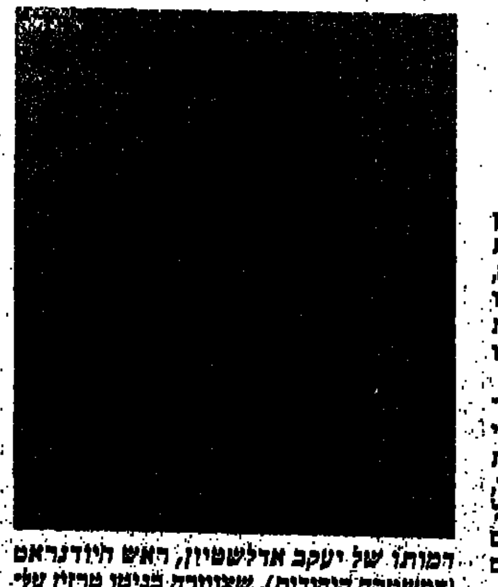

דמותו של יעקב אדלשטיין, ראש היודנראט (המשטרה היהודית), שצוירה בגיטו טרזין על־ידי מקס פלצ'ק. בשולי התמונה חתימותיהם של אדלשטיין ופלצ'ק, ותאריך הציור: 25.5.43.

מבזקים כלכליים

בקרים מגבעת ברנר להקלת עומס התנועה בכניסה לאמסטרדם

■ בקרים מסוג MB־71, שפותחו על־ידי חברת גביש מגבעת ברנר, נבחרו על־ידי חברה הולנדית גדולה לפרויקט נסיוני שמטרתו הקלת עומס התנועה באמסטרדם. במסגרת הפרויקט, המבוצע על כביש הגישה המהיר לאמסטרדם, יכתבו רשויות התחבורה בהולנד ניצול מירבי של המכוניות הנכנסות לעיר, על מנת שבמקום להכניס אדם אחד תכניס אותה מכונית שלושה או ארבעה אנשים (CARPOOL).

מנכ"ל גביש, יובל לניר, מסר כי מערכת הבקרה, המשלבת מצלמות טלוויזיה במעגל סגור, חיישנים אלקטרוניים והפעלה של רמזורים, שלטים ומחסומים, תופעל על־ידי הבקרים מסוג MB־71 מתוצרת המפעל, המפוזרים לאורך המסלול (21 קטעים באורך 750 מטר כל אחד).

השאלה החשובה ביותר עליה נתבקשה גביש להשיב היא, מה יהיה זמן הסריקה של כל הבקרים ברשת. התשובה, כי משך הסריקה של כל הבקרים יהיה פחות משנייה אחת, התקבלה בהפתעה ואף בחוסר אמון מסוים על־ידי המתכננים. בשלב זה, כחודש לפני מועד פתיחת הפרויקט - בעלות כוללת של כ־3 מיליון גילדן, כ־1.5 מיליון דולר - נתבקשה החברה הישראלית להעמיד את הבקרים למבחן, ושלושה צוותים בדקו את הבקרים הישראליים במעבדות. הפנייה לחברה הישראלית נעשתה לאחר שיחידות דומות, מתוצרת שוודיה וגרמניה, נתגלו כבלתי מתאימות.

הבעיה המרכזית העומדת בפני רשויות התחבורה בדמוגיית הכניסה לערים הגדולות, גם בישראל, היא יצירת מוטיבציה בציבור להשתמש בפתרון זה. ממשלת הולנד, בעידוד מועצת הקהילייה האירופית, החליטה לבדוק פתרון אפשרי. בכביש הגישה המהיר המזרחי לעיר אמסטרדם נבחר מסלול באורך 16 ק"מ, המיועד אך ורק לכלי רכב המסיעים 3 נוסעים ויותר. המסלול הנבחר הוכרז כמסלול סגור, ומכונית שנכנסת אליו יכולה לצאת ממנו רק בסופו. הצלחת הפרויקט היתה תלויה בזרימה רצופה ובלתי מופרעת של כלי הרכב הנעים באותו מסלול. הגורמים היכולים להפריע לתנועה הם נהגים הנוסעים במהירות חריגה (גבוהה או נמוכה), ומכוניות הנתקעות בגלל תקלה טכנית. לצורך זה הוקמה על־ידי המתכננים מערכת בקרה לזיהוי מכוניות חריגות, או התפתחות של חסימות, המפעילה במהירות מערכת של מחסומים ורמזורים על מנת למנוע כניסת מכוניות נוספות למסלול המיוחד.

תוצאות ביניים מעלות, כי מנקודת ראותו של הנהג נגרם חיסכון של בין 15 ל־20 דקות בזמן הכניסה לעיר. ממשלת הולנד שוקלת לתגמל את נהגי ה־CARPOOL, ואת הנוסעים האחרים, על־ידי מענקים כספיים והסדרת מקומות חניה חינם ליד מקום עבודתם.

ציוד משרדי — המזכירה קובעת

■ 77.3% מהמנהלים בישראל מייחסים חשיבות רבה לדעת מזכירותיהם בהחלטות על רכישת ציוד משרדי - כך עולה מסקר שנעשה על־ידי חברת IEI, תערוכות בינלאומיות ישראל. הסקר הקיף מדגם של 115 מנהלים בתחומי התעשייה, השירותים והמסחר. כל המנהלים הנשאלים השיבו כי הם משתפים את מנהלת המשרד ואת המזכירה בתהליך קבלת ההחלטות לגבי רכישת ציוד ושירותים שונים למשרד.

ב־55.6% מהמקרים מטיל המנהל את עריכת סקר השוק ובחירת הספק על המזכירה.

במספר תחומים יש לדעת המזכירה משקל מכריע בקבלת ההחלטה אילו מוצרים ושירותים לרכוש, מאיזה סוג ואצל איזה ספק. 87% מהמזכירות מחליטות איזו תוכנה יש לרכוש; ל־80% מהמזכירות יש זכות וטו על רכישת ציוד, שירותים או תוכנה מסוג זה או אחר.

התחומים שבהם יש למזכירה השפעה משמעותית, הם עיבוד תמלילים; מערכת טלפונים; פקסימיליה; מכונת צילום; ציוד ותומרים לפינת המטבח; אמצעי תיוק; ציוד משרדי מתכלה; הזמנת חדרים בבית מלון; השכרת רכב; שירותי שליחים; שירותי שכפול; הזמנת כרטיסי טיסה.

הסקר מהווה חלק מסקרי קבלת החלטות הנערך לצורך תכנון מערכי תערוכות מסחריות בשנים הבאות. מסקנותיו ייושמו בתערוכת נשים 94, שתתקיים בחודש יולי במלון הילטון בתל־אביב, שתתמקד בשלושה תחומים: אשת ניהול, אשת קריירה ואשה יפה.

מגופים למוביל הארצי של אורוגוואי

■ במפעל דורות לברזי תעשייה וחקלאות, מקיבוץ דורות, מושלם בימים אלה פרויקט נסיוני להתקנת מגופי הקטנה לחץ בקו המים הראשי המוביל מי שתייה למונטווידאו. הפרויקט מבוצע על־פי הזמנת חברת המים הלאומית של אורוגוואי, בעקבות בעיות חוזרות ונשנות של פיצוצים בצנרת הולכת המים לעיר, ואי־יכולתם של המגופים הקיימים לעמוד בלחץ.

מנהל הדסק לאמל"ט, גבריאל מזרחי, מציין כי הפרויקט יהווה פריצת דרך בכל הקשור לשיתוף פעולה בין דורות לחברה המובילה באורוגוואי בתחום הולכת המים.

לצורך ביצוע הפרויקט ייצרו בדורות מגופים בקטרים של 8 ו־6 אינטשים, לפי הספציפיקציות המיוחדות שנשלחו מאורוגוואי, ואשר נבדקו במפעל בתנאי אמת. כן החל המפעל בתכנון וייצור של מגופים בקוטר 12 אינטש, לאותו פרויקט.

במקביל ערכו מהנדסי המפעל הקיבוצי סמינר למהנדסי חברת המים של אורוגוואי, לצורך הדרכה בשימוש והפעלה של המגופים מתוצרתו.

ברבעון הראשון של השנה חל גידול של 37% ביצוא המפעל, לעומת הרבעון הראשון ב־93. צפי המכירות של המפעל ל־94 עומד על כ־7 מיליון דולר, מזה כ־75% ליצוא.

מסננים לשרימפס באוסטרליה

■ פיתוח של מפעל עמיעד מערכות סינון מקיבוץ עמיעד עתיד למגדלי השרימפס באוסטרליה את הבעיה של הזיהום הלקיקי פלנקטון לבריכות הגידול, המופיעים כחסילונים בתחילת תהליך גידולם. באמצעות חברת עמיעד־אוסטרליה הושלם באחרונה פרויקט להתקנת מערכת סינון מרכזי גדולה בחוות הגידול לשרימפס של משרד החקלאות האוסטרלי בקווינסלנד.

מנהל השיווק של עמיעד באסיה ובאוקיאניה, עוזי בן־צבי, מסר במסגרת הפרויקט, שעלותו כ־15 אלף דולר, התקנה מערכת של מסנני מברשת ABF, בדרגת סינון של 80 מיקרון, שפתרה לחלוטין את הבעיה. כן סיתחה החברה לצורך אותו פרויקט מסנני נירוסטה בקוטר 4 צול, כדי להתמודד עם בעיית מליחות המים בהם פועלת המערכת.

חוות הגידול בקווינסלנד משמשת כבית אימון לתקופת הגידול הראשונה של החסילונים, ומשם הם מועברים לגידול בחוות פרטיות. בעמיעד מציינים את פוטנציאל היצוא הגדול של מערכות סינון אלה, כיוון ש־95% מהשרימפס בעולם גדלים בבריכות גידול ורק 5% מקורם מהים.

יפן ברשימת המכשילים

כסף עולמי

ארה"ב

בתחילת השבוע שעבר (25.3.94-1.4.94) החל הדולר להתאושש מהיחלשותו בעקבות רצח המועמד לנשיאות של המפלגה השלטת במקסיקו, בשבוע הקודם, ונסחר ב־1.662 מר"ג. הדולר נתמך מהמתיחות בין קוריאה הדרומית לצפונית, לאחר שארה"ב הודיעה כי תשלח טילי פטריוט לדרום־קוריאה. הצהרתו של סגן שר החוץ הרוסי, כי רוסיה מחוייבת לבוא לעזרת צפון קוריאה במקרה שזו תותקף ללא התגרות מצידה, והשמועות על מחלת השחמת של נשיא רוסיה בוריס ילצין, הוסיפו לתמוך בדולר.

ארה"ב נמנעת מעימות ישיר עם יפן בתחום הסחר, על רקע המצב המתוח בקוריאה. הדולר נחלש ל־103.50 ין.

ביום ה' שעבר פירסמה ארה"ב את הרשימה השנתית של מדינות המעמידות מכשולי סחר גדולים ויפן צויינה בו במיוחד.

הדולר קיבל תמיכה נוספת מפרסום הגידול של 1.9% במכירות בתים חדשים בפברואר ועלייה במדד בטחון הצרכנים ל־86.7% במארס, לאחר 79.9% בפברואר.

הדולר נחלש ל־1.6670 מר"ג ו־102.80 ין ביום ו', לאחר נפילה בשוקי האג"ח והמניות בארה"ב. האג"ח של האוצר ירד בכחצי נקודת האחוז, ל־7.11% תשואה. מדד הדאו־ג'ונס ירד ב־72 נקודות, לשפל העמוק ביותר בחמשת החודשים האחרונים.

בסוף השבוע התחזק הדולר מעט, ל־1.6778 מר"ג, בעקבות התאוששות קלה בשוקי האג"ח והמניות. מדד הדאו ג'ונס עלה בתום המסחר בניו־יורק ב־6 נקודות, לאחר שבמהלך המסחר היה בירידה של יותר מ־60 נקודות.

נתוני התעסוקה בארה"ב, שהתפרסמו ביום ו', הראו גידול של 456 אלף משרות, כפול מהתחזיות של רוב הכלכלנים, לעומת גידול של 217 אלף משרות בפברואר. גם ביחס לין התחזק מעט הדולר בסוף השבוע, ונסחר ברמה של 103 ין.

המכירות הערוכות של הדולר שהיו באחרונה נבעו מההשקפה של השוק, כי החיכוכים בין ארה"ב ויפן מתרבים ועשויים לגרום למימשל קלינטון לדחוף לין חזק, כנשק בסכסוך הסחר.

יש החושבים, שהפדרל ריזרב מודאג מחולשת שלושת השווקים (אג"ח, מניות, מט"ח) בארה"ב, ולכן עשוי להתערב במסחר בקניית דולרים. במקרה כזה, הדולר יתחזק ב־1־2 ין, אך צפויות מכירות כבדות של משקיעים ויצואנים.

יפן

בתחילת השבוע נסחר היין בטווח שבין 104.50 ל־105.20 יין לדולר, כשהחששות מהתערבות הבנק המרכזי של יפן ברמות שמתחת ל־104.50 מהוות מחסום להתחזקותו.

ביום ג' התפרסמה חבילת האמצעים לפתיחת השוק של יפן. החבילה, המצומצמת מאוד והחסרה פרטים, התקבלה בקרירות רבה ע"י ארה"ב. בחבילה בלולות רפורמות במיסים ועבודות ציבוריות. היפנים טוענים, כי היא תוכננה להוריד את העודף המסחרי של יפן ל־2.8% מהתמ"ג, לעומת 3.1% מהתמ"ג לשנת הכספים שהסתיימה ב־31 במארס.

כתגובה לפרסום החבילה החל גל של מכירות של דולרים תמורת ינים, שגרם להתחזקות היין. הבנק המרכזי של יפן התערב במסחר בקניית דולרים ברמה של 103.50 ין לדולר, אך ברור היה שהיין ימשיך להתחזק ללא תגובה אוהדת של ארה"ב לחבילה.

למחרת, בעקבות תגובות שליליות מצד ארה"ב, המשיך היין להתחזק. התערבויות חוזרות של הבנק המרכזי של יפן, ברמה של 102.40 ין, הצליחו לחזק את הדולר מעט והוא נסחר ב־102.95 ין.

התחזקות היין החלה לאחר שנציג הסחר של ארה"ב, קנטור, אמר כי תחבילה שפירסמו היפנים אינה מספקת את ארה"ב. שגריר ארה"ב ביפן, מונדייל, אמר שהחבילה חסרה פרטים.

לקראת פרסום הרשימה השנתית של המדינות המערימות מכשולים על הסחר של ארה"ב, עלה המתח לשיאו, והיין המשיך להתחזק. נסיונות של הבנק המרכזי היפני לחזק את הדולר מעל 103 ין, לא הצליחו.

סיום שנת הכספים ביפן תמך אף הוא ביין, בשל נטיית המשקיעים לצאת מפוזיציות המט"ח לפני סגירת הספרים, והוא התחזק ל־102.80 ין. ב־1 באפריל נחלש מעט היין, לאחר שפקיד אמריקני בכיר אמר שארה"ב אינה מנסה להשתמש ביין חזק כמכשיר סחר. אך השוק לקח את ההצהרה בערבון מוגבל, שכן הפדרל ריזרב נמנע מהתערבות במסחר במשך כל התקופה האחרונה, גם כאשר היין התחזק כמעט עד לשיאו שאחרי מלחמת העולם השנייה (100.40 יין לדולר).

	שער המטבעות ביחס ל		
	מר"ג	לישט	ין
השער הגבוה ביותר	1.6625	1.44995	102.40
השער הנמוך ביותר	1.6983	1.4720	104.86

תחזיות ל־8.4.94	
מר"ג	1.67
ין	102.00

גרמניה

בתחילת השבוע נחלש המר"ג ביחס לדולר ל־1.6793 מר"ג, וביחס למטבעות האירופיים. המדד במערב גרמניה עלה ב־3.2%, נתון המורה על לחצים אינפלציוניים. ריבית הרכש החוזר (REPO) שוב ירדה השבוע כ־4 נקודות בסיס, ל־5.76%, מ־5.80% שנקבעו בשבוע שעבר.

בהמשך השבוע התחזק המר"ג ביחס לדולר ל־1.6670 מר"ג, אך המשיך להיחלש ביחס למטבעות האירופיים. בסוף השבוע שוב נחלש המר"ג, ל־1.6780 מר"ג לדולר.

בריטניה

השטרלינג נסחר בתחילת השבוע ב־1.4963 לישט לדולר. ביום ד' נחלש השטרלינג ל־1.4789 לישט לדולר ול־2.4735 לישט מר"ג, השפל העמוק ביותר בחמשת החודשים האחרונים.

היחלשות המטבע הבריטי נבעה מדאגות השוק בשל אובדן הביטחון של המפלגה השמרנית השלטת בראש הממשלה ג'ון מייג'ור. ביום ה' ערך שר האוצר קלארק מסיבת עיתונאים בנושאי כלכלה, והשטרלינג התייצב. בסוף השבוע התחזק השטרלינג ל־2.488 מר"ג ול־1.4840 דולר.

הלחץ על השטרלינג נובע מציפיות השוק לירידת הריבית בבריטניה, בעקבות הנתונים המצביעים על התייצבות המשק.

איטליה

בתחילת השבוע שעבר התקיימו הבחירות הכלליות באיטליה. ביום שני התפרסמו תחזיות המדגם, שהראו ניצחון ברור לגוש הימין, "איחוד החופש". כתגובה התחזקה הלירטה האיטלקית ל־890 ליא"ט למר"ג ו־1639 ליא"ט לדולר. בהמשך השבוע המשיכה הלירטה להתחזק ביחס למר"ג ל־963 ליא"ט, בשל הציפיות שממשלה חדשה תיכון מוקדם משציפו. שני מנהיגי "איחוד החופש" אמרו, שהם מקווים לסיים את התהליך בקרוב.

להערכת כלכלנים, סביר להניח כי הממשלה החדשה תבסס את המדיניות הכלכלית שלה במציאות, במקום לנסות לענות על משאלות־לב הציבור. בסוף השבוע התחזקה הלירטה עד 963 ליא"ט למר"ג ו־1,617.50 ליא"ט לדולר.

פורטוגל

הבנק המרכזי של פורטוגל העלה את שער הריבית לשער החזירום שלו, מ־11% ל־13%. האסקודו התחזק מעט ביחס למרק הגרמני, ל־102.55 אסקודו, מ־103.25 אסקודו.

הסקירה הוכנה ע"י מחלקת המט"ח בבנק הפועלים

ביתן מידע של מכון היצוא בתערוכת סקיוריטס בהונג־קונג

■ מכון מיצוא הישראלי יקים ביתן מידע משולב בסקיוריטקס 94, תערוכה של מוצרי אבטחה שתתקיים בהונג־קונג בתחילת חודש יוני. היצרנים מישראל ישתתפו בביתן באמצעות קטלוגים וחומר פרסומי.

תערוכת סקיוריטקס 94 נערכת זו הפעם השלישית מאז 1990 (אחת לשנתיים), ונחשבת כתערוכה החשובה ביותר בתחום זה באיזור דרום־מזרח אסיה.

חיים אשכנזי, ממונה אלקטרוניקה ואבטחה באגף השיווק של מכון היצוא, מציין כי יתרונה העיקרי של הונג־קונג, המדורגת במקום העשירי בסחר העולמי, והמהווה מרכז בינלאומי חשוב כשלעצמה, הוא בהיותה שער כניסה ראשי לסין. לדבריו, השיפור ברווחיות ושילוב הגמגה של מעבר תושבים למרכזים עירוניים גדולים, עם הגידול העצום בתיירות, מגבירים שם את הדרישה למערכות בטיחות.

צנרת פלסטיק מן הקיבוץ לאחר עלייה לרגל בספרד

■ פיתוחו של מפעל גולן מוצרי פלסטיק מקיבוץ שער הגולן סייע בידי ממשלת ספרד לחנוך את כפר המבקרים באתר סנטיאגו דה קומפוסטלה, הידוע כאתר השלישי בחשיבותו בעולם לעולי הרגל נוצריים. המפעל הקיבוצי השלים פרויקט בהיקף של כרבע מיליון דולר, של הולכת מים לאתר, שכללה הנחת צנרת מקסגול בקוטר 110 מ"מ לאורך מספר קילומטרים.

על הקמת הכפר הוחלט בעקבות אירועי 500 שנה לגילוי אמריקה. צנרת מקסגול נמצאה מתאימה מאחר שהקרקע באיזור היא קורוזיבית, ואינה מאפשרת הנחת צנרת מתכת.

הודעות בכרטיס פלסטיק

■ ביפר תקשורת, מיסודן של מוטורולה ישראל וביפר־סייג'קול, מכניסה לשירות ביפר בגודל כרטיס אשראי, שניתן לשאת בכיס, או אפילו בארנק, במקום הביפר הרגיל, הנישא בחגורה.

ה"ביפר קארד" הוא ביפר ספרתי, המאפשר קליטה של מספרים בלבד, ללא טקסט. מספרים אלה יכולים להיות מספרי טלפון, שאליהם מתבקש המנוי להתקשר, או כל צירוף מספרים הידוע לבעל הביפר, כולל סכומים כספיים, קודים וכסכמים וכו'.

כדי להשאיר הודעה לנושא הכרטיס אין צורך לשוחח עם מוקד אנושי. משגר ההודעה מחייג את מספר הטלפון של המנוי, וכאשר הוא נענה על ידי המחשב הוא מתבקש להקיש (בטלפון צלילי) את הקוד הספרתי המבוקש.

בכרטיס יש תצוגה חזיתית ספרתית של 12 ספרות, כולל תאורת רקע למקומות חשוכים. יש לו זיכרון לשמירת 8 הודעות בנות 24 סימנים כל אחת. בכל הודעה נשמרת שעת קבלת ההודעה, וניתן לנעול ולמנוע מחיקה של הודעות חשובות. הכרטיס פועל גם כשעון דיגיטלי.

המחיר - 987 שקל, כולל דמי חיבור ורישוי. מחיר השירות השוטף - מ־40 שקל לחודש, לא כולל מע"מ.

טלוויזיה

06.30 חדשות בעברית ובערבית
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 בוקר טוב - פירוס שידורי הבוקר
08.05 שעת כושר
10.15 אכפת לי - תוכנית אקטואליה
14.00 פרפר נחמד - דבר אלי בפתקים
14.30 הקלברי פין
15.00 אחים מתוך בחירה - סדרה עלילתית על שני אחים, סקוט וברט. סקוט, בן מאומץ, מרגיש לא אהוד ובורח מהבית להרים בקנדה. אחיו, שאוהב אותו מאוד, יוצא לחפש אחריו
15.30 פינג פונג - אולפן חי
15.35 עלילות מייסון
15.55 פינג פונג - אולפן חי
16.00 חדשות
16.05 פינג פונג - אולפן חי
16.15 מי סופר - סדרה המפגישה ילדים עם סופרים וספריהם
16.30 פינג פונג - אולפן חי
16.35 הציפוקים הסדליקים
17.00 ערב חדש - מנחה: אמנון לוי
17.30 פינג פונג - אולפן חי
17.35 חיות וחיוכים
18.00 פינג פונג - אולפן חי
18.05 גארפילד - סדרה בהופעה
18.10 פינג פונג - אולפן חי
18.15 החדשות באנגלית
18.30 ספורט - מגזין אירועי ספורט
19.00 חדשות
19.30 אב מיפוס - על ממציאים והמצאות
20.00 מבט - חדשות; שבשבת
21.00 פופוליטיקה - עם יעקב אחימאיר
22.10 חשיפה לצפון - דרמה קומית
23.00 שעה לחצות - חדשות הלילה
23.10 מנירנברג עד נירנברג - סרט תעודה בשני חלקים של הבמאי פרדריך רוסיף, המשחזר את ההיסטוריה של הרייך השלישי מ־1935 - שנת החוקים הגזעניים של נירנברג ועד 1945 - שנת משפטי הראווה של המנהיגים הנאצים בידי בעלות הברית. הסרט מבוסס על קטעי ארכיון. חלק ראשון: הניצחון והמלחמה
00.35 פסוקו של יום

ערוץ 2

14.00 הפסקת צהריים - עם בהיה ברק
14.30 משימה סודית ביותר - סדרת הרפתקאות ומסתורין
15.00 זמן דיסני - השבוע של גופי - סדרת הנפשה מדובבת לילדים
16.00 בוא לעוף עם דיסני - סרט טלוויזיה משולט של וולט דיסני
17.00 החדשות
17.05 דוגי האוזר - רופא - סדרת דרמה קומית
17.30 דובילה - משחק טלוויזיה מקורי בשידור חי, בשיתוף הצופים
18.00 הדינוזאורים - סדרה קומית לכל המשפחה
18.30 בומה בום - תוכנית לילדים המוגשת בידי ילדים
19.00 קרוב רחוק - סדרת דרמה בהמשכים
19.30 יותר מזל משכל - משחק טלוויזיה בהנחיית דני רופ
20.00 החדשות
20.30 מופע הטלוויזיה של מל ומשה - תוכנית בידור - המשך מעלליהם של מל ומשה בקטעי צחוק ומערכונים, והכול בסגנון ייחודי ומשעשע. שחקנים: מל פרידמן ומשה פרסטר
21.00 כל שני וחמישי רפי רשף
22.00 לילה גוב - תוכנית בידור בהנחייתו של גידי גוב
23.00 איש הנצח - סדרת מתח ודרמה. פרק 22 ואחרון: הציידים. חברו של סקלאוד נרצח וחבר נוסף נלקח בשבי. סקלאוד מנסה לברר מי מחסל את בני האלמוות. מתברר שזו חבורה החוששת מהשתלטות בני האלמוות על העולם ומטרתה היא לחסלם באמצעות גילוטינה. סקלאוד גובר עליהם ועורך טקס קבורה לידידו
23.30 החדשות
23.35 איש הנצח - המשך

רדיו

קול המוסיקה

06.06 לקום עם מוסיקה - שעה ראשונה
07.07 לקום עם מוסיקה - שעה שנייה
08.05 לקום עם מוסיקה - שעה שלישית
09.00 תכניות הבוקר של קול המוסיקה - בוקר שני - מוסיקה עממית בהשתנות. מנחם קן־שושן: סוויטה בולגרית. הקול הבולגרי: מקהלת נשים אותנטית מבולגריה: הפוליפוניה מקורסיקה: שילוב של שירה פוליפונית והטרופונית, מקצבים מאפריקה, ננים צוענים מסורת־אירופה ונני ג'אז. פול וינטר וזמרי דמיטרי פוקרובסקי: מפגש בין המקהלה האותנטית ממוסקווה לבין המוסיקאים החברים בקונסורט של פול וינטר
10.00 לרכוב עם בני - אדי דניאלס וגרי ברטון בוויברפון משחזרים את ימיהם היפים של בני גודמן וליונל האמפטון. הקלטה חיה מפסטיבל הג'אז באילת, 1993
11.10 אמריקה, אמריקה - גרשווין: קונצ'רטו בפה מז'ור לפסנתר ולתזמורת. בארבר: קונצ'רטו לצ'לו ולתזמורת, אופ' 22 (יו־יו מה/ התזמ' הסימ' בולטימור/ ד. זינמן). קופלנד: סונטה לפסנתר
12.35 כלי־קשת מכסה זוויות - האטר/ שוידר/ שולץ/ אוסובאן: קורנגולד: שישייה בדה מז'ור לכלי־קשת, אופ' 10; יוס, דורפמן: הכלי־זמר המכושף: ג'ון ויליאמס: פרקים מתוך המוסיקה לסרט רשימת שינדלר (יצחק פרלמן ונגנים מתוך הסימ' של בוסטון)
13.57 בימת שיר - בעריכת אילנה צוקרמן. מאחורי כל זה מסתתר אושר גדול - יהודה עמיחי
14.06 מוסיקה לשעת צהריים - בעריכת אפרים וייל - סופה: הפתיחה המשורר והאיכר (מוצח - זובין מהטה) - קטעים מתוך האופרטה בוקאצ'ו. (סולנים, מקהלה ותז' בניצוח קורט אייכהורן) - הפתיחה לאופרטה קוולריה קלה (ז. מהטה): יוהן שטראוס הבן: ולס הקיסר (לורין מאזל)/ שירים מתוך האופרטות העטלף וברון הצוענים/ האולס דם וינאי; להאר וליגקה: שירים מפי ריכרד טאובר: יוסף שטראוס: ולס שברון החושים (לורין מאזל); יוסף ויוהן שטראוס: פולקות: יוהן שטראוס הבן: סיפורים מיערות וינה; יוהן שטראוס האב: מרש רדצקי.
16.00 מחזורי יצירות - היצירות לפסנתר של יוהאנס ברהמס - תכנית מוסברת ומודגמת ע"י אלכסנדר תמיר - וריאציות על נושא של הנדל - המשך
17.00 פסטיבל באך - (במסגרת ימי עדן קלאסיים) - שידור חי מבנייני האומה בירושלים - מנצח: גרהרד שמידט־גאדן; סולנים: פטר שראייאר - טנור. כריסטיאן באומגרטל - טנור. פוריט איקוזום - בס. קולגיום אאוראום/ מקהלת הנערים טלץ: באך: אורטוריית חג המולד
21.57 בימת שיר - בעריכת אילנה צוקרמן. נתן אלתרמן - מנוחת אהבה, מפי יוסי בנאי
23.00 צלילים לסיומו של יום - קשת של צלילים - תכניות של ציפי ויצמוס (שידור שני) קשת של צלילי אביב: מיצירות פלסטרינה, לוצסקי, ז'ון דניאל, ווילקס, הורי לאוס, הייקן, מוצרט, שוברט, כרליה, שומאן ועוד (הייליארד אנסמבל/ קתרין בוט/ קינגז סינגרס/ אמה קירקבי/ טאליס סקולארס/ אלפרד דלר/ אלי אמלינג/ רנה יעקובס/ ג' דה מיי/ ג'. רנאייסני/ אולף בר) (שידור חוזר)

רשת א'

06.06 התעמלות בוקר
06.16 אשמורת בוקר
07.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
07.30 שירים עבריים עם מרים דוחן
07.55 בימת שיר
08.05 חוגה עם בני הורל
08.53 קראתי ספר
09.05 פתוח - חוקי עבודה
09.55 מתכון יומי
10.05 טלרדיו
11.05 אצבע על הדופק
12.05 במקצב יוצר
13.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
14.05 בראש צעיר
15.00 טיטון
15.30 מוסיקה אתנית
16.05 מה קרה לי
17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
17.05 מנגינה עברית
18.05 מוחת ערב
20.00 מבט לחדשות
20.50 בחברותא
22.05 יחסים - על חיזור, אהבה ומין
23.05 שעה אישית עם בני עורי

רשת ב'

06.06 הבוקר הזה
08.05 עניין אחר
09.05 עשר עד עשר
10.05 הכל דיבורים עם שלי יחימוביץ
12.05 בחצי היום
14.05 רעני קסם
15.05 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ עם יואל רפל
16.05 צבע הכסף עם עוזי דוידוב
17.05 חמש אחרי החדשות
18.05 היום הזה
19.05 דין ודברים
20.05 שירים עבריים
21.05 כותרות מבט והיום הזה
21.15 משחקי לילה עם זאב עור
23.05 חולמים בהקיץ עם צבי ניצן ואיתי ויינסבורג
01.05 לתוך הלילה עם יוסי סיאס
05.03 אור ראשון

רשת ג'

06.06 סע לאט
07.03 מעורב ישראלי
09.05 בוקר בוקר עם מוחם פרי
10.05 תוכנית עשר עם אורנה יקיר
11.05 כל יום הוא יום יפה
12.05 אהבה עצמית עם ניל קומר
13.05 לוהט עם שוש עטרי
14.00 עולה - חדשות הפופ
14.05 חדש חדיש ומחודש
15.00 חולה רדיו עם דידי הררי
16.05 קופסת הלהיטים
17.05 מופע רוק
18.05 קצת אחרת עם אורלי מורג
20.05 פופ 94
21.05 כותל הסורה
22.05 שיר לאחותי
23.05 חולם בהקיץ

גלי צה"ל

05.03 בוקר טוב צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 בוקר טוב ישראל
07.15 בוקר חדש עם אלכס אנסקי
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 קשה בבוקר עם ארז טל
10.05 נופלה עם סיון דורון
10.49 בילוי היום - מדריך תרבות
11.05 נכון לעכשיו עם קובי מידן
13.00 בצהרי היום
13.15 משהו לצהריים עם אורלי יניב
14.05 העולם שמח עם אברי גלעד
15.05 יש עם מי לדבר
15.55 באופן מילולי
16.00 שעה לפני עם רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 פגישה אישית
18.45 חמש־עשרה קטנות
19.05 המוסיקה במקום
20.00 מבט לחדשות
20.30 יבוא לוח עם פנחס עירן
21.05 צ'ק 5 עם טל ברמן
22.05 קול הג'אז הזה עם דני קרפל
23.05 עשרים וארבע, היום שהיה
00.00 יומן חצות
00.10 ציפורי לילה עם מי היימן
02.00 לא רוצים לישון

שידורי גלגל"צ

07.05 מדיוה בדרך עם ורד רביד
09.05 עברי בפקק עם עופר שושר
11.05 שמש עם אלי ישראלי
13.05 סיוון אוויר עם קובי אוז
14.05 בסריה עם מלכיאל ורוסמן
15.05 נועה תגוע - עם נועה ירון
16.05 חכם בכביש עם רון לויטול
18.05 גלולאה עם לאה עוז
20.05 אי תנועה עם טומי קוויט
22.05 לילה טוב; מוישה וויה עינב

קולנוע

תל אביב

גורדון המחודש: האורח קיין. 22.00; מסיבת נישואין '93. 20.00. אירופה אירופה. 18.00
גן העיר 1: בקו האש. 14.30. 17.00. 19.30. 21.45
גן העיר 2: נולייםה של הרוחות. 17.10. 19.40; חשיפה בפולה. 14.40. 22.00
גת: שארית היום. 14.00. 16.35. 19.15. 21.55
דיזנגוף 1: הפיתוי הכי יפה של חיי. 11.00. 13.05. 15.10. 17.15. 19.30. 21.50
דיזנגוף 2: הפסנתר. 11.00. 13.05. 15.10. 17.15. 19.30. 21.50
דיזנגוף 3: איש ללא פנים. 11.00. 15.10. 17.15. 19.30. 21.50; בחול 13.05
דקל: פילדלפיה. 19.30. 21.50
הקולנוע: נישה מזהב. 17.00. 19.30. 21.45
חן 1: נוירות בלוז 2. 19.30. 21.50; תחולים בצמרת. 11.00. 12.55. 15.00. 17.00
חן 2: בית הרוחות. 19.15. 21.55. ולשוי הוניה. 11.00. 12.55. 15.00. תחולים בצמרת. ב. ו. ד 17.00
חן 3: תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00. 12.55. 15.00. 17.00. 19.30. 21.50
חן 4: רק עד אחד לרצח. 19.30. 21.50
חן 5: נברת ראוטפייר. 11.00. 13.30. 17.00. 19.25. 21.55
טיילת 1: בשם האב. 17.00. 19.30. 22.00
טיילת 2: דרכו של קרליטו. 17.00. 19.30. 22.00
טיילת 3: עולם מושלם. 17.00. 19.30. 22.00
לב 1: שלום לפילגש. 11.00. 13.30. 16.15. 19.00. 21.40
לב 2: עירום. 12.00. 14.15. 17.00. 19.30. 22.00
לב 3: צער לא מחושב. 17.15. 19.30. 22.00; אומנויה זויין. 11.30. 13.00. 15.00
לב 4: סוד הגן הנעלם. 11.15. 13.15. 17.15; לב בחורף. 15.15. 19.15. 21.45
מוזיאון: האסח שלא תיאסן. 19.45. 22.00
מקסים: הבריחה מהמבצר. 17.00. 19.30. 21.50
סינמטק: אבא'לה בוא ללונה פארק. 17.30. 19.30. 21.30
צפון: ברכה. 17.00. 19.30. 21.50
רב אור 1: חוג שמחת המזל. 13.45. 16.35. 19.15. 21.50
רב אור 2: תמונות קצרות. 14.00. 17.30. 21.00
רב אור 3: מיוה, מה זה קשור בכלל לאהבה. 14.30. 17.00. 19.30. 21.55
רב אור 4: עידן התמימות. 14.00. 16.40. 19.15. 21.50
רב אור 5: נברת ראוטפייר. 14.30. 17.00. 19.25. 21.50
שחף 1: רשימת שינדלר. 17.00. 20.45
שחף 2: הקומלם. 17.00. 19.30. 21.50
תל אביב 1: על קרקע בוערת. 13.30. 16.30. 19.30. 22.00
תל אביב 2: בשם האב. 17.00. 19.30. 22.00
תל אביב 3: תיק שקנאי. 16.50. 19.30. 22.00

ירושלים

גיל 1: פארק היורה. 16.15. 19.00. 21.50
גיל 2: תיק שקנאי. 11.00. 13.30. 16.30. 19.00. 21.50
גיל 3: עולמו של ויין. 11.00. 13.30. 16.30. 19.15. 22.30
גיל 4: רשימת שינדלר. 13.30. 19.00. 21.00; איש הרס. 13.30
גיל 5: רשימת שינדלר. 13.30. 17.00. 20.30
גיל 6: החיים לפי משפחת אדאמס. 11.00. 13.30. 16.30. 19.00; דרכו של קרליטו. 21.30
גיל 7: על קרקע בוערת. 19.15. 21.30; סוד הגן הנעלם. 11.30. 13.30. 16.30
גיל 8: על קרקע בוערת. 19.15. 21.45

חיפה

אורלי: פילדלפיה. 18.45. 21.15
רב גת 1: נוירות בלוז 2. 11.00. 16.45. 19.00. 21.20
רב גת 2: תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00. 16.45. 19.00. 21.15
רב אור 1: שארית היום. 18.45. 21.15; תחולים בצמרת. 11.00. 12.55. 15.00. 17.00
רב אור 2: תמונות קצרות. 21.00; ולשוי הוניה. א־ה 11.00. 12.55. 15.00. 17.00
רב אור 3: בית הרוחות. 21.20; נברת ראוטפייר. 11.00. 13.15. 16.30. 19.00
רב מור 1: תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00. 12.55. 15.00. 17.00. 19.00. 21.20
רב מור 2: רק עד אחד לרצח. 19.00. 21.20
רב מור 3: שארית היום. 18.50. 21.25; נוירות בלוז 2. 11.00. 13.15. 16.45
רב מור 4: נוירות בלוז 2. 19.00. 21.20; תחולים בצמרת. 11.00. 12.55. 15.00. 17.00
רב מור 5: פילדלפיה. 18.55. 21.25; ולשוי הוניה. 11.00. 13.00. 15.00. 17.00
רב מור 6: חוג שמחת המזל. 18.50. 21.20; אזמות עם שרידים. 11.00. 13.00. 16.50
רב מור 7: בית הרוחות. 21.20; נברת ראוטפייר. 11.00. 13.30. 16.15. 18.45

אשדוד

רון 1: עולמו של ויין 2. 19.30. 21.30
רון 2: החיים לפי משפחת אדאמס. 19.30. 21.30

אשקלון

חן 1: נוירות בלוז 2. 11.00. 13.00. 17.00. 19.30. 21.50
חן 2: תראו מי שמדבר עכשיו. 19.30. 21.50
חן 3: על קרקע בוערת. 19.30. 21.50; תחולים בצמרת. 11.00. 13.00. 17.00
חן 4: בית הרוחות. 21.50; נברת ראוטפייר. 11.00. 13.30. 17.00. 19.25
חן 5: תיק שקנאי. 19.15. 21.55

נתניה

חן 1: נוירות בלוז 2. 19.30. 21.50; תחולים בצמרת. 11.00. 13.00. 17.00
חן 2: תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00. 13.00. 17.00. 19.30. 21.50
חן 3: פילדלפיה. 19.25. 21.55; ולשוי הוניה. 11.00. 13.00. 17.10
חן 4: רק עד אחד לרצח. 21.50; נברת ראוטפייר. 11.00. 13.30. 17.00. 19.20

ראשון לציון

חן 1: נוירות בלוז 2. 19.30. 21.50; תחולים בצמרת. 11.00. 12.55. 17.00
חן 2: שארית היום. 21.50; נברת ראוטפייר. 11.00. 13.30. 17.00. 19.25
חן 3: פילדלפיה. 19.25. 21.55; ולשוי הוניה 1 11.00. 13.00. 17.00
חן 4: תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00. 13.00. 17.00. 19.15; תמונות קצרות. 21.30
נגמן: חוג שמחת המזל. 19.30. 21.50
ראשון: עולמו של ויין. 19.30. 21.50
רון 1: עידן התמימות. 17.00. 19.15. 21.30
רון 2: הפסנתר. 17.00. 19.15. 21.30
רון 3: מיוה, מה זה קשור בכלל לאהבה. 17.00. 19.15. 21.30

חולון

גל 1: על קרקע בוערת. 19.30. 22.00
גל 2: על קרקע בוערת. 19.30. 22.00
גל 3: תיק שקנאי. 16.30. 19.15. 22.00
גל 4: נוירות בלוז 2. 17.00. 19.30. 22.00
גל 5: הפיתוי הכי יפה של חיי. 17.00. 19.30. 22.00

באר שבע

אשל: רשימת שינדלר. 17.00. 20.30
רב נגב 1: על קרקע בוערת. 19.30. 21.50; תחולים בצמרת. 11.00. 13.00. 17.00
רב נגב 2: בית הרוחות. 21.50; תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00. 13.00. 17.00. 19.30
רב נגב 3: נוירות בלוז 2. 11.00. 13.00. 17.00. 19.30. 21.50
רב נגב 4: תיק שקנאי. 19.25. 21.50; ולשוי הוניה. 11.00. 13.00. 17.00

חדרה

לב 1: רשימת שינדלר. 21.15; נוירות בלוז. 16.40. 19.20
לב 2: תיק שקנאי. 19.15. 21.50; החיים לפי משפחת אדאמס. 16.30
לב 3: נוירות בלוז 2. 21.45; תחולים בצמרת. 16.30; רשימת שינדלר. 18.00
לב 4: שלום לפילגש. 19.00. 21.30

ר"ג - גבעתיים

אואזיס 1: על קרקע בוערת. 19.30. 21.50
אואזיס 2: תיק שקנאי. 19.10. 21.50; החיים לפי משפחת אדאמס. 11.00. 13.10. 17.00
אואזיס 3: נוירות בלוז 2. 19.30. 21.50
רב גן 1: שארית היום. 19.20. 21.55; תחולים בצמרת. 11.00. 12.55. 15.00. 17.00
רב גן 2: בית הרוחות. 19.10. 21.55; ולשוי הוניה. 17.15
רב גן 3: תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00. 13.05. 15.10. 17.15. 19.30. 21.50
רב גן 4: רשימת שינדלר. 17.30. 21.00; ולשוי הוניה. 11.00. 13.00. 15.05

פתח תקווה

היכל 1: על קרקע בוערת. 19.15. 21.45
היכל 2: רשימת שינדלר. 17.00. 20.30
היכל 3: תיק שקנאי. 19.15. 22.00

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב' 4.4
20.30 - לנדוד עם הזמן. עם הזמרת לוטם. קלידים: נאלדה. רקוניה: סאבו. (צוותא 2).

שירותי חירום

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקווה - טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת - טל' 100. אילת - 244; חדרה - 22444.

בתי חולים

תל־אביב והמרכז
"שיבא" תל־השומר - *
"בילינסון" פתח־תקווה - *
"איכילוב" תל אביב - *
"וולפסון" חולון - *
"אסף הרופא" צריפין - *
* כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
לניאדו ומצא בחורנות לסקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
ביקור חולים: ילדים, א.א.ג, הדסה ע"כ: פנימית, כירורגית, אורטופדית, עיניים, משגב לדך - נשים.

בתי מרקחת

בת־ים: מזור, חביבה רייק 20.
חולון: אהרון, הופיין 52.
ירושלים: סופר פארם, הר החוצבים.
נתניה: קרניאל, מרכז מסחרי קריית עודראו.
פתח־תקווה: איריס, יונה גרין 9.
רמת־גן: היניה, ארלוזורוב, 81.
תל־אביב: שלמה המלך, שלמה המלך 78; אפרסמון, יהודה הלוי 110; תורנות לילה מיוחדת עד 3.00 לפנות בוקר, ימים א'-ה': בן יהודה, בן־יהודה 142; עד השעה 24.00, ימים א'-ה' ומוצ"ש: סופרפארם רמת־אביב, איינשטיין 40, רמת־אביב.
חיפה: דרך הים, דרך הים 209.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע בימים א'-ה', בין השעות 08.00-20.00, בימי ו' [illegible]. טלפון: 03-433300, 15.00-08.00.

יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער. קו לנוער, במצוקה. ירושלים: 02-243358; ת"א - 226027 (24 שעות); חיפה: 04-229488 (11.00-20.00); גליל מערבי - 04-820222.

הקו הלבן - 03-204327, ימי א', ג', ה' 19.30-23.30.
קו פתוח לנוער במצוקה בימי ב' דה; 222732. ארגון הורים ארצי "קו פתוח", אוזן קשבת לילדים ובני נוער 03-621515 (24 שעות).

עזרה ראשונה לשיניים

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתד' לרפואת שיניים בישראל. בחיפה: רחוב הנביאים 26, קומה ג', טל' 523566, פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00. מרפאת שיניים לעזרה ראשונה - המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00, אחרי תיאום טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד הסנובר) קומה א', טל': 294869, 03-285822. מרפאת שיניים תורנית 24 שעות גם בשבתות וחגים בתיאום טלפוני 5449911, רח' יהודה המכבי ת"א. "S.O.S Doctors" ביקורי בית ע"י רופאים 24 שעות ביממה, טל': 03-5033939

סיוע לקורבנות אונס

לרעננה ואיזור השרון: טל' 052-32432 א', ה' בשעות 17.00-21.00. תל־אביב: 03-234819; חיפה: 04-660111; ירושלים: 02-24554; 059-72245.

אלי - עזרה באלימות כלפי ילדים במשפחה טל' 6956763, 261070. פועל מ־08.00 עד 22.00

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים - טל' 02-610303. ער"ן תל־אביב - טל' 03-5461111. ער"ן ילדים ונוער, ת"א - 03-6961113. ער"ן חיפה - טל' 04-672222. ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) - 04-988410. ער"ן נתניה - טל' 053-625110. ער"ן כפר־סבא - 052-913999. ער"ן באר־שבע - טל' 057-418111. מוקד הורים - [illegible] שירות טיפול ומרכז לב, חיפה. 24 שעות ביממה, טל' 04-679999.

מגן דוד אדום

ירושלים, ת"א, חיפה - טל' 101; רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים - טל' 5793333; לוד רמלה - 101, טל' 08-221022; [illegible] - טל' 065-93334; [illegible] - 101, טל' 04-931401; [illegible] - טל' 04-823333; [illegible]: 5511111; באר־שבע - 057-74767; [illegible]; פתח תקווה - 101, 03-930848; [illegible]: 06-938233; 911111.

רכבות

מירושלים לת"א דרום: 07.25, 16.00.
מרחובות לת"א דרום: 06.00 (מלוד), 06.40, 07.30, 15.20, 17.15 (עד לוד), 18.50 (עד לוד).
מת"א דרום לירושלים: 07.25, 16.00.
מת"א דרום לרחובות: 06.10 (מלוד), 06.35, 14.35, 16.30, 18.00.
מת"א מרכז לחיפה: 06.00, 06.25, 07.18*, 08.03, 08.42*, 09.00, 10.30*, 12.00, 13.00*, 14.00, 15.00*, 15.57, 16.35, 17.00, 18.00, 19.00, 20.15.
לנהריה: 06.25, 12.00, 14.00, 15.00, 15.57, 17.00.
מחיפה בת־גלים לת"א (מחיפה מרכז 5 דקות לפני היציאה מבת־גלים): 05.30, 06.00, 06.20, 06.42, 07.15*, 07.35, 08.20, 09.05*, 10.05, 11.00*, 11.56, 12.55*, 14.30, 15.30*, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30.
מנהריה (מחיפה מרכז 5 דקות לאחר היציאה מבת־גלים): 05.47, 07.58, 09.48, 12.07, 13.23, 15.26, 16.00, 17.30, 18.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 05.50, 06.35, 07.25, 09.13, 10.57, 13.22, 15.24, 16.33, 17.30, 18.42.
קרונועים ברכבות מהירות בקו תל־אביב - חיפה - מת"א מרכז: 15.30, 16.10; מחיפה בת־גלים: 12.47, 13.40.

לוח זמני רכבות בימי ו' וערבי חג בלבד

מירושלים לת"א דרום: 07.25, 12.00.
מרחובות לת"א דרום: 07.30, 13.30 (עד לוד).
מת"א דרום לירושלים: 07.25, 12.00.
מת"א דרום לרחובות: 07.00 (מלוד), 12.45.
מת"א מרכז (בית־המכבדות) לחיפה: 06.00, 07.04, 08.53, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.05.
מת"א מרכז לנהריה: 08.00**, 10.00**, 12.00**.
מחיפה בת־גלים לת"א (מחיפה מרכז 5 דקות אחרי היציאה מבת־גלים): 06.00, 06.35, 07.30*, 08.34, 09.30, 10.30, 11.30, 13.00, 14.00.
מחיפה בת־גלים לנהריה (מחיפה מרכז 5 דקות אחרי היציאה מבת־גלים): 06.33, 09.20, 10.13, 11.37, 13.23 (עד קרית־מוצקין).
מנהריה לחיפה ולת"א: 06.30, 08.10**, 10.25**, 11.00 (ממוצקין), 12.10 (ממוצקין), 12.50, 14.40 (עד חיפה בלבד).
קרונועים ברכבות מהירות בקו תל־אביב - חיפה - מת"א מרכז: 12.20; מחיפה בת־גלים: 10.10.

מידע אודות שירותי הרכבות

תחנת ירושלים: 02-733764; תחנת ת"א מרכז: 03-5421515; תחנת חיפה בת־גלים: 04-564121.

* רכבת מהירה.
** החלפת רכבת בחיפה.

שמעון אמסלם: הופעה אחת – זכייה אחת

גביע: הקרב מס' 1 על ת"א

מכבי והפועל ת"א יתמודדו הערב בגמר הגביע, במה שצפוייה להיות חזרה למאבק האליפות בגמר־סל ● הנשיא יעניק הגביע ● שידור ישיר בטלוויזיה

□ יאיר עמיקם

אין יותר מרתק מדרבי גמר גביע בכדורסל הישראלי: אין יותר מלהיב ממפגש־על של שתי הקבוצות הגדולות בכדורסל הישראלי – מכבי והפועל ת"א. רבבת צופים שאמורה למלא הערב את היכל הספורט (21.00) תצפה למאבק מלהיב ומרתק, בדרבי שכבר 11 שנים לא היה במעמד הזה. נשיא המדינה, עזר וייצמן, מלווה ברעייתו, ראומה, יעניק את הגביע לקפטן המנצח – דורון ג'מצ'י ממכבי, או שמעון אמסלם מהפועל.

זכייה בגביע היא משמעותית לכל אחת משתי הקבוצות, לא רק בגלל היוקרה העירונית. הפועל, מחזיקת הגביע, יודעת שדירכתה חזקה העונה, ויהיה קשה מאד להכביע אותה בסדרה של הטוב מחמישה בגמר־סל. לעומת זאת, גמר גביע הוא משחק אחד, ובו הכל יכול להיות. על כך בונים האדומים. הסיכויים נוטים לצהובים. בנוסף לביתיות, האולם הגדול והרחב, יש לקבוצה יתרון משמעותי על הספסל. המחליפים של מכבי מנוסים יותר, ושם גם יושב לבאן המרסר, היחיד שזכה בגביע עם שתי הקבוצות. העובדה שמכבי ניצחה בשני משחקי הדרבי העונה, מסבירה מרוע היא פייבוריטית. לפני 3 שבועות הביסה את הפועל ב־27 הפרש.

לאחרונה הפועל בימגמה ומכבי התאוששה מהדחתה מגביע קוראץ'. שחקן מפתח של הפועל, הסרבי ננאד מרקוביץ', עדיין סובל מפגיעה בכתפו, שמגבילה את זריקתו ואולי גם את חדירתו לסל. ללא החדירות שלו ומשחק המעבר המצוין, שאליו הוא סוחף את חבריו, תתקשה הפועל להפתיע, בגלל ההגנה החזקה של מכבי במשחק עומד.

הפועל תצטרך גם להתגבר על וונדל אלכסיס, האיש המרכזי בשני הדרבים שהיו עד כה. אלכסיס, שנשמר בדרך כלל על ידי דייויד תרדקיל, הצליח לסחוט מהשריף עבירות ואחר כך הופקדה עליו שמירה של שחקנים גבוהים אבל איטיים ממנו, אותה הוא ניצל כדי לנצח במשחקים. אלכסיס מאפשר לדורון ג'מצ'י חופש פעולה, כשהאש מופנית אליו, והשניים הללו, אלכסיס וג'מצ'י, הם שתי בעיות העיקריות של מאמן הפועל, צבי שרף. בנוסף לכך תצטרך הפועל לתת את הדעת על היכולת המשתפרת של סטנסר ראנקלי, שעזר למכבי בדרבי האחרון בשליטה מתחת לסלים.

צבי שרף, עם 9 הופעות בגמר ו־6 זכיות, הוא שועל קרבות ותיק במשחקים כאלה, אבל מולו ניצב מולי קצורין, שאינו קוטל קנים, עם שתי זכיות מ־5 הופעות.

אמש התאמנו שתי הקבוצות בזו אחר זו, והאווירה היתה מצוינת, בעיקר בתפר בין שני האימונים. שחקני שתי הקבוצות שיתפו פעולה עם הצלמים והצטלמו בפוזות שונות. אנשי המשק של הפועל נראו נושאים חבילות כבדות, והתברר שאלה הם בקבוקי בירה אותם יעניקו לשחקני מכבי בטקס הפתיחה, מתנת החברה המאמצת "בירה מכבי". שחקני מכבי יעניקו ליריביהם חבילת שי מחברת "עלית".

ישפטו: ראובן וירובניק וטוד וורניק. המשחק יועבר בשידור ישיר בטלוויזיה, בערוץ הספורט בכבלים ובערוץ 2, וברדיו, ברשת ב' ובגל"צ.

כל משחקי הגמר

1956:	מכבי תל־אביב – הפועל תל־אביב	49:52
	מכבי תל־אביב – הפועל תל־אביב	50:56
1958:	מכבי תל־אביב – הפועל תל־אביב	44:53
1959:	מכבי תל־אביב – הפועל חולון	47:53
1961:	מכבי תל־אביב – הפועל חולון	46:74
1962:	הפועל תל־אביב – מכבי תל־אביב	48:50
1963:	מכבי תל־אביב – הפועל תל־אביב	51:55
1964:	מכבי תל־אביב – הפועל תל־אביב	47:50
1965:	מכבי תל־אביב – הפועל תל־אביב	47:55
1966:	מכבי תל־אביב – הפועל תל־אביב	62:66
1969:	הפועל תל־אביב – מכבי תל־אביב	70:88
1970:	מכבי תל־אביב – הפועל תל־אביב	52:73
1971:	מכבי תל־אביב – מכבי חיפה	51:70
1972:	מכבי תל־אביב – מכבי רמת־גן	99:108
1973:	מכבי תל־אביב – בית"ר ירושלים	79:118
1975:	מכבי תל־אביב – הפועל גבת/יגור	74:89
1976:	הפועל גבת/יגור – הפועל תל־אביב	76:90
1977:	מכבי תל־אביב – הפועל תל־אביב	77:78
1978:	מכבי תל־אביב – הפועל תל־אביב	90:93
1979:	מכבי תל־אביב – הפועל רמת־גן	66:73
1980:	מכבי תל־אביב – הפועל רמת־גן	87:105
1981:	מכבי תל־אביב – הפועל רמת־גן	95:105
1982:	מכבי תל־אביב – הפועל רמת־גן	77:90
1983:	מכבי תל־אביב – הפועל תל־אביב	74:99
1984:	הפועל תל־אביב – הפועל רמת־גן	73:79
1985:	מכבי תל־אביב – מכבי חיפה	81:121
1986:	מכבי תל־אביב – הפועל חולון	86:90
1987:	מכבי תל־אביב – הפועל גליל־עליון	86:95
1988:	הפועל גליל־עליון – אליצור נתניה	71:79
1989:	מכבי תל־אביב – מכבי רמת־גן	85:107
1990:	מכבי תל־אביב – הפועל גליל־עליון	90:92
1991:	מכבי תל־אביב – הפועל חולון	90:100
1992:	הפועל גליל־עליון – מכבי ראשל"צ	76:84
1993:	הפועל תל־אביב – הפועל גבעתיים	65:71

קפטן הפועל, שמעון אמסלם:

לזכייה בגביע בדרבי יש משמעות לא רגילה

□ יאיר עמיקם

קפטן הפועל תל־אביב, שמעון אמסלם, זכה עד כה פעם אחת בגביע, במעמד גמר אחד, וכמו לידיכו, ג'מצ'י, גם לו יש הצלחה של מאה אחוז. ב־8 עונות בהפועל ת"א הצליח לטעום טעמו של תואר אחד, בשנה שעברה, בגמר נגד הפועל גבעתיים.

שמעון, כיצד אתה רואה את מעמד גמר הגביע, שיהיה דרבי ראשון לאחר 11 שנים?

לזכייה בגביע נגד מכבי ת"א יש משמעות אחרת, לגמרי שונה מזכייה בגביע המדינה נגד גבעתיים, למשל. אנחנו באים למשחק ביד־אליהו, מכצרה המוצהר של מכבי ת"א. נצטרך להתעלות על עצמנו, כי לא שיחקנו טוב בעת האחרונה.

מה אתם צריכים לעשות כדי לנצח את מכבי במעמד חשוב כזה?

נצטרך להביא את המשחק לצד הטקטי שאנחנו רוצים למשוך אותו, ולא לאן שמכבי רוצה להביא אותו. נצטרך לשמור על הקצב שלנו, כדי שנוכל לשלוט במשחק ולא לאבד מערכנו, כמו בדרבי האחרון.

אתה מתכוון ל־24 הדקות הראשונות של המשחק האחרון?

לאו דווקא. עשינו כמה שינויים לאחרונה מבחינת טקטית בהגנה ובהתקפה, והם יצטרכו לבוא לידי ביטוי. זהו משחק אחד של 40 דקות, שבסיומו אתה צוחק או בוכה.

אי אפשר להתעלם מהתיבט האישי, ושמעון אמסלם זהו שחקן שאוהדי מכבי אוהבים לשנוא. איך אתה מכין עצמך למעמד כזה?

בדרבי האחרון קרו הרבה דברים מבחינת הקהל, שהגעילו אותי. צריך לקחת בחשבון שאני איש משפחה. אני לא בא כדי לעצבן את האוהדים, אבל הם התנהגו ממש לא יפה, ותבל לי, כי קבוצה כמו מכבי לא מגיע לה שיהיו אוהדים כאלה.

בדרבי האחרון היתה לך גם בעייה שלא היתה עד כה: תקרית ותריתקה עם שופט שישפוט גם הערב...

זה מקרי, ואולי זה חלק מהמצב בו הייתי כשהגעתי למשחק. לא היו לי בעיות עם טור ודניק, ואני חושב שגם לא יהיו לי.

מה אתה יכול להבטיח לאוהדים של הפועל שיגיעו להיכל?

זה לא יגמר כמו בדרבי הקודם. מעבר לזה, צריך לבוא ולנסות.

ואתה מצפה שוב לדונדל אלכסיס?

הוא שחקן גדול, אבל גם לא בטוח שאשמור עליו. זה תלוי בשרף. ברור לנו שצריך לנטרל את אלכסיס וג'מצ'י, ומעבר לזה צריך לשים לב לאחרים, שכולם מסוכנים. אם נצליח לעצור את שני המוציאים לפועל, עשינו חצי עבודה.

וב"יומן": גמר הנשים

אליצור חולון (13 זכיות בגביע) תתמודד עם אליצור נווה־דוד רמלה, בהופעה שנייה בלבד בגמר הגביע

□ י. חכם

גמר גביע המדינה ה־34 לנשים יפגיש הערב, במשחק המוקדם ביד־אליהו (19.00) את האלופה ומחזיקת הגביע, אליצור חולון, וסגניתה, אליצור נווה־דוד רמלה.

החולוניות זכו עד כה ב־13 גמר (מתוך 16 הופעות). לרמלה תהיה זו הופעה שנייה בגמר, לאחר ההפסד אשתקד לחולון, 54:68.

את הגביע תעניק רעיית נשיא המדינה, הגב' ראומה וייצמן. ישפטו: עידו ברגמן ויוסף עלומי.

עד כה זכו בגביע הנשים: אליצור חולון (בעבר גם ת"א, קרית־אונו ופ"ת) – 13; מכבי ת"א – 12; הפועל ת"א – 3; מכבי ורדים/רמת־חן – 2; הפועל מעגן מיכאל – 1; הפועל חיפה – 1; בני יהודה ת"א – 1.

דורון ג'מצ'י: 6 הופעות – 6 זכיות

קפטן מכבי, דורון ג'מצ'י:

מגיעה לאוהדים מחו[illegible] על העונה שעברה

□ יאיר עמיקם

דורון ג'מצ'י, עם 6 זכיות בגביע מ־6 הופעות בגמר, אינו הותיק במעמודים הללו מבין השחקנים שיהיו הערב על המשטח. עופר פליישר קרם לו וזכה עם הפועל ת"א ב־1984), אבל כמו כל אחד הערב, פרט ללאבן מרסר, לא היה שותף בדרבי גמר.

זהו עור נרכך בקריירה העשירה של הקפטן הצהוב, שנעדר ממעמד זה כבר שנתיים.

דורון, לראשונה בקריירה שלך אתה משתתף בגמר שהוא דרבי. זה אומר משהו מיוחד עבורך?

האמת שלא שמתי לב לכך, וגם עתה, במחשבה שנייה, זה לא צריך לשנות. ברגע שאתה נפגש עם הפועל כל שנה, ולפעמים יותר מפעמיים בעונה, זהו פרט פיקנטי לשחק דרבי בגמר גביע. הפועל ת"א היא קבוצה טובה שיכולה לתת לנו פייט טוב.

רבים רואים בכם פייבוריטים. אתה מסכים?

זה משחק של נוקאאוט. אתה מנצח – אתה לוקח את הגביע. מפסיד – ומקבל מדליה של מקום 2. הקבוצה שלנו מתפקדת טוב. יש לנו סגל מצוין, והקבוצה רוצה מאד להצליח. הקבוצה מצויה בכושר סביר. יכול להיות שאם 4־5 שחקנים יהיו בכושר גבוה, זה יהיה משחק קל. אם רק 2־3 יהיו בכושר טוב, זה יהיה קשה יותר. אם נגיע אל המימוצע שלנו, אני [illegible] יספיק.

ברור שהפועל תנסה [illegible] המוראצע של אלכסיס [illegible] רואה אלטרנטיבה [illegible] למצב כזה?

יש לנו עוד [illegible] מסוכנים. יש לנו השחקנים [illegible] לבוא ולכסות מצב [illegible] ספנסר ראנקלי יכול [illegible] מוטי דניאל וגיא גורם [illegible] מרסר, שהולך [illegible] מהמציעות שלו, יכול [illegible] משחק טוב.

יש לך עונה טובה [illegible] תעניק גרשפוקא לקרן?

אני לא רוצה לדבר [illegible] האישית. בסוף העונה [illegible] סיכומים. בפרט אחרי [illegible] שעברנו אשתקד, אני לא [illegible] אחר בקבוצה לא [illegible] אישיים, אלא הישגים [illegible] נשיג אותם, זה הדבר [illegible] עבורנו.

מה אתה יכול להבטיח [illegible] של מכבי?

אני יכול להבטיח [illegible] שלהם ושל השחקנים [illegible] שיקבלו מתנה ראשונה [illegible] הצמוד שלהם גם [illegible] שעברה עלינו. אם ניקח [illegible] שניים הוא יהיה שיווה [illegible]

מפגש הבר־מצווה

שתי התל־אביביות התמודדו ב־12 משחקי גמר, 10 נסתיימו בניצחון מכבי, פעמיים ניצחה [illegible]

12 מפגשי דרבי תל־אביבי בין מכבי להפועל התקיימו עד כה בגמר הגביע [illegible] המדינה והמפגש הכפול נחשב לאחרון. 10 מהם הסתיימו בניצחון [illegible] המשחק האחרון היה ב־1983, לפני 11 שנים, שבו השיגה [illegible] מכבי בדרבי גמר – 74:99.

מכבי ת"א זכתה 26 פעמים בגביע המדינה, מתוך 28 הופעות [illegible] ההפסדים הבודדים שלה היו להפועל (1962, 1969). הפועל [illegible] בגביע, ב־13 הופעות, כשבפעם האחרונה עשתה זאת [illegible] גבעתיים.

בקרב המאמנים מוביל מאמן הפועל, צבי שרף, שניצח [illegible] כולן עם מכבי. מולי קצורין ניצח פעמיים, עם הפועל גליל [illegible] השניים במצב 1:1, כששרף ניצח עם אליצור נתניה ב־1988.

עטר פצוע, בספק למחר

כוכב מכבי חיפה נפגע בשריר הירדן נגד בית"ר ירושלים ועלול להחמיץ משחק הגביע נגד מכבי ת"א ● קליימן מתעקש: לא יהיה שידור ישיר בטלוויזיה

□ יוסף גלזר

במכבי חיפה חוששים כי הקשר, ראובן עטר, יחמיץ מחר את משחק הגביע נגד מכבי תל־אביב. עטר סובל מפגיעה בשריר הירדן, שבגללה הוחלף בדקה ה־54 במשחק נגד בית"ר ירושלים. אתמול לא התאמן עטר עם חבריו, והיום הוא ייבדק בידי רופא המועדון, האורטופד ד"ר מיכאל בסר, והעסיין פנחס שרון. רק בתום בדיקה זו יוחלט אם עטר יוכל להמשיך בפעילות רגילה.

בינתיים נמשכת מלחמת העצבים בין שני המועדונים המובילים בכדורגל הישראלי. בשל סירובה של מכבי תל־אביב, השותפה בהכנסות המשחק, לא יועבר המשחק, שייערך בשעה 6 בערב, בשידור ישיר בטלוויזיה. בחיפה מנסים לשכנע את יו"ר ת"א, רוני קליימן, להסכים להעברת השידור. עד כה נמכרו רק 4000 כרטיסים.

כוחות משטרה מתוגברים, בפיקודו של מפקד המרחב, תנ"צ יעקב בורובסקי, יאבטחו את המשחק, מחשש לתגרות בין שני המחנות, בעקבות אירועי המשחק הקודם.

אותר מס' הטלפון שממנו איים אלמוני על מליקה

מכבי ת"א: עוד השבוע צפויים מעצרים ● ניידת משטרתית תאבטח מחר את אוטובוס הקבוצה מהכניסה לחיפה ● מליקה יחזור להרכב, עם אבי כהן ונמני

□ נפתלי כהן, משה רוזנברג

ניידת משטרה תאבטח את כדורגלני מכבי תל־אביב במשחק שמינית גמר הגביע מחר, נגד מכבי חיפה בקרית־אליעזר. הודעה על כך התקבלה אתמול במועדון הקבוצה התל־אביבית ממשטרת מרחב חיפה. הניידת תהיה צמודה לאוטובוס של מכבי ת"א מהכניסה לעיר חיפה.

נפתלי כהן

האיומים הטלפוניים על מאיר מליקה עדיין נמשכים, למרות הסולחה עם בלם מכבי חיפה, רומן פץ. במוצ"ש התקשר אלמוני שהזדהה כאוהד מכבי חיפה, ואיים על הכדורגלן. מליקה האריך בשיחה בכוונה, ולאחר זמן מה הודיע למאיים כי השיחה מוקלטת והמשטרה מאזינה. האיש ניתק מיד את השיחה, אך נראה כי המשטרה עלתה על הטלפון שממנו שוחח המאיים האלמוני. לטענת אנשי מכבי ת"א, עוד השבוע צפויים מעצרים.

גם אתמול המשיכו להגיע שיחות טלפוניות למועדון מכבי ת"א בקרית־שלום ולביתו של מליקה בגבעתיים. תלונות על כך נמסרו למשטרה.

אתמול קיימה מכבי ת"א אימון בוקר, שבו השתתפו, המגן אבי כהן, שיחזור להרכב לאחר פציעה, מאיר מליקה ואבי נמני שלא שיחקו שלשום (צהובים), ואלי דריקס, שעדיין לא החלים כליל ויישב על ספסל המחליפים.

לאחר הרשעת מגלינץ — שייחמטוב יילך מהכח

□ י. חכם

בעקבות הרשעתו של כדורגלן הכח/מכבי ר"ג, ויקטור מגלינץ, בסוף השבוע שעבר בבית המשפט השלום בת"א, בעבירות הקשורות למעשים בלתי ספורטיביים בעונת המשחקים 1992/93, תיאלץ הקבוצה הרמת־גנית לוותר על הכדורגלן הזר, טליאט שייחמטוב.

בזמנו התחייב נציג הכח רמת־גן עו"ד יצחק פורן בביה"ד העליון של ההתאחדות לכדורגל, כי אם מגלינץ', שהשעה את עצמו, יורשע ע"י בית המשפט, כו ברגע יפסיק השחקן הזר הנוסף את פעילותו בהכח.

מכח הצהרה זו, החליט ביה"ד העליון של ההתאחדות להתיר למערערת לשתף בהרכבה שחקן זר שני, אך לאור ההרשעה הודיעה אתמול ההתאחדות לכדורגל לראשי הכח ר"ג, כי שייחמטוב לא יוכל להמשיך ולשחק בקבוצה.

שי פוני זכה באליפות הסניורים

□ י. חכם

הטניסאי, שי פוני, בן 35, בעבר אלוף הנוער ומן הטניסאים המצטיינים בארץ, זכה באליפות הסניורים שנערכה במועדון מכבי צפון ת"א. 350 טניסאים, גילאי 35־70, השתתפו בתחרות האיכותית ביותר שהיתה עד היום.

פוני גבר על המאמן ההולנדי, [illegible] פליוס, 2:6, 4:6, ובחצי הגמר [illegible] את המדורג 1, גבי הרמט, [illegible] שהגיע במיוחד מארה"ב 3:6, 6:1, 6:0.

יתר התוצאות, גברים, 50 פלוס: [illegible] סול – אהוד דגן 4:6, 6:4, 2:6. 55 פלוס: גבי דרוביצקי – רון סטיל 6:4, 4:6. 60 פלוס: הלל הורוביץ – [illegible] קוריאט 4:6, 3:6. 70 פלוס: [illegible] לוין – ישראל ירקוני 1:6, 2:6. נשים, 35 פלוס: נעמי גרוסמן – תמי [illegible] אריאלי 6:2, 4:6, 2:6. 45 פלוס: בת־שבע מנדיל – קטי ויס 4:6, 1:6. 50 פלוס: טובה אפשטיין – אביה פרקים 3:6, 1:6.

★ קונצ'יטה מארטינז זכתה בטורניר הילטון־הד, דרום קרולינה, אחר שגברה על נטליה זוורבה [illegible] בילורוס 4:6, 0:6.

★ יורג רוטקופף מגרמניה הפסיד [illegible] תואר האירופי בטניס־שולחן, [illegible] בגמר [illegible] ע"י האלוף [illegible] אוליפטי. יאן אובה ואלדנר [illegible] שבדיה 11:21, 20:22, 17:21.

בעיית בלמים בהפועל כפ"ס

□ נפתלי כהן

בעיית פציעות קשה מעיקה על הפועל כפר־סבא, לפני משחק הגביע מחר בשכונת התקוה נגד בני יהודה.

שני הבלמים הזרים, קרלוס רוד־סילבה ויורי מורוז, נפגעו במשחק נגד חולון, והרופא הורה להם לנוח מספר ימים. גם נמרוד אלבו סובל ממתיחה בשרירי הבטן, ולגביו ברור שלא ישחק.

הדבר היחידי שמנחם את כדורגלני כפר־סבא: שלא כבקבוצות אחרות, השחקנים מקבלים במועד את המשכורות, ועד כה אף קיבלו את המענקים עבור 22 נקודות מתוך ה־25 שצברו.

סאמפראס זכה גם באוסאקה

הטניסאי מספר 1 בעולם, האמריקני פיט סאמפראס, זכה בטורניר ה־25 בקריירה שלו, לאחר שגבר בגמר אוסאקה, יפאן, על הצרפתי הבלתי מדורג שעלה מהמוקדמות, ליונר רו, בן 20, 2־6, 2־6. לסאמפראס הוענק פרס כספי בסך 89 אלף דולר, והצרפתי נטל את הפרס הגבוה בחייו, 52,590 דולר.

בגמר טורניר סאן־סיטי, דרום אפריקה, גבר הגרמני, מרקוס צוקה, על בן ארצה, הנדריק דריקמאן, 4־6, 1־6.

★ הטניסאי הספרדי קרלוס קוסטה, המדורג 3 בטורניר אשטוריל, פורטוגל, ניצח בגמר את האוקראיני אנדריי מדבדייב, 4־6, 6־7, 4־6, 5.

סולמי: סופית, לא אחליף מאמן

□ נפתלי כהן

יו"ר בני יהודה, גד סולמי, הבהיר אתמול כי למרות המצב הקשה אליו נקלעה הקבוצה, הוא אינו מתכוון להחליף מאמן העונה.

סולמי אמר כי אין הוא מעוניין לזעזע שוב את המערכת: "סופית, רמי לוי יישאר עד סוף העונה, בניגוד לכל השמועות והלחשושים. אמנם, הקבוצה נמצאת בתקופה לא טובה, אבל אני מאמין שנדע לצאת מזה".

תקווה ושקווירין להנהלת נתניה: שפרו את המגרש

□ משה רוזנברג

שלום תקווה ואיגור שקווירין התלוננו אתמול ודרשו מהנהלת מכבי נתניה לשפר את כר הדשא במגרש, לאחר פציעותיהם החוזרות ונשנות העונה.

השניים אמורים לשוב היום לאימון, וישחקו מתחילים במשחק הגביע נגד הפועל חיפה.

בינתיים חזרה בה הנהלת הקבוצה, בראשותו של רוני שרטוב, מהתפטרותה, לאחר שקיבלה הבטחה מעיריית נתניה וממרכז מכבי כי בימים הקרובים יגיע סיוע כספי.

שחקני הקבוצה, שלא קבלו משכורות בחודשים האחרונים, יתכנסו היום לפני האימון ויחליטו באיזה צעדים ינקטו.

לה קורוניה – 2:5 באוביידו

לה קורוניה שמרה על פער שתי הנקודות בינה לבין האלופה ברצלונה, לאחר שהביסה בחוץ את אוביידו 5־2. הברזילי הבינלאומי, בבטו כבש צמד בדקות 45 ו־77. קדם לו גלאנדרו (26, 47) וקלאודיו השלים בדקה ה־83.

גירונ כבש ארבעה (1, 47, 79, 89 מפנדל) בניצחון אתלטיקו בילבאו על גיחון 7־0.

ברצלונה גברה במוצ"ש על לרידה 2־1, משעריהם של איוואן (79) ואמור (85).

ריאל מדריד נשארה במקום השלישי לאחר שהפסידה לסלטה 2־3. ואלנסיה וסביליה סיימו בתיקו 1־1. ואייאקנו – אלבאסטה 0־0; לוגרוניים – סוסיאדאד 0־2; סנטנדר – אוסאסונה 1־3; אתלטיקו מדריד – ואיאדוליד 0־2; טנריפה – סרגוסה 5־3.

היונייטד בבית, בלקבורן בחוץ

המאבק על הכבורה באנגליה יימשך היום, במשחקי המחזור ה־37:

מנצ'סטר יונייטד – אולדהאם; אברטון – בלקבורן; טוטנהאם – ווסטהאם; סאותהאמפטון – מנצ'סטר־סיטי; אסטון וילה – נוריץ'; איפסוויץ' – קובנטרי; ניוקאסל – צ'לסי; ק.פ.ר. – לידס; שפילד יונייטד – ארסנל; סווינדון – שפילד ונסדיי; ווימבלדון – ליברפול.

★ יוון: א.א.ק ניצחה בחוץ את ארסה 1־0. אולימפיאקוס פיראוס גברה על אופי 2־0, ופאנאתינאייקוס השיגה ניצחון חוץ בסלוניקי על אריס 2־1.

★ רומניה: בישריצה ניצחה את אוניברסיטאטה קראיובה 3־2. סטיאווה בוקרשט – קלוז' 2־0; דינאמו בוקרשט – אראד 5־2; ראפיד בוקרשט – גאלאץ 1־1.

★ תורכיה: האחרונה בטבלה, קאראבוקספור, ניצחה את בשיקטאש 2־1. גאלאטאסריי – גאזיאנטפספור 3־1; פנרבחצ'ה – בורסה 2־0; טראבזון – קוצ'אלי 2־0.

חוף השנהב וזמביה עלו לחצי גמר אליפות אפריקה

נבחרת חוף השנהב עלתה לחצי גמר אליפות אפריקה, לאחר שניצחה את גאנה 2־1 (1־0), משעריהם של זול טיהי (30) ועבדולאייה טראורה (81) לגאנה־צ'דלס אקונור (77).

וזמביה עלתה לחצי גמר לאחר שניצחה את סנגאל 1־0, משערו של סאקאלה בדקה ה־39. בחצי הגמר, ביום רביעי, תשחק ניגריה נגד חוף השנהב, לאחר מכן ייפגשו מאלי וזמביה. משחק הגמר יהיה ביום ראשון.

פלה: גרמניה תזכה במונדיאל

גדול כדורגלני תבל, הברזילי פלה, בן 54, אמר ברובאי כי לדעתו, גרמניה תזכה פעם נוספת בגביע העולם, וכי ברזיל תתייצב מולה בגמר ב־17 ביולי.

משחקי גביע העולם בארה"ב יחלו ב־17 ביוני.

★ רוכב האופניים האיטלקי ג'יאני בוגנו, ניצח במרוץ ה־87 של פלאנדריה, בלגיה, למרחק 268 קילומטרים.

גמר־יד: הפועל ראשל"צ ורעננה פתחו בנצחונות

□ י. חכם

הפועל ראשל"צ ומכבי רעננה השיגו אמש נצחונות בפתיחת משחקי חצי הגמר־יד, בסדרת הטוב משלושה.

הפועל ראשל"צ – א.ס. נס־ציונה 21:29 (10:15)

שערים להפועל ראשל"צ: ברנשטיין 10, מימון 6, עמר 5, הרמלין 2, שלום כהן 2, יפה 2, סאפצ'וק 1, אלון לוי 1. לא.ס. נס־ציונה: ברשסקו 7, מולדבן 6, רפאלי 3, יחבס 2, פנחס 1, כהן 1, יעיש 1. שפטו: גרוסמן ורמי לוי, לעיני 200 צופים בראשל"צ.

כפיר פרנקל

מכבי רעננה – מכבי ראשל"צ 15:18 (6:10)

שערים למכבי רעננה: דיין 8, רובין 5, אלינב 2, שמירט 2, רובינשטיין 1. למכבי ראשל"צ: סגל 5, יונסקו 3, טרנוק 2, שרברוב 2, עוריאל 1, קידר 1, בן־עטיה 1. שפטו: בוקר ווינגר, לעיני 200 צופים ברמת־הכובש.

אמיר בן־יוסף

מקום ראשון לקדטים בהולנד

נבחרת הקדטים של ישראל בכדוריד זכתה במקום הראשון בטורניר בינלאומי בהולנד, כשגברה על נבחרת אוסטריה 15:26 (8:13).

כבשו לישראל: ישועה 9, מאיר 4, אקרמן 3, שריקי 2, אוזלאי 2, צחי 2, רישון 2, בלצר 1, טל 1.

במשחקיה האחרים השיגה הנבחרת את התוצאות: ישראל – הולנד 12:12; ישראל – שוויץ 17:20; ישראל – לוכסמבורג 21:31.

ירושלים לפיליפס: אל תחזור

□ יאיר עמיקם

הנהלת הפועל ירושלים, בשיתוף עם הצוות המקצועי והשחקנים, החליטה לפי שעה לא להחזיר ארצה את הזר, אורלנדו פיליפס.

פיליפס, שברח לארצות־הברית כשנוצרו בעיות כספיות בקבוצה, וכשלטענתו נפגעו שני בתיו בקליפורניה בגלל רעש האדמה, ביקש לחזור למשחקי הפליי־אוף. השחקנים ביקשו לא להחזירו, למרות שהמאמן, יורם הרוש, צידד בהחזרתו של הכדורסלן.

הנהלת ירושלים שמרה לעצמה אופציה לשובו של הכדורסלן, בטענה שאם יגיע מרצונו, ללא תנאים מוקדמים, ינחת בישראל ויבוא לאימונים במלתה, אפשר שהכדורסלן יוחזר בכל זאת. בינתיים מתכוננת הקבוצה לחצי גמר הפליי־אוף עם זר אחד.

ארקנסו ודיוק בגמר המכללות

מכללות ארקנסו ודיוק יתמודדו מחר לפנות בוקר בגמר אליפות המכללות, לאחר שניצחו אור לאתמול במשחקי חצי הגמר. ארקנסו גברה על אריזונה 82:91, ודיוק על פלורידה 65:70.

ארקנסו, קבוצה מצוינת, נהנתה גם מנוכחותו של האוהד מס' 1 שלה באולם של שארלוט, הנשיא ביל קלינטון, וקיבלה מהשופטים כבוד מוגזם. פרט לכך הציגה ארקנסו את ה"צ'ארלס בארקלי" החדש, קוריס וילאמסון, שקלע 29 נקודות וקלט 13 ריבאונדים, וביחד עם קלעי השלוש הביא אותה לגמר.

דיוק, עם מאמנה, מייק שששבסקי, הגיעה בפעם השביעית ב־9 השנים האחרונות לפיינל־פור, והפעם שוב לגמר, כשגברה על פלורידה המפתיעה, שהדיחה את קונטיקט ואת בוסטון קולג'. פלורידה כבר הובילה ב־13 הפרש, אבל הכוכב של דיוק, גרנט היל, יחד עם מרטי קלארק ואנטוניו לאנג, שלושתם עם טבעות אליפות, דאגו לניצחון.

ניצחון 15 לניו־יורק

ניו־יורק השיגה אור לאתמול ניצחון 15 רצוף, השווה לשיא העונה אותו השיגה יוסטון רוקטס בפתיחת העונה. הניקס ניצחו באולמם את מיאמי 87:110, כשיוברט דייויס קלע 21 וצ'ארלס אוקלי 17. פט יואינג הסתפק ב־15 נקודות, אבל גם ב־11 ריבאונדים ו־6 חסימות.

המובילה, סיאטל, קבעה את הרצף השני בטיבו בתקופה זו, כשהשיגה ניצחון שמיני, הפעם על גולדן סטייט 109:119. שון קאמפ, עם שיא עונתי של 32 נקודות, הוביל את הסוניקס.

סן אנטוניו, המובילה בבית המערב התיכון, גברה על שארלוט 111:117. דייויד רובינסון קלע 24 נקודות, ודניס רודמן קלט 20 ריבאונדים והוסיף 8 אסיסטים.

באינדיאנה נשברו שיאים עונתיים: רג'י מילר, עם 38 נקודות, והיוזר וורקמן עם 15 אסיסטים, בניצחון הגדול של הפייסרס על אורלנדו 113:128. שאקיל אוניל: 33 נקודות ו־15 ריבאונדים.

תוצאות נוספות: וושינגטון – מילווקי 96:104; קליבלנד – דאלאס 88:95; סקרמנטו – מינסוטה 87:102; יוטה – דנבר 91:101.

נוער: ספרד — ישראל 62־84

נבחרת הנוער של ישראל בכדורסל הפסידה במשחקה השני בטורניר "אלברט שוייצר" בגרמניה, לנבחרת החזקה של ספרד 62־84. חמשת שחקני ההרכב הפותח יצאו בשל חמש עבירות אישיות, והישראלים נאלצו לשחק מן הדקה ה־30 עם חמישה שחקני ספסל.

ערב קודם לכן ניצחו הישראלים את תורכיה בתוצאה שבה הפסידו לספרד 62־84.

היום תתמודד ישראל עם ליטא, אחת המועמדות לזכיה.

★ קונגרס פיב"א יתקיים ב־21 וב־22 במאי, בניברלקר. נציגי ישראל, דני קסטן, שמעון מזרחי ויהודה שקמה ידונו על ההכנות לאליפות אירופה לנוער שתתקיים בקיץ בישראל.

א"ק: הוכתרו אלופי הנוער בקרב־רב

□ אריה גיטליס

שרית כהן והנתן אראל מאס"א ת"א, ורוני הראל ממכבי ת"א, הוכתרו אתמול לאלופי ישראל בקרב־רב לנוער.

אוראל, בן 14.5, ניצח בקרב־5 לגילאי 15, כשצבר 3021 נקודות. שרית כהן, בת 13, ניצחה בקרב־5 לנערות, עד גיל 15, שצברה 2404 נקודות. רוני הראל, ניצחה בין הבנות עד גיל 17, כשצברה 2882 נקודות.

שיאן ישראל בקרב־10, ארז מלצר ממכבי נתניה (6661 נקודות), מוליך בתום היום הראשון בתחרות, שלוכתו, 3693 נקודות. תוצאותיו של מלצר: ב־100 מטר 11.34 שניות, קפיצה לרוחק 7 מטר, כדור ברזל 11.88 מטר, קפיצה לגובה 1.99, ו־400 מטר 52.68 שניות.